

ידיעון המכון האקדמי הערבי לחינוך דليل المعهد الأكاديمي العربي للتربية 2020-2019

המכללה האקדמית בית ברל
الكلية الأكاديمية بيت بيرل
Beit Berl College

הפקולטה לחינוך
המכון האקדמי הערבי לחינוך
المعهد الأكاديمي العربي للتربية

המכללה האקדמית בית ברל
الكلية الأكاديمية بيت بيرل

המכון האקדמי הערבי לחינוך
المعهد الأكاديمي العربي للتربية

הפקולטה לחינוך
كلية التربية

תש"ף
2020 / 2019

עיצוב כריכה וחברת: ריטל רוזנשטרומ וליאן מוסקוביץ

מדברי ברל כצנלסון:

"אני חולם על בית מדרש כזה בלב הישוב החקלאי, בו אוכל לאסוף אליי את טובי הבחורים ולמסור להם את הירושה שלנו. זהו בעצם הצורך הכי עמוק שנשאר לי מן המסקנות שלי. מכל השאר אני מוכן להסתלק"
(מתוך מכתב ללאה מירון, אוגוסט 1938)

"עניין המפעל, ההולך ונשכח, אינו נשכח מלבי...אני חושב על קולג של התנועה, אך אסכים למפעל הכשרה וחינוך"
(מתוך מכתב לברכה חבס, מאי 1937)

ידיעון זה כלול מידע בדבר יחידות הלימוד ותכניות הלימודים בפקולטה לחינוך וכן נמסרים בו כללים ותקנונים החלים על כל תלמידי המכללה. ניתן להתעדכן בידיעון בכל עת בפורטל המכללה.

המכללה שומרת לעצמה את הזכות להכניס שינויים בכל הכללים, התקנות ותוכניות הלימודים המתפרסמים בחוברת זו, בלי למסור על כך הודעות אישיות לנוגעים בדבר.

הודעות בדבר שינויים אלה מתפרסמות מעת לעת באתר ובפורטל המכללה. ההודעות עשויות להשלים ואף לשנות פרטים הכלולים בידיעון זה.

המידע המפורט בידיעון, המנוסח בלשון זכר, מיועד לנשים וגברים כאחד.

תוכן עניינים

ו	לוח שנת הלימודים תש"ף
ז	מסגרות הלימודים במכללה
י	מוסדות המכללה
יא	שירותי מידע לתלמידים
יג	דקאן הסטודנטים
טז	ספריות המכללה
יח	המרכז לקידום ההוראה
יט	חילופי סטודנטים
כ"א	רשות המחקר
כ"ב	אירועים, תערוכות וימי עיון

המכון האקדמי הערבי לחינוך

3	נושאי תפקידים
6	מבוא
9	תכנית הלימודים של המכון
13	מסלולי הכשרה
15	מסלול על – יסודי
	פירוט החוגים במסלול העל יסודי
22	לשון וספרות ערבית
27	לשון וספרות עברית
33	מדעי המחשב
35	חוג מתמטיקה
39	החוג למדעי הטבע
48	החוג להיסטוריה
53	המסלול היסודי
	פירוט החוגים במסלול היסודי
60	החוג ללשון וספרות ערבית
62	החוג ללשון וספרות עברית
67	החוג לטבע - מדעים
72	חוג מתמטיקה
	החוג להיסטוריה (ראו עמוד 48)
77	מסלול רב גילאי – אנגלית
84	החוג לאנגלית

89	מסלול הגן
95	חוג הגיל הרך והחטיבות המשלימות
103	מסלול חינוך מיוחד
110	החוג לחינוך מיוחד והחטיבות המשלימות
115	לימודי יסוד
118	לימודי אנגלית למטרות אקדמיות
122	לימודי יסוד בלשון ערבית
126	תכנית לימודים לאקדמאים
145	ההתמחות בהוראה – סטאז'
149	מסלול המצוינים להוראה
159	M.Ed. תכנית תואר שני
160	הוראה ולמידה: שפות
167	חינוך ומורשת ערבית בישראל

לוח שנת הלימודים תש"ף (2019-2020)

תאריך	תאריך עברי	יום בשבוע	פעילות
27.10.2019	כ"ח תשרי	א	פתיחת שנת הלימודים
יפורסם			טקס לזכרו של יצחק רבין
יפורסם	יפורסם		אירוע פתיחת שנה של אגודת הסטודנטים
9.11.2019 (משוער)	י"א חשוון	ש	הולדת הנביא מוחמד (חופשה לבני הדת המוסלמית)
24.12.2019	כ"ו כסלו	ג	כינוס הערכות למועמדים חדשים לסטאז'
26.12.2019	כ"ח כסלו	ה	כינוס הערכות למועמדים חדשים לסטאז'
29.12.2019	א טבת	א	חופשת חנוכה
יפורסם	יפורסם		חופשת חג המולד (לבני הדת הנוצרית)
יפורסם	יפורסם		חופשת חג המולד (לבני הדת הנוצרית-אורתודוקסית)
31-26.1.2020	כ"ט טבת- ה שבט	א-ה	שבוע עבודה מעשית בפקולטה לחינוך
31.1.2020	ה שבט	ו	היום האחרון ללימודים סמסטר א
2.2.2020	ז שבט	א	פתיחת תקופת בחינות סמסטר א
8.3.2020	י"ב אדר	א	פתיחת סמסטר ב
9.3.2020	י"ג אדר	ב	תענית אסתר (הלימודים יסתיימו ב18:00)
10.3.2020	י"ד אדר	ה	חופשת פורים
22.3.2020 (משוער)	כ"ו אדר	א	אלסראא ואלמעראג' (חופשה לבני הדת המוסלמית)
17-5.4.2020	י"א-כ"ג ניסן	א-ו	חופשת פסח
יפורסם	יפורסם		טקס יום הזיכרון לשואה ולגבורה
23.4.2020 (משוער)	כ"ט ניסן	ה	תחילת חודש רמדאן
יפורסם	יפורסם		טקס יום הזיכרון לחללי מערכות ישראל
27.4.2020	ג אייר	ב	ערב יום הזיכרון (הלימודים יסתיימו ב16:00)
29-28.4.2020	ד-ה אייר	ג-ד	יום הזיכרון ויום העצמאות
25-23.5.2020 (משוער)	כ"ט אייר- ב סיון	ש-ב	עיד אל פיטר (חופשה לבני הדת המוסלמית)
29-28.5.2020	ה-ו סיון	ה-ו	חופשת שבועות
26.6.2020	ד תמוז	ו	היום האחרון ללימודים סמסטר ב
28.6.2020	ו תמוז	א	פתיחת תקופת בחינות סמסטר ב
יפורסם	יפורסם	יפורסם	פתיחת סמסטר קיץ

הערות:

סמסטר א: ימי א – 13 מפגשים; ימים ב, ג, ד, ה, ו – 14 מפגשים
 סמסטר ב: ימים א, ב – 14 מפגשים; ימי ג – 12 מפגשים, ימים ד, ה, ו – 13 מפגשים
 טקסי סיום: יפורסם בהמשך.
 אירועי אגודת הסטודנטים: מועדים של אירועים נוספים יפורסמו בהמשך.
 הערות נוספות יעודכנו בנושא צומות לרבות צום הרמדאן.

המכללה האקדמית בית ברל היא מוסד עצמאי להשכלה גבוהה הדוגל במתן הכשרה איכותית להוראה, לתפקידים במערכות החינוך והחברה, ובתחום האמנות; במערבות גבוהה בתהליכי פיתוח מקצועי של בעלי תפקידים במערכות החינוך והחברה ושל אמנים ויוצרים; בטיפוח ייחודיות כמוסד רב-תרבותי שפונה לאוכלוסיות לומדים מגוונות; בתרומה לשיח ולעשייה בשדה במערכות החינוך, החברה והתרבות באמצעות מחקר, פרויקטים, יזמות ויצירה אמנותית.

מסגרות הלימודים במכללה

במכללה שלוש פקולטות:

הפקולטה לחינוך

הפקולטה מאגדת תחת קורת גג אחת את המומחיות והידע בכל מה שקשור לחינוך ולהכשרת מורים ועובדי חינוך. בפקולטה מוצעים ללומדים לימודי חינוך חדשניים ופועלות בה יחידות רחב המספקות תמיכה ומשאבים לתהליכי ההכשרה להוראה כמו גם לתהליכי הכניסה למקצוע. במסגרת הפקולטה לומדים זה לצד זה ותוך שיתופיות סטודנטים יהודים וערבים החותרים יחד לחינוך איכותי ומתקדם. בפקולטה מגוון תכניות לימודים לתואר ראשון בשילוב הכשרה להוראה (בוגר בהוראה B.Ed.). אלה כוללות את מסלולי ההכשרה בגילאים השונים: הגיל הרך, בית הספר היסודי, בית הספר העל-יסודי, ומסלולי הכשרה בחינוך מיוחד, באנגלית, בחינוך בלתי פורמאלי ובקידום נוער. כמו כן פועל בה מרכז בובר לחינוך דיאלוגי כמסגרת לימודית של תנועות הבוגרים של תנועות הנוער המרכזיות. במסגרת הלימודים אנו משתדלים להעמיק את המפגש עם עולם ההשכלה, לטפח יכולת חשיבה מופשטת, ולחזק את יכולת בחינת המציאות ואת התשוקה לחינוך והוראה. הלימודים מזמנים לסטודנטים התנסות נרחבת ומעמיקה בשדה החינוך במסגרת בתי ספר להתפתחות מקצועית ובמוסדות חינוך פורמליים ובלתי פורמליים. לאקדמאים מוצעות תכניות הכשרה להוראה ושלוש תכניות מוסמך (M.Teach): במסלול העל-יסודי, במסלול היסודי, ובהוראת המתמטיקה, המדעים ואנגלית. כמו כן, מוצעות תכניות לימודים לתואר שני (M.Ed.) ביעוץ חינוכי; תכנון לימודים

והערכה (תכנית עם תזה וללא תזה); ליקויי למידה: הערכה והתערבות חינוכית; ניהול וארגון מערכות חינוך; קידום נוער בסיכון ובמצוקה; הוראה ולמידה: שפות; חינוך ומורשת ערבית.

המכון האקדמי הערבי לחינוך

המכון הפועל במסגרת הפקולטה לחינוך, הוא אחד המוסדות הוותיקים בארץ להכשרת מורים ואחד המוכרים ביותר בקרב האוכלוסייה הערבית בישראל. המכון נוסד בשנת 1971 ומאז שנת 1981 הוא פועל בתוך המכללה האקדמית בית ברל. המכון משלב את הייחוד החברתי והתרבותי של האוכלוסייה הערבית הן בחזון והן בעשייה, תוך התייחסות לצרכיה הייחודיים מצד אחד וחיים משותפים של יהודים וערבים מצד שני. המכון מדגיש את החינוך לערכים של מעורבות חברתית, שוויון ושאיפה להישגים, חשיבה פתוחה וביקורתית לצד השמירה על הזהות והשפה הערבית.

המכון מציע לסטודנטים מגוון של מסלולים וחוגים לקראת תואר ראשון "בוגר בהוראה" (B.Ed.) במקצועות הוראה שונים הנלמדים בבתי ספר ערביים בארץ בחינוך המיוחד, בגיל הרך, בביה"ס היסודי, בביה"ס העל-יסודי ובחינוך הבלתי פורמלי. מצוינות והדגשת האיכות של החוויה הלימודית ושל ההישגים הם כיום במרכז התכניות לפיתוח ולקידום המכון.

הפקולטה לאמנויות - המדרשה

במדרשה-הפקולטה לאמנויות מלמדים טובי האמנים ואנשי הקולנוע בארץ שמקיימים שיח פורה וערני עם עולם האמנות העכשווית. תכניות הלימודים בפקולטה פועלות לאפשר לסטודנט לפתח יכולת חשיבה וביקורת עצמאית ולבסס לעצמו את דרכו האמנותית הייחודית.

הפקולטה כוללת את המחלקה לאמנות, המחלקה לקולנוע והמחלקה לטיפול באמנות.

- המחלקה לאמנות היא המוסד היחיד בארץ המשלב לימודי אמנות גבוהים עם הכשרת אמנים-מורים לקראת תואר ראשון, בוגר בהוראה באמנויות (B.Ed.F.A.), וכן את התכנית הדו-חוגית להוראת אמנות עיונית ותחום נוסף מהפקולטה לחברה ולתרבות לפי בחירת הסטודנט. המחלקה לאמנות כוללת גם

את תכנית התואר השני (M.Ed.) בחינוך לאמנות, את תכנית התואר השני (M.A.A.T) טיפול באמצעות אמנויות-אמנות חזותית ותכנית ממתפלים מנוסים לתואר, את תכנית לימודי ההמשך לאמנים צעירים בעלי תואר ראשון ולימודי תעודה באמנות.

- המחלקה לקולנוע כוללת תכנית ללימודי תואר ראשון בקולנוע והוראת הקולנוע (B.Ed.F.A.) וכן לימודי תעודה בקולנוע.

הפקולטה לחברה ולתרבות

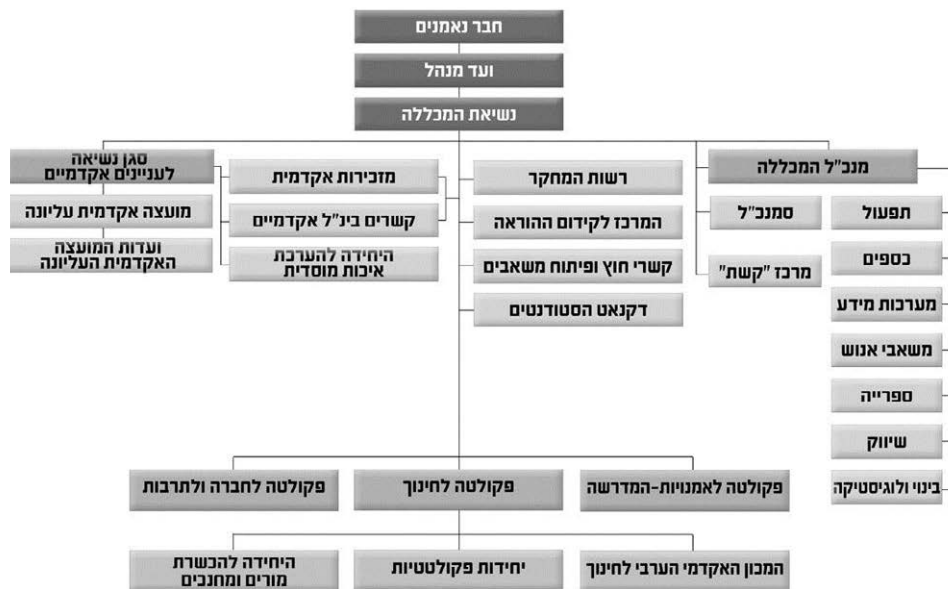
הפקולטה לחברה ולתרבות מאגדת תחת קורת גג אחת את המומחיות והידע הדיסציפלינריים במגוון תחומים ממדעי החברה, התרבות והרוח. היא כוללת את המגמות לקרימינולוגיה ואכיפת חוק, ניהול ארגוני חברתי, וביטחון והגנת העורף, ואת החוגים לספרות עברית וכללית, היסטוריה, לימודי ארץ ישראל וגיאוגרפיה, לשון עברית, שפה וספרות ערבית, שפה וספרות אנגלית, מדעי החברה ואזרחות, מקרא ותרבות ישראל.

הסטודנטים בפקולטה לחברה ולתרבות לומדים בחוגים ובמגמות את לימודי ההתמחות הדיסציפלינרית, הנחוצים להם במסגרת לימודיהם לתואר ראשון (B.A. או B.Ed.). בחוגי הפקולטה לומדים סטודנטים כחלק מלימודי ההכשרה וההסמכה להוראה במכללה האקדמית בית ברל, ואילו הסטודנטים במגמות לומדים לימודי התמחות כחלק מלימודיהם לקראת תואר ראשון במדעי החברה והרוח של האוניברסיטה הפתוחה.

עם סגל הפקולטה לחברה ולתרבות נמנים מרצים מומחים בתחומם במדעי החברה והרוח, המוכרים בשדה האקדמי הדיסציפלינרי שלהם. לצדם מלמדים בפקולטה מרצים בעלי ניסיון רחב ומקיף בעבודת השדה כמפקדים (בדימוס) בצבא ובמשטרה, ומנהלים בכירים בארגונים שונים במגזר הציבורי והעסקי.

מוסדות המכללה

מבנה אירגוני של המכללה

יו"ר חבר נאמנים – מר חיים אורון
 יו"ר הוועד המנהל - ד"ר אהרן זיידנברג
 נשיאת המכללה - פרופ' תמר אריאב
 מנכ"ל המכללה – מר ניר הכהן
 סגן הנשיאה לעניינים אקדמיים ויו"ר המועצה האקדמית - פרופ' עמוס הופמן
 יו"ר ועדת המינויים המוסדית - פרופ' יצחק גרינברג
 דקאן הפקולטה לחינוך – ד"ר אילנה פאול-בנימין
 דקאן הפקולטה לאמנויות-המדרשה – מר גיא בן נר
 דקאן הפקולטה לחברה ולתרבות – פרופ' נורית בוכוויץ
 מזכירה אקדמית – גב' עינת שקולניק
 דקאן הסטודנטים - ד"ר יעקב טפלר

שירותי מידע לסטודנטים

המכללה האקדמית בית ברל מעמידה לרשות הסטודנטים מספר רב ומגוון של שירותי מידע, באמצעותם ניתן לקבל מידע בנושאים שונים:

אתר המכללה

בכתובת: www.beitberl.ac.il. באתר מידע רחב על תכניות הלימודים במסגרות השונות, הקורסים וגישה לפורטל.

- באתר מידע רחב על תכניות הלימודים במסגרות השונות, הקורסים וגישה לפורטל.
- **לתשומת לבכם! נדרשת הרשאת כניסה לשירותי המיחשוב של המכללה (שם משתמש + סיסמה)**
- **אתם לא זוכרים את הסיסמה לפורטל?**
- באמצעות שם משתמש וקוד זמני הנשלח כמסרון לטלפון הנייד, ניתן לבצע איפוס סיסמה באופן עצמאי.
- **פורטל המכללה - מיועד לסטודנטים ולסגל המכללה ומהווה שער כניסה:**
 - למערכות המידע (מידע אישי, moodle ועוד).
 - למידע הקשור למכללה (הודעות, חדשות, לימודים, נהלים ותקנונים, מבצעים, שעות פעילות, מאגרי מידע מתוקשבים ועוד).
 - לקהילות הידע וסביבות העבודה הייעודיות.
 - הכניסה לפורטל המכללה מתבצעת באמצעות קישור הנמצא בדף הבית של אתר המכללה.

- **מידע אישי לסטודנט - באמצעות המערכת יכול הסטודנט לצפות בנתונים אישיים ולבצע פעולות במגוון מרכיבים הכוללים:** מערכת שעות ורשימת שיעורים, הורדת סילבוסים, קבלת ציונים בשיעורים, הגשת בקשות לוועדת חריגים, תשלום ובדיקת מצב תשלומי שכר הלימוד, ניתוב ישיר למידע על השיעור, הודעות על היעדרות מורים והודעות כלליות כפי שמפורסמות על ידי מזכירות הפקולטות. בנוסף המערכת מאפשרת לסטודנט להשתתף בסקר הערכת ההוראה, לצפות במבחנים סרוקים ולהגיש ערעור על תוצאות המבחן, להגיש עבודות, לקבל אישורים חתומים דיגיטליים וקבלות על תשלום שכר הלימוד. ניתן לפנות לסגל האקדמי ולסגל המנהלי בנושאים שונים באמצעות מערכת מידע אישי. ניתן להיכנס לחלק מהמידע גם באמצעות **האפליקציה הסלולארית.** למידע נוסף ולהורדת האפליקציה יש לסרוק את קוד ה-QR.

- **moodle** - מערכת הקורסים המתוקשבים של המכללה. במערכת מופעלים אתרים מלווי קורסים וכן קורסים בלמידה מרחוק מלאה. המערכת כוללת כלים להגשת מטלות (תרגילים, משימות ועבודות) וכלים לשיתוף ידע (פורומים, צ'אטים).
- **Office 365** - סביבת עבודה ארגונית המבוססת על שרותי הענן של חברת Microsoft ומאפשרת שימוש בתיבת דואר ארגונית (**Outlook**), בנפח של 25GB, שמירת מסמכים ב"ענן" (**OneDrive**) בנפח של עד 1TB! שיתוף קבצים בקבוצות עבודה בנוסף: הטבה כספית ל**סטודנטים פעילים**: אפשרות להתקנת חבילת תוכנת **Office 2016 Pro** בעד חמישה מחשבים נייחים וניידים!

הדרכה ותמיכה תפעולית

לקבלת הדרכה לשימוש במערכות המתוקשבות, יש לפנות למרחב הלמידה שבקומת הכניסה בספרייה המרכזית. זמני הפעילות: ימים א'-ה' בין השעות 16:30-08:00 | דוא"ל: tikshuv@beitberl.ac.il

קבלת הרשאות כניסה לפורטל וטיפול בתקלות טכניות

לקבלת ההרשאה ולפתרון תקלות טכניות בכניסה לפורטל יש לפנות למוקד התמיכה הטכנית.
טל': 09-7473111 | דוא"ל: support@beitberl.ac.il

דקאן הסטודנטים

דקאן: ד"ר יעקב טפּלר

עוזרת הדקאן: פרידה אגמי

מיקום המשרד: דקל 403

שעות קבלה: ימים א-ה 09:30-12:30 ; 14:00-16:00

טלפון: 09-7476387

דואר אלקטרוני: frida@beitberl.ac.il dekanat@beitberl.ac.il

דקאן הסטודנטים מרכז את הפעילות המכוונת לרווחת הסטודנטים. כל סטודנט רשאי לפנות בכתב ו/או בעל פה בבקשת עזרה ועצה לפתרון בעיות אישיות, המתעוררות בתקופת לימודיו במכללה בין שהן קשורות ישירות ללימודים, ובין שהן נוגעות למעגלי חיי האחרים בתקופת לימודיו. צוות הדקאן מטפל בסיוע כלכלי (מלגות והלוואות), קבילות סטודנטים, ולת"ם, התאמות בדרכי היבחנות, מועדי בחינות מיוחדים, ועוד. כמו כן אחראי הדקאן על שירותי הייעוץ הפסיכולוגי, על מרכז התמיכה לסטודנטים לקויי למידה, על המעורבות החברתית ופעילויות חברה ותרבות.

סיוע כלכלי

לרשות הסטודנטים במכללה עומדות כמה אפשרויות לסיוע כלכלי במימון לימודיהם:

הלוואות מותנות מטעם משרד החינוך:

הלוואות אלה ניתנות לסטודנטים מן המניין במסלולים המכשירים להוראה; ההלוואות מיועדות בעיקר לסטודנטים במסלולים האקדמיים על-יסודי ויסודי במקצועות מועדפים – אנגלית, מתמטיקה, מדעים, לשון עברית, מדעי המחשב, חקלאות, לימודי סביבה ומדעי הטבע (תנאי הקבלה להלוואה זו מפורטים באתר דקנאט הסטודנטים).

ההלוואות הופכות למענק בתנאי שהסטודנט יעבוד בהוראה במשרד החינוך בהיקף שייקבע על ידי משרד החינוך, עד חמש שנים מסיום לימודיו. יש למלא את הטופס הנמצא בדף הדקנאט שבאתר המכללה, ולהגישו עד 1.12.2019.

מלגות סיוע

סטודנטים הנתקלים בקשיים כלכליים רשאים להגיש בקשות למלגת סיוע. ועדת המלגות, בראשות דקאן הסטודנטים, קובעת את הזכאות על פי קריטריונים קבועים ועל פי התניות הנקבעות על ידי הקרנות התורמות.

יש למלא בקשה למלגת סיוע באתר המכללה, ולהגישה לא יאוחר מ-15.12.2019 בצירוף המסמכים הנדרשים.

מידע על מלגות נוספות ראה בקישור:

<http://www.beitberl.ac.il/students/sherutim/dikanat/milgot/pages/default.aspx>

מלגות הצטיינות

מלגות בגין הצטיינות בלימודים יוענקו מדי שנה, בהתאם לכללים שיתפרסמו עם פתיחת שנת הלימודים. המלגות מוענקות לסטודנטים על פי ממוצע הציונים בשנת הלימודים החולפת. פרטים באתר הדקנאט.

מעונות

בקמפוס קיימים כ-180 חדרי מעונות לסטודנטים המופעלים ע"י חברת "אורן הסלע". תנאי המגורים: שניים בחדר או בחדרים לבודדים. במרבית המעונות יש מטבחונים, שירותים ומזגנים בחלק קטן של המעונות המטבחונים משותפים למספר חדרים. המעוניינים להתגורר במעונות ימצאו פרטים באתר הדקנאט, וימלאו טופס בקשה למעונות, אותו יש להוריד מאתר הדקנאט.

<http://portal/TheCollege/Pages/meonut.aspx>

ייעוץ פסיכולוגי לסטודנטים

במכללה קיימים שירותי ייעוץ פסיכולוגי שמטרתם לסייע לסטודנטים הנמצאים במצבי מצוקה וקשיים בתחומים תוך-אישיים או בין-אישיים, או בקשיים המתעוררים בעקבות ההוויה הסטודנטיאלית בהתמודדות עם לחצים כגון חרדת בחינות, הכנה לחיי עבודה ועוד.

השירות ניתן על ידי אנשי מקצוע מנוסים מתחום בריאות הנפש. הטיפול הנו פרטני ו/או קבוצתי וכוון בתשלום מסובסד.

כל סטודנט יכול לפנות ביוזמתו לתיאום פגישה, באמצעות מזכירות הדקאן. השירות הוא סודי וחסוי וכל מידע לגבי עצם הפנייה או תכני הטיפול אינו מועבר או נמסר לגורם כלשהו במכללה, אלא בהסכמתו ו/או בידיעתו של הנועץ.

מרכז התמיכה לסטודנטים עם לקות למידה וסטודנטים עם מוגבלויות

א. התאמות בתנאי הלימוד ובדרכי היבחנות

סטודנטים המאובחנים כלקויי למידה או המתמודדים עם סוגיות רפואיות הפוגעות בתפקודם האקדמי זכאים להתאמות בתנאי הלימודים ובדרכי היבחנות, בהתאם להמלצות האבחונים שבידם (תוקף האבחון 5 שנים לכל היותר) ועל פי החלטת הוועדה המקצועית הפועלת בעניין זה. סטודנטים המבקשים התאמות יעבירו אבחונים עדכניים ומסמכים רפואיים רלוונטיים אחרים למזכירות הדקנאט.

תאריך אחרון להגשת בקשות חדשות: 30.11.2019.

סטודנטים ממשיכים אינם חייבים להגיש בקשה מחדשת.

ב. מרכז תמיכה

במכללה פועל מרכז תמיכה לסטודנטים עם ליקויי למידה ומוגבלות, המספק הדרכה אישית וקבוצתית, חונכים, סדנאות סיוע טכנולוגי ועוד. הפנייה למרכז התמיכה נקבעת על ידי ועדה ומתבססת על אבחונים ו/או חוות דעת רפואיות (במקרה של מוגבלות). פרטים נוספים על מרכז התמיכה, ראו בפרק המוקדש למרכזים בידיעון זה.

פרויקט חונכות – פר"ח-לשם

מטרת הפרויקט לקדם סטודנטים המגלים קשיים בלימודיהם על ידי יצירת קשר אישי ביניהם לבין החונך. לחונך מוענקת מלגת חונכות בשיעור הקרוב ל-40% משכר הלימוד, תמורת 4 שעות חונכות שבועיות. מלגת חונכות זו אינה קשורה למלגות סיוע רגילות, ואינה פוגעת בזכותו של הסטודנט לקבל הלוואות או מלגות נוספות. הרשמה החל מחודש ספטמבר באתר פר"ח

<http://www.perach.org.il>

סיוע לסטודנטים עולים

סטודנטים עולים זכאים לתמיכה אקדמית בחסות הדקנאט המוגשת על ידי סטודנטים חונכים מקרב תלמידי המכללה.

מעורבות סטודנטים בתרומה לקהילה

דקאן הסטודנטים מקדם את קשרי המכללה והקהילה. במסגרת הפרויקט למעורבות מתקיימות בקמפוס ומחוצה לו פעילויות התנדבותיות המחזקות קשר זה ומעורבות את הסטודנטים ועובדי המכללה בפעילות למען החברה. בתמורה לפעילות התנדבותית ותרומה לחברה בהתנדבות בעמותות וארגונים שונים בהיקף של 60 שעות לפחות, ובהשתתפות בקורס מלווה מקוון יקבל הסטודנט קרדיט אקדמי בהיקף של 2 ש"ש (לסטודנט לתואר B.Ed בלבד), פעם אחת במהלך התואר.

פרטים על אודות פעילויות אלו מתעדכנים באתר המכללה בדף הדקאן, בדף המעורבות החברתית, ובמודעות ברחבי הקמפוס.

<http://www.beitberl.ac.il/students/sherutim/dikanat/kehila/pages/default.aspx>

ועדה לתיאום מילואים – ולת"ם

דקאן הסטודנטים מטפל בבקשותיהם של סטודנטים לדחיית שירות מילואים פעיל מסיבות לימודיות. את הבקשות יש להגיש במזכירות הדקאן מיד עם קבלת הצו, ולא יאוחר מ-40 יום לפני מועד ההתייצבות שנקבע בו, ולצרף מערכת שעות/לוח בחינות.

ספריות המכללה

מערכת הספריות משרתת את ציבור הסטודנטים, חברי הסגל ועובדי המכללה. היא כוללת את הספרייה המרכזית, הספרייה הערבית, ספריית המדרשה-הפקולטה לאמנויות, ספריית המרכז לתכנון לימודים וספריית מרכז ימימה לספרות ילדים ונוער. האוסף מכיל:

- כ-220,000 ספרים בשפות שונות ובכל תחומי הדעת,
 - כ-15,000 כתיבי עת אלקטרוניים ובדפוס,
 - מאגרי מידע מקוונים בעברית ובאנגלית.
- בספריות כ-100 מחשבים עם גישה לאינטרנט ולתוכנות שונות, כולל תוכנות "אופיס" עם אפשרות הדפסה, ורשת אלחוטית לשימוש במחשבים ניידים. ניתן לאתר פריטים בספרייה באמצעות "זום", בכתובת:
<http://www.beitberl.ac.il/zoom>

הספרייה המרכזית

מנהלת הספרייה: ענת בנסון

מקום: בניין הספרייה המרכזית

שעות פעילות: א-ה 08:00-18:45 טלפון: 09-7476436

כתובת דואר אלקטרוני: cenlib@beitberl.ac.il

שירותים לסטודנט

- **השאלה – סטודנטים לתואר B.Ed.** רשאים לשאול עד 5 ספרי עיון + 2 פריטי ספרות יפה. סטודנטים לתואר M.Ed. רשאים לשאול עד 10 ספרים. כתיבי העת אינם ניתנים להשאלה. הארכת מועד החזרת הספרים היא אוטומטית ומועד ההחזרה נדחה כל עוד לא הוזמנו על ידי קורא אחר. במקרה שספר יוזמן, הסטודנט המחזיק בו יקבל הודעה לתיבת הדוא"ל שלו, ויהיה עליו להחזירו במועד הנקוב בהודעה. **יש להקפיד על החזרה של ספרים במועד!** קנס כספי מוטל על כל יום איחור, עבור כל ספר בנפרד!

השאלה בין-ספרייתית – סטודנטים רשאים להזמין ספרים שאינם באוסף המכללה בהשאלה בין-ספרייתית מספריות אחרות בארץ, עמן קיים הסכם השאלה. השאלה בין-ספרייתית ממכללות אחרות לרוב אינה כרוכה בתשלום, בעוד השאלה מאוניברסיטאות כרוכה בתשלום. גובה התשלום הוא ע"פ מחירון הספרייה האוניברסיטאית.

- **הדרכה – חלה חובה על תלמידי שנה א' לסיים בהצלחה את ההדרכה להכרת הספרייה באמצעות לומדה הנמצאת במערכת Moodle.** ציון "עובר" הוא תנאי מעבר לשנה ב'. בנוסף, מתקיימות בספרייה הדרכות לקבוצות ולבודדים, להכרת

השימוש במערכות המידע הממוחשבות, והדרכה אישית לשימוש במפתחות, מאגרים ביבליוגרפיים ופרסומים הנמצאים באולם כתבי העת.

- **יעץ מרחוק – סטודנטים מוזמנים לקבל עזרה במציאת חומרים כאשר הם מחוץ למכללה.** פרטים על יעץ מרחוק באתר הספרייה.
- **שירותי צילום -** ניתן להדפיס מכל מחשבי הספרייה בעזרת כרטיסי צילום הנרכשים בחדר הצילום. ניתן לצלם מסמכים בחדר הצילום גם באמצעות מטבעות. שירות צילום והדפסה נמצאים בקומה 2-.

הספרייה הערבית – כוללת כ-60,000 כותרים בשפה הערבית בתחומי החינוך, חברה, מדעי הרוח והמדעים.

ספריית המרכז לתכנון לימודים – כוללת חומרי הוראה ולמידה בתחומי דעת שונים בעברית וערבית, המיועדים לכל שכבות הגיל במסגרות החינוך הפורמלי והבלתי פורמלי.

הספרייה לאמנות במדרשה לאמנות – כוללת ספרים, כתבי עת וסרטים בכל שטחי האמנות.

ספריית מרכז ימימה לספרות ילדים ונוער – כוללת אוסף ספרי ילדים ונוער לצורכי עיון ומחקר.

בעלי תפקידים ראשיים בספריות

הספרייה המרכזית – ענת בנסון, מנהלת הספרייה, טל. 09-7476281 יהודית רוזנטל-לוי, ספרנית ראשית, טל. 09-7476209, אירית גפני-פינצובסקי, ראש מח' שירותי קוראים 09-7476447

הספרייה הערבית – סאמיה ג'בארה, אחראית על הספרייה, טל. 09-7476361. **ספריית המרכז לתכנון לימודים –** דינה קבלינסקי, ראש המרכז, טל. 09-7476294.

ספריית המדרשה - הפקולטה לאמנויות – מיכל כהנא, מנהלת הספרייה, טל. 09-7478720.

ספריית מרכז ימימה לחקר ספרות ילדים ונוער – ד"ר עינת ברעם-אשל, ראש המרכז, טל. 09-7476400

המרכז להוראה ולמידה

ראש המרכז: ד"ר אורית גילור

המרכז לקידום ההוראה אחראי על ארבעה תחומים מרכזיים: (1) קידום ההוראה; (2) הערכת ההוראה; (3) שילוב תקשוב בהוראה בעזרת היחידה האקדמית לתקשוב; (4) תמיכה וטיפוח למידה אקדמית.

המטרה המרכזית של המרכז להוראה ולמידה היא לאפשר למידה יעילה ומשמעותית. לשם כך אנו פועלים בשני מישורים: האחד מופנה לסגל ההוראה ובו פועלים לפיתוח מקצועי של סגל ההוראה במכללה בתחומים כמו גיוון דרכי הוראה, גיוון והתאמה של דרכי הערכה, שילוב כלים טכנולוגיים בתהליכי ההוראה והלמידה ועוד. המישור השני מופנה לסטודנטים ובו פועלים לתמיכה בלמידה אקדמית ופיתוח כישורי למידה יעילה הכוללת מערכות טכנולוגיות ועושר מידע.

המרכז מקיים סדנאות והשתלמויות לרכישת מיומנויות ושיפורן ומאפשר מסגרת ללמידה מעמיתים. מטרת המרכז להוות בית מקצועי לבאי המכללה. מקום בו תתאפשר שיתופיות של ידע מתודולוגי בנוגע להוראה והדרכים לקידומה, שיתופיות של ידע דיסציפלינרי ושל דרכי הוראתו ושיתופיות של ידע מניסיון אישי. היעד הוא קידום למידה משמעותית על בסיס גיוון, שונות, ייחודיות, יצירתיות והבנת צרכי הלומד. המרכז מאפשר תרגול שיטות הוראה ולמידה שונות, שוקד על בחינה והתאמה של שיטות הוראה למרצה ולתחום ההוראה, ומעודד התעדכנות במחקר של תהליכי הוראה/למידה בתחומי הדעת השונים.

המרכז פועל בשיתוף פעולה עם הסטודנטים ועם אגודת הסטודנטים במטרה להיות אוזן קשבת לצרכים בתחומי קידום ההוראה והלמידה במכללה, בכלל זה סקר הערכת ההוראה.

היחידה האקדמית לתקשוב, הפועלת במסגרת המרכז לקידום ההוראה, עוסקת בשילוב טכנולוגיות מידע ותקשורת בעשייה החינוכית של המכללה בכלל ובתוך ההוראה האקדמית בפרט. היחידה בוחנת סביבות למידה חדשות וחדשניות ופועלת להטמעתן בקרב הסגל. מושם דגש על מתודות של למידה פעילה תוך שימוש ביישומים טכנולוגיים כמו למידה ניידת, למידה בעולמות וירטואליים ועוד.

חילופי סטודנטים

ראש המשרד לקשרים בינלאומיים אקדמיים: ענת בנוסן

המכללה מעודדת קשרים עם מוסדות בחו"ל, ומאפשרת לסטודנטים מצוינים, הלומדים תכנית לימודים מלאה, להשתתף בתכנית לחילופי סטודנטים. תכנית זו מאפשרת לסטודנטים להקדיש סמסטר אחד ללימודים במוסד אירופאי, להרחיב אופקים, להכיר תרבויות אחרות ולהיחשף לשיטות לימוד בארצות אחרות.

תכנית החילופין פתוחה לסטודנטים לתואר ראשון החל משנה ב' ואילך, ולסטודנטים לתואר שני, רק במהלך הסמסטר הראשון של השנה השנייה. ניתן לצאת בסמסטר א' או ב', ומשך השהייה הוא סמסטר אחד בלבד.

סטודנט המשתתף בתכנית לחילופי הסטודנטים ימשיך לשלם עבור שכר לימוד במכללה, ולא ישלם שכר לימוד למוסד שאליו יתקבל במסגרת החילופין, מלבד הוצאות עבור חומרים, ציוד, מעבדה, וכו' כנדרש על-ידי המוסד שבו מתקיימים לימודיו.

מיד בתום תקופת החילופין מתחייב הסטודנט לחזור ללימודים במכללה. סטודנט אשר יפסיק את לימודיו בתום תקופת החילופין, ויבקש בעתיד לשוב ללימודים במכללה, לא יוכרו נקודות הזכות אשר נצברו בתקופת החילופין, וחזרתו תהיה כפופה לתקנון הלימודים של המכללה.

הודעה לציבור הסטודנטים תצא לקראת פתיחת ההרשמה לתכנית.

פרטים נוספים **באתר היחידה לקשרים בינלאומיים אקדמיים** ובמזכירות היחידה: טל. 09-7476457.

חילופי סטודנטים – המדרשה-הפקולטה לאמנויות

המדרשה-הפקולטה לאמנויות מעודדת יציאתם של סטודנטים להתנסויות בחו"ל למרחב אקדמי-תרבותי-חברתי חדש, המאפשר ערנות, רפלקסיה, חוויות ורכישת כלים וידע חדשים. תכניות אלו מאפשרות לסטודנטים להקדיש סמסטר אחד ללימודים במוסד אירופאי, להרחיב אופקים, להכיר תרבויות אחרות ולהיחשף לשיטות לימוד בארצות אחרות. אנו מאמינים כי סטודנט המתנסה בחוויה זו חוזר עם מרחב חשיבה ועשייה גדול יותר שמשפיע עליו ועל סביבת הלימודים שלו.

תכנית החילופין פתוחה לסטודנטים מצוינים, הלומדים תכנית לימודים מלאה לתואר ראשון החל משנה ב' ואילך, וכן לסטודנטים הלומדים לתואר שני, במהלך הסמסטר הראשון של השנה השנייה. ניתן לצאת בסמסטר א' או ב', ומשך השהייה הוא סמסטר אחד בלבד.

סטודנט המשתתף בתכנית לחילופי הסטודנטים ימשיך לשלם עבור שכר לימוד במכללה, ולא ישלם שכר לימוד למוסד שאליו יתקבל במסגרת החילופין, מלבד הוצאות עבור חומרים, ציוד, מעבדה, וכו' כנדרש על-ידי המוסד שבו מתקיימים לימודיו.

מיד בתום תקופת החילופין מתחייב הסטודנט לחזור ללימודים במכללה. סטודנט אשר יפסיק את לימודיו בתום תקופת החילופין, ויבקש בעתיד לשוב ללימודים במכללה, לא יוכרו נקודות הזכות אשר נצברו בתקופת החילופין, וחזרתו תהיה כפופה לתקנון הלימודים של המכללה. הודעה לציבור הסטודנטים תצא לקראת פתיחת ההרשמה לתכנית.

פרטים נוספים **באתר היחידה לקשרים בינלאומיים אקדמיים** ובמזכירות היחידה:

טל. 09-7476457.

רשות המחקר

ראש רשות המחקר: ד"ר שי בידרמן

רכזת רשות המחקר: פזית אנטין

מיקום היחידה: הדס 511

שעות קבלה: א-ה 10:00-16:00, בתיאום מראש

טלפון: 09-7473157

דואר אלקטרוני: Rashut.mechkar@beitberl.ac.il

יעוד

רשות המחקר הוקמה במכללה על מנת לקדם את העשייה המחקרית, לפתח את המחקר על כל צורותיו ולעודד תרבות מחקרית בכל תחום חינוכי ודיסציפלינרי. המחקר נתפס כעיסוק חשוב והכרחי להתפתחות המקצועית של סגל המכללה, להעלאת הרמה הלימודית ולחיזוק ההכשרה במכללה.

מטרות

- עידוד מרצי המכללה ליזום ולבצע מחקרים ייחודיים ומחדשים בתחומי התמחותם ועניינם.
- יצירת תשתית מחקרית באמצעות יעוץ, הכוונה וסיוע לקידום המחקר ולפיתוח מיומנויות חקר.
- עידוד מחקר משותף עם מוסדות וחוקרים בארץ ובחול.
- חיפוש, ריכוז והפצה של מידע על קרנות מחקר, כנסים וימי עיון.
- ארגון סדנאות הכשרה והכנה להגשת הצעות לקרנות תחרותיות.

אירועים, תערוכות וימי עיון

במהלך שנת הלימודים מתקיימים במכללה אירועים תרבותיים, כנסים וימי עיון רבים. השתתפות באירועים אלה מאפשרת הרחבת אופקים במגוון רחב של תחומים שבהם עוסקים בפקולטה לחינוך, במדרשה-הפקולטה לאמנויות ובפקולטה לחברה ולתרבות.

רוב ימי העיון הם כנסים מדעיים שבהם מופיעים אנשים בעלי שם העוסקים בתחומי מחקר שונים מהארץ ומהעולם. חלק מהכנסים מתקיים בשותפות עם הסטודנטים במסלולים השונים, ובהם ניתנת לסטודנטים הזדמנות להציג לציבור תוצרים של עבודותיהם ומחקריהם.

כמו כן נערכים במכללה טקסים ואירועי תרבות מגוונים בתחומי הקולנוע, התיאטרון, המוזיקה, אמנות פלסטית והפעלות שונות. תערוכות שונות מתקיימות באופן קבוע בקמפוס של המדרשה-הפקולטה לאמנויות, וכן בגלריית המדרשה ברחוב הירקון 19 בתל אביב.

האירועים מתפרסמים באופן קבוע באתר האינטרנט של המכללה www.beitberl.ac.il, וכן בפורטל ובלוחות המודעות ברחבי הקמפוס.

המכון האקדמי הערבי לחינוך

المعهد الأكاديمي العربي للتربية

ראש המכון: פרופ' קוסאי חאג' יחיא

رئيس المعهد: بروفيسور قصي حاج يحيى

נושאי תפקידים

ראש המכון – פרופ' קוסאי חאג' יחיא

סגנית ראש המכון – ד"ר מרואה סרסור

חינוך

ראש לימודי חינוך	ד"ר אורית פרנקו
התמחות בהוראה	ד"ר ספיייה חסונה ערפאת
תכנית המצוינים	ד"ר מחמוד תאיה
אופק חדש	ד"ר אסעד מחאג'נה
רכז אקדמיה כיתה	ד"ר איחסאן חאג' יחיא

מסלולי הכשרה

מסלול גן	ד"ר סמיר קעדאן
מסלול חינוך מיוחד	ד"ר ח'לוב קעואר
מסלול על יסודי	ד"ר ורוד ג'יוסי
מסלול יסודי	ד"ר רמה מנור
מסלול אנגלית	ד"ר רים בשארה

חוגים

לשון וספרות ערבית	ד"ר אימאן יונס
לשון וספרות עברית	ד"ר תמי יאיר
מדעים	פרופ' מוחמד זידאן
מדעי המחשב	ד"ר מחמוד חליחל
היסטוריה	ד"ר מוהנד מחאג'נה
מתמטיקה	ד"ר לאה דוראל
לימודי סביבה	ד"ר דויד אילוז

תפקידים נוספים

מרכז לחקר השפה, החינוך והתרבות	ד"ר ספיייה חסונה-ערפאת
לימודי יסוד ערבית	ד"ר את'אר חאג' יחיא
ריכוז לימודי אוריינות ערבית	ד"ר את'אר חאג' יחיא
ריכוז מעורבות חברתית-אתגרים	גב' פרוונה ודוד-איראני
אתר המכון	גב' הבה בלעום
מרכז המתמטיקה (נציג המכון)	ד"ר אסעד מחאג'נה
כתב עת "אל-חצאד"	ד"ר עלי ותד

ועדות

ועדת הנהלה

פרופ' קוסאי חאג' יחיא (יו"ר)
ד"ר מרואה סרסור
ד"ר ספיייה חסונה ערפאת
ד"ר סאאיד בשארה
ד"ר ורוד ג'וסי
ד"ר מחמוד תאיה
ד"ר אחסאן חאג' יחיא
ד"ר ח'לוב קעואר

(ישיבות ועדת הנהלה יתקיימו בימי ב' בין השעות 12:00-14:00)

פורום הדרכה

ד"ר מרואה סרסור (יו"ר)
ד"ר רמה מנור
ד"ר רים בשארה
ד"ר אחסאן חאג' יחיא
ד"ר ח'לוב קעואר

פרופ' קוסאי חאג' יחיא
ד"ר סמיר קעדאן
ד"ר ורוד ג'וסי

(ישיבות פורום ההדרכה יתקיימו בימי ב' בין השעות 12:00-14:00)

פורום בעלי תפקידים

פרופ' קוסאי חאג' יחיא
ד"ר מרואה סרסור
ד"ר רים בשארה
ד"ר אימאן יונס
פרופ' מוחמד זידאן
ד"ר ח'לוב קעואר
גב' הבה בלעום
ד"ר מחמוד תאיה
ד"ר מוסטפא בדראן
ד"ר אחסאן חאג' יחיא
ד"ר רמה מנור
ד"ר סמיר קעדאן

ד"ר ורוד ג'וסי
ד"ר אסעד מחאג'נה
פרופ' חליחל מחמוד
ד"ר רוידה אבו ראס
מר' זיאד אבו חמד
ד"ר את'אר חאג' יחיא
גב' פרוונה ודוד-איראני
ד"ר ספיייה חסונה ערפאת
פרופ' ג'אלב ענאבסה

(ישיבות פורום בעלי תפקידים יתקיימו בימי ב' בין השעות 12:00-14:00)

מועצת הפקולטה לחינוך

פרופ' לינור הדר - יו"ר מועצת הפקולטה

חברי המועצה

ד"ר אילנה פאול- בנימין - דקאנית הפקולטה לחינוך*
פרופ' קוסאי חאג' יחיא - ראש המכון האקדמי הערבי לחינוך*
ד"ר אילנה מילשטיין - ראש היחידה להכשרת מורים ומחנכים*
ד"ר אורית שורץ-פרנקו - ראש היחידה ללימודי חינוך*
ד"ר מרואה סרסור - סגן ראש המכון האקדמי הערבי לחינוך*
ד"ר רקפת ארליך-רון
ד"ר מוסטפא בדראן
ד"ר שולמית ביסמנובסקי
ד"ר אינה בן אורי
ד"ר סאאיד בשארה
ד"ר ירדן קדר
ד"ר אבי גבורה
ד"ר ספיה חסונה ערפאת
ד"ר מוחמד מוחסן
ד"ר וורוד ג'וסי
ד"ר מירב סדי נקר
ד"ר פנינה שביט
נציג אגודת הסטודנטים - הפקולטה לחינוך

נציג אגודת הסטודנטים - המכון האקדמי הערבי לחינוך

*חברים במועצה מתוקף תפקידם

מוזמנים

פרופ' עמוס הופמן - סגן הנשיאה לעניינים אקדמיים
פרופ' אביבה קליגר – ראש היחידה ללימודי מוסמך בהוראה M.Teach
עינת שקולניק, ראש המינהל האקדמי
ד"ר יעקב (ינקי) טפלו - דקאן הסטודנטים
רחל אביסוף - ראש מינהל הפקולטה לחינוך
שרון סזנה - עוזרת דקאנית הפקולטה לחינוך

מבוא

המכון האקדמי הערבי לחינוך הוא חלק בלתי נפרד מהמכללה האקדמית בית ברל. החל משנה"ל תשע"ד פועלות במכללה שלוש פקולטות: הפקולטה לחינוך, ובה המכון האקדמי הערבי לחינוך, הוא יחידה אוטונומית, המכשיר מורים ועובדי חינוך לחברה הערבי, הפקולטה לאומנות, המכשירה מורים לאמנות והפקולטה לחברה ותרבות.

מטרות תכנית הלימודים

מטרת העל של תכנית ההכשרה במכון היא להכשיר מורה בעל גישה הומנית וסקרנות אינטלקטואלית השולט בתחומי הדעת והוראתם. המכון שואף לפתח יכולת למידה עצמית ולעודד יוזמות של תלמידים על-ידי הדרכה אישית, התנסות במעבדות, ועבודה בסדנאות ובספריות. התנסויות אלה מיועדות בין היתר להעביר את האחריות ללימוד ולהתקדמות מן המורה אל התלמיד המתכשר להוראה.

המטרות הספציפיות של המכון

תכנית הלימודים המוצעת להלן מציבה ללומד את המטרות הבאות:

1. לימוד ושיטה בחומר הלימוד המקצועי ברמה אקדמית.
2. הקניית המיומנויות הנדרשות למורה לצרכי ביצוע תפקידי ההוראה, תוך הדגשת האופי היישומי של מדעי החינוך.
3. העמקת הידע של הלומדים במקצועות התמחותם במסלולים השונים: העל יסודי, היסודי, הרב גילאי, הגיל רך והחינוך המיוחד.
4. הכרת התיאוריות הבסיסיות במדעי החינוך וההוראה (נפש והתפתחות האדם, תכנון וניהול ההוראה והלמידה, המורה כחוקר, מחשבות בחינוך) המשמעותיות לעבודת המורה. יסודות אלה ישמשו לבוגרים כלי עזר בעבודתם בביה"ס ובחברה.
5. התנסות מודרכת (דידקטיקה והכשרה מעשית) במגוון של שיטות הוראה שונות העונות על התנאים המיוחדים המאפיינים את ההוראה בביה"ס הערבי ובחברה הערבית, והדגשת החידושים בשדה החינוך וההוראה.

6. הרחבת ההשכלה הכללית (לימודי העשרה) של הלומדים והעמקת הידע שלהם בתחומים הבאים: שפה וספרות ערבית, תרבות וחברה ערבית ואסלאמית.
7. הכרת מערכת החינוך במגזר הערבי, פיתוח מודעות לאתגרים בה ולדרכי ההתמודדות עמם.
8. פיתוח מודעות לקונפליקטים ולניגודים הנוצרים תוך התפתחות החברה הערבית המסורתית ומעברה לחברה המודרנית.
9. חינוך לדמוקרטיה (שונות שותפות ושוויון) ופיתוח מודעות לחיים משותפים ערבים ויהודים במדינה ויצירת מחויבות אישית להתמודד עם בעיות השילוב וההשתלבות של החברה הערבית בחברה הישראלית.

להשגת המטרות הנ"ל מעמיד המכון מגוון של מסלולי הכשרה וחוגים ומציע גיוון בדרכי ההוראה: הרצאות, תרגילים, סדנאות, הדרכה אישית, סמינריונים, פרויקטים, סיורים לימודיים וביקורים במוסדות חינוך ובמרכזים פדגוגיים.

משך הלימודים

במכון ניתן ללמוד במסלול ארבע שנתי לתואר בוגר הוראה (B.Ed) באחד מהמסלולים הבאים: מסלול על יסודי, מסלול יסודי, מסלול רב-גילי: אנגלית, ערבית (משנה"ל תשע"ו), עברית (משנה"ל תשע"ו), מסלול הגן, עם אפשרות ללימוד תעודת הוראה נוספת לכיתות א – ב ומסלול החינוך המיוחד (בין מסלולי: 6 - 21). לגבי משך הלימודים בתכנית המצוינים (ראה את התכנית).

הערכת הישגי התלמידים בקורסים:

[בנוסף למה שכתוב בתקנון לומדים המופיע במרשתת, פרק ב "תקנון בחינות, עבודות וציונים"]

עפ"י החלטת ועדת ההנהלה של המכון האקדמי הערבי לחינוך ניתן להעריך את הישגי הסטודנטים בשלוש דרכים:

- א. קורסים המסתיימים בבחינה בלבד.
- ב. קורסים המסתיימים בעבודה בלבד.

ג. קורסים המסתיימים במטלה/ות ובחינה או בעבודה ובבחינה (שקלול הבחינה לא פחות מ 40% מהציון הסופי)
סעיפים א ו-ג נתונים לשיקול דעתו של המרצה והפירוט חייב להופיע בסילבוס של הקורס.
סעיף ב חל על הקורסים הבאים: סמינריון דידקטי, סמינריון רגיל, סדנאות, התנסות מעשית ופרויקטים של ההתנסות המעשית. בקורסים אלה אין אפשרות להמיר עבודה בבחינה.

ציונים, כישלונות ותנאי מעבר

תלמיד המכון האקדמי הערבי לחינוך, שנכשל בשני המועדים ב- 4 מקצועות או יותר בשנים א או ב או ג או א-ג יחד, לא יורשה להמשיך את לימודיו בשנה מתקדמת, אלא לאחר שלמד מחדש את המקצועות בהם נכשל ועבר בהצלחה. כמו כן כל תלמיד שנכשל בעבודה מעשית [70 לפחות] אינו זכאי להמשיך לימודיו בשנה מתקדמת. ואם אז יצליח יהיה רשאי להמשיך בשנה מתקדמת עם קבוצת תלמידים חדשה ולא עם הקבוצה שלמד אתה בשנה שנכשל בה.

תכנית הלימודים של המכון

מסלולי הכשרה

- המסלול להכשרת מורים ערבים לבית הספר העל יסודי
- המסלול להכשרת מורים ערבים לבית הספר היסודי
- מסלול הגן להכשרת גננות/ים ומורות/ים לגיל הרך
- המסלול להכשרת מורים לחינוך מיוחד לגילאי 6-21 (בין מסלולי)
- מסלול רב גילי: אנגלית, ערבית (החל משנה"ל תשע"ו), עברית (החל משנה"ל תשע"ו)

מבנה הלימודים

תכנית הלימודים מורכבת מארבע חטיבות עיקריות:

- לימודי חינוך והוראה
- דידיקטיקה והכשרה מעשית
- לימודי התמחות (דיסציפלינריים)
- לימודי יסוד
- לימודי העשרה
- לימודי חובה

חובות התלמיד ומספר השעות שעליו ללמוד בכל חטיבה שונים בכל אחד מן המסלולים והחל מתשס"ט מותאמים למתוויים החדשים של המועצה להשכלה גבוהה.

להלן הסבר קצר על כל אחת מחטיבות הלימוד:

א. לימודי החינוך

לימודי החינוך נועדו להקנות לתלמידים את היסודות העיוניים-מחקריים של המקצועות המרכיבים את תחום החינוך (נפש והתפתחות האדם, תכנון וניהול ההוראה והלמידה, המורה כחוקר, מחשבות בחינוך, שונות שותפות ושיוויון ועוד). לימודים אלה כוללים שיעורי מבוא, שיעורים מתקדמים וסמינריונים.

שיעורי מבוא מכוונים להקנות הבנה בסיסית במדעי החינוך. הם חובה לכל תלמיד ומהווים תנאי קדם להשתתפות בשיעורים המתקדמים. שיעורים מתקדמים מכוונים להקנות לתלמיד ידע רחב ומעמיק בתחומי חינוך שונים. השתתפות ברוב השיעורים המתקדמים מותנית בהשתתפות מוקדמת בשיעורי המבוא ו/או קורסים המהווים תנאי קדם לשיעורים אלה. סמינריונים: במסגרת הלימוד הסמינריוני ילמד התלמיד לטפל באופן מעמיק ושיטתי בנושאים הקשורים לחינוך. על התלמיד להעמיק בנושא מוגדר, להתמודד עמו באופן מחקרי ולהגיש עבודה סמינריונית כמקובל במוסד להשכלה גבוהה. ההשתתפות בסמינריונים מותנית בלימוד ובהתמקדות קודמת בנושאי הבחירה הרלוונטיים לנושא הסמינריוני ובהשלמת לימודי העזר באנגלית.

ב. דידיקטיקה והכשרה מעשית

הלימודים בחטיבה זו עיקרם עבודה מעשית מודרכת, המלווה בשיעורים עיוניים. אופי העבודה והשיעורים מותאמים למסלול בו לומד התלמיד. פירוט התכנית והדרישות בתחום זה מופיע בפרקים הדנים בכל מסלול באופן נפרד. **הערה: חל שינוי במבנה ההכשרה המעשית החל משנה"ל תשע"ז. שינוי זה יחול על סטודנטים המתחילים את לימודיהם (שנה א) בשנה"ל תשע"ז והלאה.**

ג. לימודי התמחות (דיסציפלינה)

לימודים אלה מיועדים להקנות לתלמיד ידע בסיסי ונרחב בתחומי התמחותו. היקף הלימודים בהתמחויות משתנה בהתאם למסלול בו לומד התלמיד. פירוט ההתמחויות והדרישות בכל התמחות מופיע בפרק "התמחויות".

ד. לימודים העשרה

לימודים ההעשרה נועדו להעניק לתלמיד השכלה בתחומי דימוקרטיה, חיים משותפים הזהות, התרבות והחברה הערבית ואיסלאמית בישראל. פרטים נוספים על לימודי ההעשרה ראה פרק "לימודי ההעשרה" בטבלאות המפרטות את תכנית הלימודים לכל מסלול.

ה. לימודי יסוד

לימודים אלה כוללים לימודי עזר ולימודי יסוד בתחומי הערבית והאנגלית, לימודים אלה הם חובה לכל התלמידים.

ו. לימודי חובה

לימודים אלה כוללים שילוב טכנולוגיה בהוראה, עזרה ראשונה, ביטחון ובטיחות, חברה, תרבות וזהות, העצמה אישית, אוריינות אקדמית ערבית, אוריינות אקדמית עברית, לשון דבורה וכתובה- עברית ועוד. לימודים אלה הם חובה לכל סטודנט. בנוסף לעוד קורסים במסגרת תכניות ייחודיות שמשרד חינוך מעדכן ומחייב בכל שנה כחלק מתכנית הלימודים.

התמחות בהוראה-סטאז'

החל משנת הלימודים תש"ס תהיה ההתמחות בהוראה – סטאז' בגדר חובה לכל הסטודנטים של שנה ד במכללות האקדמיות לחינוך. עמידה של המתמחה בהצלחה בחובות של שנת ההתמחות תהיה תנאי הכרחי לקבלת רישיון לעיסוק בהוראה במדינת ישראל.

ההתמחות בהוראה כוללת שלושה מרכיבים הכרוכים זה בזה: עבודה של 1/3 לפחות באחת ממסגרות החינוך המוכרות, ליווי של מורה/גננת חונך/ת בבית הספר והשתתפות בסדנת סטאז'.

שעות הלימוד

מספר שעות הלימוד המותר בכל שנת לימודים מוגבל בהתאם למודל הלימודים המחייב. תלמיד רשאי ללמוד לימודים חלקיים, אך אין הוא רשאי לעלות על מספר השעות המופיע בתכנית הלימודים במסלול ובשנה שבה הוא לומד. חריגה ממספר שעות הלימודים כרוכה באישור מיוחד מהנהלת המכון, ואישור זה ניתן במקרים חריגים בלבד.

מרכזים לימודיים

במכללה האקדמית בית ברל קיימים מרכזים לימודיים העוסקים בפיתוח כלים וחומרי למידה, מרכזים אלה עוסקים במחקר בתחומי הפדגוגיה ותחום הדעת, ומרכזים המספקים שירותים לסטודנטים מרכזים אלה נותנים שירותים גם לסטודנטים מהמכון.

להלן רשימת המרכזים:

- מרכז פדגוגי (בתוך הספרייה המרכזית)
- מרכז לייעוץ פסיכולוגי (ביחידת דקנאט הסטודנטים)
- מרכז תמיכה בסטודנטים בעלי לקויות למידה
- מרכז לחקר: שפה, חינוך ותרבות של החברה הערבית

מסלולי הכשרה

מסלול על-יסודי

مسار فوق الابتدائي

ראש המסלול: ד"ר ורוד ג'יוסי
رئيسة المسار: د. ورود جيوسي

כתובת דואר אלקטרוני: wurudj@gmail.com | wurud.jayusi@beitberl.ac.il

מיקום: ורד 615/1

טלפון: 09-7473106

רכז מנהלית: גב' נהלה אבו עיטא

כתובת דואר אלקטרוני: nahla@beitberl.ac.il

מיקום: ורד 615/2

טלפון: 09/7476352

מדריכים פדגוגים:

ד"ר מוחמד מוחסן, גב' סמירה נאסר, גב' היבה בלעום, ד"ר מוחמד תאיה, ד"ר חנאן בשארה, ד"ר עבד אלרחמאן מרעי, מר' עדנאן יאסין, ד"ר אבראהים עאמר, אחסאן חאג' יחיא.

רצינול ומטרות

המסלול מייעד את עצמו להכשיר מורים/ות לביה"ס העל היסודי בחברה הערבית. הכשרת המורה במסלול תשתרע על ארבע שנות לימוד.

על-פי החזון שהציב לעצמו המכון האקדמי הערבי לחינוך במכללה האקדמית בית ברל, מטרת תכנית ההכשרה היא להקנות למתכשרים את המיומנויות הפרופסיונאליות של מקצוע ההוראה בהתמחויות השונות ולקדם בקרבם את ערכי ההומניזם ואת המודעות לייחודם הלאומי והתרבותי כאזרחים ערביים במדינת ישראל. להשגת מטרות אלה המסלול מתווה תכנית לימודים, אשר תקנה למתכשרים להוראה את הכלים הנדרשים להתפתחותם האישית והמקצועית הן כמורים פרופסיונאליים ומומחים להוראת המקצועות שבהם התמחו, והן כמחנכים ומנהיגים, יצירתיים, ביקורתיים ודמוקרטיים בעשייתם הפדגוגית, החינוכית והקהילתית. כמו כן תכנית הלימודים תפתח את המחויבות של המתכשרים להוראה ואת יכולתם להוביל שינויים חינוכיים וקהילתיים לשם כינון חברה צודקת, דמוקרטית ושוויונית במדינת ישראל. חברה שתקדם את כיבוד זכויות האדם והמיעוטים החיים בה.

להלן החוגים במסלול על יסודי:

1. לשון וספרות ערבית (26 ש"ש) או חד-חוגי רב-גילי 48 ש"ש
2. לשון וספרות עברית (26 ש"ש) או חד-חוגי רב-גילי 48 ש"ש
3. מתמטיקה (26 ש"ש)
4. מדעי המחשב (26 ש"ש)
5. מדעי הטבע (50 ש"ש) או ביולוגיה-כימיה או ביולוגיה-סביבה (52 ש"ש)
6. היסטוריה (26 ש"ש)

א. פירוט הצירופים האפשריים במסלול

סה"כ	ש"ש לימודי יסוד והעשרה	דידקטיקה והכשרה מעשית	ש"ש לימוד חינוך והוראה	ש"ש דיסיפלינה	צירופים	
93	5	21	15	52	לשון וספרות ערבית + לשון וספרות עברית	א
93	5	21	15	52	לשון וספרות ערבית + היסטוריה	ב
91	5	23	15	48	לשון וספרות ערבית (חד חוגי)*	ג
91	5	23	15	48	לשון וספרות עברית (חד חוגי)	ה
93	5	21	15	52	מדעי המחשב + חוג נוסף (לשון וספרות עברית או לשון וספרות ערבית או לימודי סביבה או היסטוריה)	
93	5	21	15	52	מתמטיקה + מדעי המחשב**	ו

סה"כ	ש"ש לימודי יסוד והעשרה	דידקטיקה והכשרה מעשית	ש"ש לימוד חינוך והוראה	ש"ש דיסציפלינה	צירופים	
93	5	21	15	52	מדעי הטבע (חד חוגי) ביולוגיה וכימיה או ביולוגיה וסביבה	ז

* מתקיים רק עבור הסטודנטים שהחלו את לימודיהם בתשע"ז
**מתקיים רק עבור הסטודנטים שהחלו את לימודיהם בתשע"ז, תשע"ח ותשע"ט

לימודי חינוך והכשרה

נושאי הלימוד	שנה א	שנה ב	שנה ג	שנה ד	סה"כ בש"ש
1. לימודי חינוך והוראה					15
א. נפש והתפתחות האדם					3
פסיכולוגיה התפתחותית	1				
פסיכולוגיה של גיל ההתבגרות	0.5				
<u>סוגיות פסיכו-דידקטיות:</u> פסיכולוגיה חברתית	0.5				
פיתוח זהות אישית ומקצועית של המחנך		1			
ב. תכנון וניהול ההוראה והלמידה					5
יסודות בתכנון והערכת הלמידה		1			
סדנה לניהול וחינוך כיתה		1			
הוראה מכוונת לפרט		0.5			
למידה דיגיטלית במנות קטנות		0.5			
תיאוריות למידה		0.5			
בחירה אחד מבין שני הקורסים הבאים: <u>דרכים לקידום למידה משמעותית:</u> 1. למידה דיאלוגית ושיתופית או 2. למידה פעילה ובלתי פורמאלית		1			
<u>הוראה מאתגרת חשיבה:</u> חשיבה יצירתית ויזמית		0.5			
ג. המורה כחוקר					3
אוריינות מחקרית		1			

נושאי הלימוד	שנה א	שנה ב	שנה ג	שנה ד	סה"כ בש"ש
סמינריון חקר ההוראה <u>מוקדי מחקר</u> א. מחקר איכותני ב. מחקר פעולה ג. מחקר כמותי			2		
ד. מחשבות בחינוך					1
בחירה אחד מבין שני הקורסים הבאים: 1. אתגרי החינוך בעידן הפוסטמודרני- מתקשב MOOC או 2. הומניזם ואכפתיות בחינוך	1				
ה. שונות, שותפות ושוויון					3
<u>חיים משותפים</u> : בחירה אחד מבין שני הקורסים הבאים: 1. הזהות הערבית והחברה ישראלית 2. קידום חברה משותפת 3. רכז לחינוך חיים משותפים			1		
שונות בין לומדים בכיתה			1		
<u>סדנא יישומית בהוראה מותאמת</u> : לקידום נוער בסיכון			0.5		
יחסי הורים-מורים			0.5		
2. דידיקטיקה והכשרה מעשית*					21
הכרת מערכות חינוך	1				
דידיקטיקה של הוראת המקצוע		2			
התנסות מעשית בהוראת המקצוע		4	12		
עיבוד ההתנסות המעשית			2		
3. לימודים דיסציפלינריים					52
4. לימודי יסוד					4
ערבית: - טרום בסיסית-2 ש"ש (ללא נ"ז). - רמה בסיסית-2 ש"ש (ללא נ"ז) - רמה בינונית-2 ש"ש (ללא נ"ז) - רמת מתקדמים- 2 ש"ש					2
אנגלית (עד רמת פטור)		2			2
5. לימודי העשרה					1

נושאי הלימוד	שנה א	שנה ב	שנה ג	שנה ד	סה"כ בש"ש
בחירה בקורס אחד מתוך החוגים: היסטוריה, לשון ספרות ערבית, לשון וספרות עברית או החברה הערבית בישראל			1		
6. לימודי חובה (ללא נקודות זכות)**					
אוריינות אקדמית (הדרכה בספרייה)	v				
העצמה אישית	v				
אוריינות אקדמית ערבית	v				
לשון דבורה וכתובה- עברית		v			
חברה, תרבות וזהות		v			
עזרה ראשונה		v			
ביטחון ובטיחות		v			
זהירות ובטיחות בדרכים		v			
סה"כ					91-93

* בתכנית חד חוגי לשון וספרות עברית, לומדים בנוסף שני קורסים בהיקף 2 ש"ש במסגרת דידקטיקה ייחודית למסלול. כלומר, בתכנית חד חוגי עברית היקף שעות הדידקטיקה וההכשרה המעשית הכללי הוא 23 ש"ש.

** בנוסף, הסטודנטים ילמדו קורסים בתכניות לימודים הנדרשות ומתעדכנות בכל שנה ע"י משרד החינוך והמל"ג (הקורסים יפורסמו במהלך שנת הלימודים).

ב. תיאור ההכשרה המעשית עפ"י הצירופים במסלול

הכשרה מעשית מתקיימת בשנים ב ו ג בלבד. אחת המטרות של תכנית ההכשרה המעשית היא לאפשר למתכשרים במסלול העל יסודי להתנסות בכיתות ז-י. ההכשרה המעשית יחד עם הקורסים המלווים יחשפו את המתכשרים למגוון רחב של תהליכים וסיטואציות לימודיות שונות אשר מתרחשים לאורך ההכשרה המעשית. המתכשרים ישתתפו באירועים מרכזיים בחטיבת הביניים, ויתנסו במתן שיעורים בתחום התמחותם, בהדרכת המדריך הפדגוגי והמורה המאמן. מדובר על שני דגמי הכשרה: פ.ד.ו. ואקדמיה כתי. המתכשרים בדגם פ.ד.ו. נמצאים בבית-הספר יום שלם ואלה באקדמיה כתי נמצאים יומיים. הם מכינים יחידות לימוד ומתנסים בהוראת שיעורים. תכנון השיעורים נעשה בהתאם לעקרונות של אסטרטגיות ושיטות הוראה שנלמדים בקורס הפדגוגי המקביל

להתנסות המעשית. כל סטודנט יהיה שותף פעיל בחיי בית הספר, כמו כן ישמש הסטודנט כחונך לתלמיד או לקבוצה קטנה של תלמידים במשך השנה. ביום ההתנסות המעשית תתקיים ישיבת צוות לכל המתמחים, בה ישתתפו הסטודנטים המתמחים, המורים המאמנים והמדריך הפדגוגי.

תכנית ההכשרה המעשית למתכשרים המתמחים בבית הספר העל יסודי

היא כדלקמן:

ערבית דו חוגי + היסטוריה

שנת לימודים	לימודים עיונים	התנסות מעשית
שנה ב	עיבוד ההתנסות המודרכת: ידע תוכן פדגוגי בדיסציפלינה - היסטוריה	פ.ד.ס התנסות בכיתות ז – ט – ז' – י
שנה ג	עיבוד ההתנסות המודרכת: ידע תוכן פדגוגי בדיסציפלינה - ערבית	אקדמיה כתי - התנסות בכיתות

עברית חד חוגי ודו חוגי (ערבית עברית)

שנת לימודים	לימודים עיונים	התנסות מעשית
שנה ב עברית חד חוגי/דו חוגי	עיבוד ההתנסות המודרכת: ידע תוכן פדגוגי בדיסציפלינה - עברית	פ.ד.ס התנסות בכיתות ז – ט
שנה ג עברית חד חוגי/ דו חוגי	עיבוד ההתנסות המודרכת: ידע תוכן פדגוגי בדיסציפלינה – עברית/ערבית	אקדמיה כתי - התנסות בכיתות ז – י

מדעים

התנסות מעשית	לימודים עיונים	שנת לימודים
פ.ד.ס. - התנסות בכיתות ז – ט במדעים	מיומנות חקר בהוראת המדעים/ ביולוגיה	שנה ב
אקדמיה כתי - התנסות בכיתות ז – י במדעים	עיבוד ההתנסות המודרכת: ידע תוכן פדגוגי בדיסציפלינה/ כימיה או סביבה	שנה ג

מחשבים וחוג נוסף (ערבית, עברית, היסטוריה, סביבה, מתמטיקה)

התנסות מעשית	לימודיים עיונים	שנת לימודים
פ.ד.ס. - התנסות בכיתות ז – ט	עיבוד ההתנסות המודרכת: ידע תוכן פדגוגי בדיסציפלינה- ערבית, עברית, היסטוריה, סביבה, מתמטיקה	שנה ב
אקדמיה כתי - התנסות בכיתות ז – י	עיבוד ההתנסות המודרכת: ידע תוכן פדגוגי בדיסציפלינה- מחשבים	שנה ג

לשון וספרות ערבית

قسم اللغة العربية و ادابها

ראש החוג: ד"ר אימאן יונס

رئيسة القسم: د. ايمان يونس

מיקום: ורד 603/10

כתובת דואר אלקטרוני: eman.younis@beitberl.ac.il | emanyounis1@gmail.com

טלפון: 09-7473190

רכזת מנהלית: גב' נהלה אבו עיטא

מיקום: ורד 615/2

כתובת דואר אלקטרוני: nahla@beitberl.ac.il

טלפון: 09-7476352

חברי הסגל האקדמי בחוג:

ד"ר מראד מוסא, ד"ר מוסא אגבריה, פרופ' גאלב ענאבסה, ד"ר את'אר חאג יחיא, ד"ר סמיר חאג, ד"ר עבדאלנאסר גבארין.

מטרת הלימודים בחוג

תכנית הלימודים בחוג שואפת לטפח מורה ערבי אורייני, גאה בשפת האם שלו, רואה בה כסמל תרבותי ומרכיב חשוב בעיצוב הזהות הלאומית שלו, מעריך את הייחודיות של השפה כשפת הקוראן, שולט במיומנויותיה, יכול ללמוד וללמד אותה בשכבות הגיל השונות, בשיטות הוראה חדשניות ועדכניות, מאמין בשליחותו החברתית והחינוכית, בעל ראייה פתוחה וגמישה להתרחשויות ולשינויים שחלים על השפה בעידן הגלובליזציה, ויכולת הסתגלות גבוהה לשינויים אלה.

מבנה הלימודים בחוג לקראת תואר בוגר בהוראה (B.Ed)

החוג מציע ללומדים שתי תכניות שונות: תכנית לימודים במתכונת דו חוגית, ותכנית לימודים במתכונת חד חוגית. תכנית הלימודים בשתי המתכונות היא ארבע שנתית, כאשר תכנית הלימודים הדיסציפלינארית מורכבת מקורסים בארבעה תחומים: מיומנות שפה, לשון ובלשנות, ספרות קלאסית ומודרנית, ולימודי אסלאם.

הלימודים במתכונת הדו חוגית

המתכונת הדו חוגית קיימת בשני מסלולים שונים: יסודי ועל יסודי, כך שהלומד בכל אחד משני המסלולים יצטרך לבחור חוג נוסף אחד משלושת החוגים המוצעים במתכונת זו: החוג לשפה וספרות עברית, החוג להיסטוריה, במסלול העל יסודי ניתן לבחור גם בחוג למחשבים.

הלומד במתכונת הדו חוגית חייב ב-52 ש"ש של לימודים דיציפלינאריים כאשר 26 ש"ש מתוכם הם מהחוג לשפה וספרות ערבית ו- 26 ש"ש מהחוג השני. במתכונת זו הלומד חייב להגיש בשנה ד' עבודה סמינריונית אחת בכל חוג משני החוגים שבהם הוא לומד.

מתכונת זו מיועדת להכשיר מורה שילמד את השפה הערבית כשפת אם בבתי ספר יסודיים (כיתות א-ו) או בבתי ספר על יסודיים (כיתות ז-י) בחברה הערבי.

הלימודים במתכונת החד חוגית

תכנית הלימודים במתכונת זו היא חד-חוגית במסלול רב-גילאי. הלומד במתכונת זו חייב ב-48 ש"ש של לימודים דיציפלינאריים+ הגשת עבודה סמינריונית אחת בשנה ד.

מתכונת זו מיועדת להכשיר מורה שילמד את השפה הערבית כשפת אם בבתי ספר יסודיים ועל יסודי כאחד (כיתות ג-י).

מבנה הלימודים בתכנית לשון וספרות ערבית (דו חוגי) במסלול העל-יסודי
מבנה הלימודים בתכנית לשון וספרות ערבית בחד חוגי

שנה ד	שנה ג	שנה ב	שנה א	שם הקורס
מיומנויות				
		1		הוראת הבנת הנקרא והבנת הנשמע ג
		1		הוראת ההבעה בכתב ובעל פה ג
	1			אבחונים ומיפויים
			0	הדרכה ביבליוגרפית
לשון				
			1	יסודות הדקדוק א
			1	יסודות הדקדוק ב
		1		תורת המשפט
		1		תורת הצורות וההגה
	2			דקדוק שימושי (פרוסימיריון חובה)
ספרות מודרנית				
			2	תולדות הספרות הערבית המודרנית
	1			הסיפור הקצר המודרני
	2			הרומן הערבי המודרני
		1		סוגיות בשירה הערבית המודרנית
		1		ספרות ילדים ונוער
1				האוטוביוגרפיה הספרותית - א
ספרות קלאסית				
			2	תולדות הספרות הערבית הקלאסית
		1		סוגיות בשירה הערבית הקלאסית
1				ז'אנרים ספרותיים קלאסיים- א (סמינריון)
1				ז'אנרים ספרותיים קלאסיים- ב (סמינריון)
דת אסלאם				
	1			טקסטים הלכתיים באסלאם
	1			ספרות הסירה של הנביא מוחמד
2				סוגיות בקוראן ופרשנות
5	8	7	6	סה"כ

קורסי קדם לכל המסלולים בחוג:

הקורס יסודות הדקדוק א הוא תנא קדם לקורס יסודות הדקדוק ב

שנה ד	שנה ג	שנה ב	שנה א	שם הקורס
מיומנויות				
			2	הבנת הנשמע והנקרא (קורס שנתי במקום א,ב)
			2	הבעה בכתב ובעל פה (קורס שנתי במקום א,ב)
		1		הוראת הבנת הנשמע והנקרא (במקום ג)
		1		הוראת הבעה בכתב ובעל פה
		1		ניצני אוריינות בגיל הרך
		1		רכישת קריאה וכתיבה
			0	הדרכה ביבליוגרפית
לשון ובלשנות				
		2		מבוא לבלשנות
			1	יסודות הדקדוק א
			1	יסודות הדקדוק ב
	2			סמנטיקה
		2		פונטיקה ופונולוגיה
		1		תורת ההגה והצורות
		1		תורת המשפט
	1			אבחונים ומיפויים
	2			לשון וחברה
	2			דקדוק שימושי (פרו סמינריון חובה)
ספרות מודרנית				
			2	תולדות הספרות הערבית המודרנית
		1		סוגיות בשירה הערבית המודרנית
	1			הסיפור הקצר המודרני
		1		עיונים בספרות ילדים ונוער
2				היבטים בספרות הערבית הדיגיטאלית
	2			הרומן הערבי המודרני
	2			טקסטים ספרותיים מודרניים
1				קווים מאפיינים בספרות הפלסטינית
				אוטוביוגרפיה ספרותית (א+ב)

שנה ד	שנה ג	שנה ב	שנה א	שם הקורס
2				ספרות קלאסית
			2	תולדות הספרות הערבית הקלאסית א
		1		סוגיות בשירה הערבית הקלאסית
	1			ספרות האנקדוטות הערבית
	1			המקאמה
2				ז'אנרים ספרותיים קלאסיים (א+ב) סמינריון
דת אסלאם				
2				קוראן ופרשנות
	1			ספרות הסירה של הנביא מוחמד
	1			טקסטים הלכתיים באסלאם
9	16	13	10	סה"כ

- הקורסים **תולדות הספרות הקלאסית ותולדות הספרות המודרנית** הם תנאי מעבר לשנה ב
- הקורס **דקדוק שימושי** (פרו-סמינריון חובה) הוא תנאי קדם לסמינריון בשנה ד

החוג ללשון וספרות עברית

قسم اللغة العبرية وادابها

ראש החוג: ד"ר תמי יאיר

رئيس القسم: د. تامي يانير

מיקום: ורד 603/10

כתובת דואר אלקטרוני: tami.yair@beitberl.ac.il

טלפון: 09-7473187

רכזת מנהלית: גב' נהלה אבו עיטא

מיקום ורד 615/2

כתובת דואר אלקרוני: nahla@beitberl.ac.il

טלפון: 09-7476352

סגל החוג:

ד"ר תמי יאיר, ד"ר עלי ותד, ד"ר רמה מנור, ד"ר עבד אלרחמן מרעי, ד"ר זאהי עבאס, ד"ר יעל בלבן, ד"ר טל הולץ, ד"ר רות ביתן-כהן, פרופ' גילה שילה, גב' סמר חאג' יחיא

תיאור ורציונל

החוג ללשון ולספרות עברית כשפה שנייה (צירוף לימודים) מציע תוכנית לימודים להכשרת מורים לחטיבה העליונה, שבה נלמדות שתי הדיסציפלינות: לשון עברית וספרות עברית. כידוע, בבתי-הספר הערביים המלמדים עברית כשפה שנייה, אין פיצול בין שתי הדיסציפלינות והמורה אמור ללמד הן את הלשון הן את הספרות. על כן מצאנו לנכון להציע תוכנית משולבת ההולמת את המציאות בשדה ועונה על הצרכים של הוראת העברית כצירוף לימודים. השילוב, לדעתנו, יסייע בידי המורים המתעתדים ללמד את העברית כשפה שנייה בשתי הדיסציפלינות במסגרת בית-הספר, ויכשיר אותם להוראה.

מגוון הקורסים המוצעים במסלול העל-יסודי בשתי הדיסציפלינות עוסקים בהקניית ידע יסודי ומקיף על הלשון העברית ועל הספרות לתקופותיה בזיקה לידע על אודות הבלשנות הכללית המודרנית.

כלל הקורסים בחוג מחולקים לשלוש חטיבות: חטיבה בהבנת הנקרא ובהבעה, חטיבה בלשון וחטיבה בספרות.

כמו כן הקורסים בכל חטיבה מחולקים לתת-חטיבות, כאשר כל צרור קורסים מהווה חטיבה בפני עצמה השזורה עם יתר החטיבות ואשר רוקמות ביחד את המתווה הכללי של התוכנית.

הקורסים בחטיבה הראשונה (הבנת הנקרא והבעה) תורמים לשיפור כושר ההבעה של הסטודנט ולרכישת אוצר מילים מעולמות שיח שונים, להעשרת לשונו של הסטודנט ולהקניית כלים שבאמצעותם יוכל הלומד להתמודד בהוראת ההבעה והבנת הנקרא בבית הספר.

הקורסים בחטיבה השנייה (לשון) מעמיקים את הידע הלשוני, משפרים את רכישת העברית ומיטיבים את השליטה בה. כמו-כן, מעניקים ללומד כלים לחקר הלשון והתפתחותה לאור התיאוריות הבלשניות המודרניות.

הקורסים בחטיבה השלישית (ספרות) מקנים לסטודנטים ידיעה בסיסית ביצירות נבחרות בספרות המקרא, בספרות ימי-הביניים ובספרות של העת החדשה. כמו כן הם מכשירים את הסטודנטים להתמודד באופן עצמאי עם ז'אנרים שונים של יצירות ספרותיות במגוון צורות הספרות: סיפורת, נובלה, בלדה, אגדה, רומן, שירה.

תוכנית הלימודים של החוג **לשון וספרות עברית** מתבססת על העקרונות הבאים:

א. הוראת העברית בבתי הספר הערביים נלמדת באופן משולב ובלא הפרדה בין שני חלקיה: לשון וספרות.

ב. רכישת השכלה כוללת במקצוע העברית: לשון וספרות והדרכת הסטודנטים במתודה מדעית.

ג. פיתוח מיומנויות ההבעה בכתב ובעל פה וכן פיתוח יכולת הבנת הנקרא של הסטודנטים המייעדים את עצמם להיות מורים לעברית בבית ספר על-יסודי במגזר הערבי.

מטרות הלימודים:

1. להקנות לסטודנט ידע עיוני ומתודי בתורת הלשון העברית על פי המחקר הבלשני המודרני

2. להעניק לסטודנט כלי מחקר ושיטות מחקר לתיאור העברית לתקופותיה ולסגנונותיה בזיקה ללשונות הקרובות לה

3. ללמד קריאת טקסטים ממקורות קדומים וממחקרים מודרניים בחקר הלשון העברית וניתוחם

4. לשפר את דרכי התקשורת בכתב ובעל-פה אצל הסטודנט
5. לחשוף את הסטודנט להיכרות מעמיקה עם יצירות הספרות העברית לסוגיה ולתקופותיה
6. ללמד את הסטודנט ניתוח של יצירות ספרותיות באמצעות שיטות מחקר ותיאוריות מגוונות מתחום הספרות, מדעי החברה והפסיכולוגיה

הלימודים כוללים:

- קורסים לשיפור ההבעה בכתב ובעל-פה
- קורסי יסוד בלשון העברית
- קורסים מתקדמים בלשון העברית
- קורסים ממדור האגדה והספרות העממית
- קורסים בשירה עברית מתקופת הזוהר ובשירה צעירה
- קורסים בספרות העברית העתיקה והחדשה
- הלימודים בחוג כוללים סיור לימודי חובה פעם בשנה, ביום ג', במסגרת הכשרה מעשית, לסטודנטים בשנה ב.

מהלך הלימודים בחוג (תכנית דו חוגית)

חטיבות הלימוד:

5 ש"ש	הבנה והבעה
11 ש"ש	לשון
10 ש"ש	ספרות

לימודי מכינה:

לימוד המכינה הם בהיקף של 3 ש"ש בלא נקודות זיכוי:

יסודות הדקדוק העברי – 2 ש"ש

הדרכה ביבליוגרפית – 1 ש"ש

להלן טבלה המפרטת את חובות הסטודנט על פי חטיבות הלימוד, הנושא (שמות הקורסים) ושנות הלימוד. (המספרים מציינים את מספר השעות השנתיות (ש"ש) לכל קורס ובסה"כ לכל חטיבה.

סה"כ	שנה ד	שנה ג	שנה ב	שנה א	חטיבת לימוד ונושא
5					א.הבנה והבעה
				2	הבנת הנקרא והבעה בכתב א
			1		הבנת הנקרא והבעה בכתב ב
			2		הבעה בעל-פה א
11					ב.לשון
				2	תחביר עברי
			2		תורת הצורות
		1			תולדות הלשון העברית (קורס מאוגם)
		1			סמנטיקה
				1	עקרונות ברכישת הקריאה והכתיבה בעברית שפה שנייה
		1			**תולדות הלשון העברית ב
				1	פונטיקה ופונולוגיה
	2				סמינריון * / קורס בחירה
10					ג. ספרות
				1	השירה העברית בספרד
				1	הסיפור העממי
			2		הסיפור הקצר
			2		שירה מודרנית
		1			נשים שעשו היסטוריה וייצוגן בספרות ילדים ונוער (קורס מאוגם)
		1			תרבות ישראל-טקסטים מן המקורות
	2				סמינריון * / קורס בחירה
26	4	5	10	7	סה"כ

* על הסטודנט לבחור סמינריון אחד בלשון או בספרות ממגוון הסמינריונים המוצעים (בלשון: "סוגיות בכתיבה", "בספרות: "תמורות בספרות העברית").

תכנית הלימודים בחוג מורחב (חד חוגי)

לימודים דיסיפלינריים של החוג ללשון ולספרות עברית (48 ש"ש)

- **מיומנות השפה:** 10 ש"ש מיומנויות בהבנת הנקרא ובהבעה בכתב ובעל פה
- **לשון ובלשנות:** 21 ש"ש בלשנות תיאורטית ובלשנות יישומית
- **ספרות:** 14 ש"ש סוגות שונות בספרות העברית ובתקופות שונות
- **תרבות ישראל:** 3 ש"ש חגים ומועדים בישראל וטקסטים מן המקורות היהודיים
- הלימודים בחוג כוללים סיור לימודי חובה פעם בשנה, ביום ג, במסגרת הכשרה מעשית, לסטודנטים בשנה ב.

מהלך הלימודים בחד חוגי

לימודי מכינה:

לימוד המכינה הם בהיקף של 1 ש"ש בלא נקודות זיכוי:

הדרכה ביבולוגרפית – 1 ש"ש

להלן טבלה המפרטת את חובות הסטודנט על פי חטיבות הלימוד, הנושא

(שמות הקורסים) ושנות הלימוד. (המספרים מציינים את מספר השעות

השנתיות (ש"ש) לכל קורס ובסה"כ לכל חטיבה.

קורס	שנה א	שנה ב	שנה ג	שנה ד	סה"כ
מיומנויות השפה					10
עקרונות ברכישת הקריאה והכתיבה בעברית שפה שנייה	1				
הבנת הנקרא והבעה בכתב א	2				
הבנת הנקרא והבעה בכתב ב		2			
הבעה בעל-פה א	2				
הבעה בעל-פה ב		1			
אוריינות: איתור קשיים ודרכי התערבות			1		
סדנת כתיבה			1		
לשון ובלשנות					21
לשון וחברה		2			
בלשנות השוואתית				2	
יסודות הדקדוק העברי	2				
פונטיקה ופונולוגיה	2				

קורס	שנה א	שנה ב	שנה ג	שנה ד	סה"כ
מבוא לבלשנות כללית	2				
תחביר עברי	2				
תורת הצורות		2			
תולדות הלשון העברית			1		
תולדות הלשון העברית ב			1		
סמנטיקה			1		
היבטים מעשיים בלשון העברית			1		
קורס בחירה: שפת התקשורת הדיגיטלית			1		
סמינריון בלשון: סוגיות בכתיבה				2	
ספרות					14
הסיפור העממי	1				
השירה העברית בספרד	2				
הסיפור הקצר		1			
שירה מודרנית		2			
פזמונים ושירת ילדים			1		
יסודות הרומן והנובלה			1		
בריונט: אלימות רשת בספרות ילדים ונוער			1		
קורס בחירה: נשים שעשו היסטוריה וייצוגן בספרות ילדים ונוער			1		
ספרות נשים				2	
סמינריון בספרות: תמורות בספרות העברית				2	
תרבות ישראל					3
חגים ומועדים בישראל		2			
טקסטים מן המקורות			1		
סה"כ	16	13	11	8	48 ש"ש

חוג מדעי המחשב – قسم علم الحاسوب

ראש החוג: ד"ר מחמוד חליחל

رئيس القسم: ب. محمود حليحل

מיקום: ורד 603/14

שעות קבלה: יום ראשון 9:00-10:00

דוא"ל: mahmud.ana@gmail.com

mahmudh@beitberl.ac.il

טל': 09-7473109

רכזת מנהלית: גב' נהלה אבו עיטא

מיקום: ורד 615/2

כתובת דואר אלקטרוני: nahla@beitberl.ac.il

טלפון: 09-7476352

סגל החוג: ד"ר מואניס טיבי, ד"ר חאלד אסעד, ד"ר מחמוד חליחל, מר' בשיר ותד.

רציונל

בשנים האחרונות, גוברת ההכרה בחשיבות המחשבים בהקשרים רבים אשר הביאה להכרה כי מדעי המחשב הוא תחום מדעי מרכזי במאה ה-21, במיוחד בהקשר של פיזיקה, מדעי החיים, כגון ביולוגיה וכימיה, ומדעי החברה, כגון כלכלה. מדעי המחשב הוא תחום מדעי העוסק בהיבטים תיאורטיים והנדסיים של ייצוג ופתרון בעיות חישוביות, בניית מערכות תוכנה, מבנה מחשבים ורשתות. כיום נהוג לומר כי מדעי המחשב הינה שפת הטכנולוגיה.

תכנית הלימודים במדעי המחשב מיועדת להכשיר סטודנטים לקראת תואר B.Ed בתכנית דו חוגית: מדעי המחשב וחוגים נוספים - כגון: מדעי סביבה, לשון וספרות ערבית, לשון וספרותשפה עברית והיסטוריה במסלול על יסודי הסטודנט ילמד 26 ש"ש במדעי המחשב במשך 4 שנים ו-26 ש"ש בחוג הנוסף. התכנית משלבת הקניית ידע אקדמי ומעשי במדעי המחשב ובטכנולוגיות מידע וכן ידע בהוראת מדעי המחשב. בנוסף מקנה התכנית ידע רחב ומעמיק באלגוריתמיקה ובתכנות, תכנון ופיתוח פתרונות לבעיות בתחומי תוכן שונים, מערכות מידע, ויישומי מחשב וטכנולוגיה בחינוך ובהוראה. תכנית הלימודים מסייעת ללומדים גם להשתלב

בתעשיות התוכנה והמחשבים, כמו כן להמשך את הלימודים לתארים מתקדמים יותר ולמחקר מדעי.

מהלך הלימודים בחוג:

הטבלה שלהלן מפרטת את חובות הסטודנט עפ"י נושאים לאורך שנות לימוד.

תכנית הלימודים:

סה"כ	שנה ד	שנה ג	שנה ב	שנה א	הנושא
				1	כלים ויישומם בסביבה מתוקשבת (+)
				2	מבוא למדעי המחשב א
				2	מבוא למדעי המחשב ב
				1	מערכות ספרתיות
				1	מבוא לבסיסי נתונים (+)
			1		מבנה המחשב (+)
			1		כלים חווייתיים ללימוד תכנות
			2		תכנות באמצעות חלונות
			1		אוטומטים ושפות פורמאליות
			1		מבני נתונים
			2		בנייה ועיצוב אתרי אינטרנט (+)
		2			מבוא לגרפיקה של המחשב
		2			תכנות בסביבת אינטרנט
		1			תכנות מונחה אובייקטים
		2			תכנון וניתוח אלגוריתמים
	1				מבוא להנדסת תוכנה
	2				סמינריון אקדמי במדעי המחשב
	1				תכנות לוגי (+)
26	4	7	8	7	סה"כ

החוג למתמטיקה* - قسم الرياضيات

ראש החוג: ד"ר לאה דוראל

שעות קבלה: יום ד, 15:00-14:00

מיקום: 408/102

דואר אלקטרוני: lea.dorel@beitberl.ac.il

רכזת מנהלית: גב' נהלה אבו עיטא

מיקום: ורד 615/2

כתובת דואר אלקטרוני: nahla@beitberl.ac.il

טלפון: 09-7476352

סגל החוג: ד"ר אליאס עבוד, ד"ר לאה דוראל, ד"ר נורית שמואלי, ד"ר מנל גיבור, גב' היבה בלום, מר' יוסף אמין, ד"ר חוסאם ערישה, ד"ר מחמוד חליחל, ד"ר איחסאן חאגי יחיא, ד"ר אסעד מחאג'נה.

המתמטיקה היא מקצוע בסיסי בחברה המודרנית, ואף על פי כן הוא נתפס במהלך השנים כמקצוע קשה יותר מיתר מקצועות הלימוד. בוגרי החוג למתמטיקה מקבלים כלים שבעזרתם יוכלו להקנות לתלמידים את הידע המתמטי הנדרש, ובצד זה להפחית את החרדה מן המקצוע ולעורר אצל התלמידים עניין, הנאה ואתגר.

מטרות התכנית

- א. להקנות לסטודנטים ידע בסיסי ומעמיק במתמטיקה עיונית קלאסית ומודרנית, תוך שימת דגש על יישומיים שונים של מתמטיקה.
- ב. להכשיר מורים למתמטיקה בכל הרמות, בעלי ידע מקיף בתחומי המתמטיקה השונים, בעלי הבנה מעמיקה של השפה ואופן החשיבה המיוחדים של המתמטיקה.
- ג. להכשיר בוגרים שידעו להקנות ידע וחשיבה מתמטית לתלמידיהם.

*לא נפתח משנה"ל תשע"ט

למי מיועדת התכנית?

- סטודנטים הלומדים לתואר B.Ed. במסלול היסודי
- אקדמאים בעלי רקע מתאים המעוניינים בתעודת הוראה במתמטיקה במסלול העל יסודי
- מורים בפועל בבית הספר היסודי המעוניינים להרחיב הסמכתם להוראת מתמטיקה.

תכנית הלימודים

הוראת מתמטיקה לבית הספר העל-יסודי

תכנית הלימודים מתרכזת בקורסים דיסציפלינריים במגוון רחב של תחומים של המתמטיקה המתקדמת כפי המפורטים בטבלה

תכנית הלימודים **לאקדמאים** המעוניינים בתעודת הוראה במתמטיקה למסלול העל יסודי נקבעת באופן אישי על ידי ראש החוג, על פי לימודים קודמים.

מבנה הלימודים

התכנית מורכבת מ-26 ש"ש ומתפרסת על פני 4 שנים. בטבלה שבהמשך מפורטים קורסי החובה והבחירה והיקף השעות בכל שנה. חלק מהקורסים יהיו מתוקשבים או ישולבו עם כלים טכנולוגיים.

פירוט קורסים דיסציפלינריים הניתנים במסלול העל יסודי

נושאי הלימוד	שנה א	שנה ב	שנים ג-ד	הערות
שיעורים (סה"כ 26 ש"ש)				
תורת הקבוצות א	1			
תורת הקבוצות ב	1			קדם תורת הקבוצות א
אלגברה לינארית א	1			במקביל עם אלגברה וקטורית
אלגברה לינארית ב	1			קדם אלגברה לינארית א

נושאי הלימוד	שנה א	שנה ב	שנים ג-ד	הערות
אלגברה וקטורית (מבוא לאלגברה לינארית)	1			
חשבון דיפרנציאלי ואינטגרלי א'/יסודות אנליזה א'	2			
חשבון דיפרנציאלי ואינטגרלי ב'/יסודות אנליזה ב'	2			קדם: חדו"א א'/יסודות אנליזה א'
חשבון דיפרנציאלי ואינטגרלי ב'/יסודות אנליזה ג'	1			קדם: חדו"א א', ב'
גיאומטריה אנליטית	1			
יסודות המתמטיקה המתקדמת	1			
תורת הסתברות וסטטיסטיקה		2		
יסודות הגיאומטריה האוקלידית		1		
מתמטיקה בדידה		1		קדם תורת הקבוצות א, ב
תורת המספרים		1		
משוואות דיפרנציאליות רגילות			1	קדם תורת הקבוצות א חדו"א א + א ב, אלגברה לינארית א, ב
פונקציות מרוכבות			1	קדם תורת הקבוצות א חדו"א א + א ב, אלגברה לינארית א
אלגברה מופשטת			1	קדם תורת הקבוצות א אלגברה לינארית א+ב,

הערות	שנים ג-ד	שנה ב	שנה א	נושאי הלימוד
קדם תורת הקבוצות א + חדו"א א ב, אלגברה לינארית א		1		תולדות המתמטיקה
קדם תורת הקבוצות א + חדו"א א ב, אלגברה לינארית א, ב	2			סמינריון אקדמי במתמטיקה
		1		תורת הגרפים
קדם: יסודות הגיאומטרי ה האוקלידית		1		יסודות הגיאומטריה הלא אוקלידית
קדם תורת הקבוצות א + חדו"א א ב, אלגברה לינארית א, יסודות הגיאומטרי ה האוקלידית	1			אסטרטגיות לפתרון בעיות

החוג למדעי הטבע

قسم العلوم الطبيعية

ראש החוג: פרופ' מוחמד זידאן
رئيس القسم: بروفييسور محمد زيدان

כתובת דואר אלקטרוני: mohsen@beitberl.ac.il
רכזת מנהלית: גב' נהלה אבו עיטא
מיקום: ורד 615/2
כתובת דואר אלקטרוני: nahla@beitberl.ac.il
טלפון: 7476352-09

רציונאל

בתקופה האחרונה אנחנו עידים להתפתחויות דרמטיות בתחומים השונים של מדעי הטבע. התפתחויות אלו באות לידי ביטוי בתגליות המרעישות בתחומי המדע השונים, אשר תורמים רבות להתפתחויות משמעותיות בתחומי הרפואה, התעשייה, החקלאות והכלכלה בכלל. בתחום הביולוגיה אנו ניצבים כיום בעיצומה של התפוצצות מידע בקנה מידה מהפכני המכתיבים עדכונים חשובים מאוד בתחומי הדעת ובשטחי מחקר שונים אשר הביאו ליישומים חדשניים, העומדים בחזית המדע לשירות האדם. אחת הדוגמאות הבולטות היא ההתפתחויות בתחום הגנטיקה שמאפשרות לנו פיתוחים מרחיקי לכת בתחומי טיפול במחלות על ידי טרפיה גנטית, ולאחרונה גם ע"י טרפיה תאית (תאי גזע). גם בתחומי הכימיה ההתפתחויות הן מרחיקות לכת בנושאים השונים. התפתחות תחום חומרים מתקדמים לדוגמה השפיעה על התעשיות השונות של ייצור מכוניות, מטוסים ואפילו מרכבות החלל. גם בתחום הפיזיקה ההתפתחות היא מדהימה, דבר שבא לידי ביטוי בתגליות החדשות, האחרונה שבהן היא גילוי "החלקיק האלוהי" "Higgs Boson" שהינו חלקיק יסודי שבעזרתו ניתן ללמוד הרבה על התפתחות היקום (אחד מפרסי נובל האחרונים בפיזיקה היה בתחום זה). בנוסף לכל אלה ההתפתחויות בחקר החלל הובילו את האדם להרחיק לכת בתוך החלל, דבר שהביא ליישומים חדשים, מאד מתקדמים בתחומי התקשורת לדוגמה.

מכלול הקורסים המדעיים שהתלמיד לומד נותנים בסופו של תהליך תמונה אינטגרטיבית על המבנה הלוגי של תהליכים ותופעות מדעיות. הכוונה היא שבטבע המדע קיים בצורה אינטגרטיבית, כך שאין הפרדה בין חוקי הפיסיקה, עקרונות הביולוגיה והריאקציות הכימיות בתהליך הנשימה לדוגמה. הבנת הקשר בין מבנה מולקולה ביולוגית מבחינה המבנה הכימי שלה, הכוחות והלחצים הפועלים עליה לבין תפקידה בגוף החי או במערכת טבעית אחרת נותן לתלמיד זוויות חשיבה חדשות על ההיגיון המדעי ועל פלאי הבריאה של מערכות הטבע השונות. במסגרת הלימודים המוצעת מתקיים שיקוף עדכני של זירות המחקר המדעי ועדכון תכני תחומי הדעת כמתחייב מההתפתחויות המהירות שחלו בשלהי המאה העשרים והכניסה למאה העשרים ואחד.

הסטודנטים בתום לימודיהם יצוידו בכלים וידע שיאפשרו להם להשתלב בעיקר במוסדות אקדמיים וחינוכיים בהוראה ובהדרכה, וגם בגופים ציבוריים ותעשייתיים, עם אפשרות להמשיך את לימודיהם במחקר מדעי בסיסי, דבר שיכול לאפשר להם להשתלב במחקר ובפיתוח תעשייתי.

בחוג למדעי הטבע במכון האקדמי הערבי לחינוך במכללה האקדמית בית ברל, קיים סגל אקדמי מקצועי, בתחומי התמחויות דיסציפלינאריות שונות, אשר בחלקו הגדול, בנוסף להוראה ולהדרכת סטודנטים עוסק במחקר אקדמי. כמו כן, עומדים לרשות הסגל מעבדות חדישות ומודרניות (הכימיה, הפיסיקה והביולוגיה המולקולרית), עם ציוד משוכלל, כולל מחשבים וציוד אורקולי מתקדם. בנוסף לכך מצויד החוג באוספים לימודיים ייחודיים, בגן בוטני צמוד ובמעבדה לגידול בעלי חיים.

חשוב כאן לציין, שעל מנת להכשיר כוח הוראה שילמד את הדיסציפלינות השונות בשפת האם של הסטודנטים הוראת רוב הקורסים בשפה הערבית משרתת מטרה זו. נוסף לכך, עבודת צוות משותפת של המרצים משתי החברות (הערבי והיהודי) במכון הטבע במכללת בית ברל, תורמת לקידום ההוראה ומושכת סטודנטים לפנות ללימודים במכון. כמו כן קיום צוות כזה יאפשר בעתיד הרצת קורסים במדעים במקביל בשתי השפות דבר שיהיה ייחודי לחוג ולמכללה האקדמית בית ברל.

מטרת הלימודים

- א. להקנות ללומדים ידע עדכני ורחב בתחומי מדעי הטבע השונים, עם הדגשת יתר על מקצועות הביולוגיה, הסביבה, הכימיה והפיזיקה, והאינטראקציה ביניהן, לקבלת תמונה מדעית מקיפה על תהליכים מדעיים ותופעות טבע.
- ב. הלומדים ייחשפו לרמת הוראה אקדמית גבוהה שבמהלכה ירכשו מיומנויות חקר שונות וגישות חדשניות של חשיבה מדעית ביקורתית ויצירתית, דבר שיקנה להם את הכלים והאמצעים הדרושים להתמודדות עם סוגיות שאלות מדעיות חדשות. דבר זה יסייע בידם במהלך עבודתם כמורים למדעים, בעתיד, להיות מורים מיומנים בתחומי הביולוגיה, הכימיה והפיזיקה.
- ג. הרמה האקדמית הגבוהה תאפשר לסטודנטים שסיימו את ה- B.Ed להמשיך ולהשתלב בלימודים לתארים גבוהים: M.Sc ו- Ph.D.

תכנית הלימודים

תכנית הלימודים מבוססת על קורסי יסוד במדעי הטבע: כימיה, מתמטיקה, פיסיקה, סביבה, שיטות מחקר וסטטיסטיקה וכן על קורסים בסיסיים בביולוגיה וקורסים מתקדמים בתחומי ההנדסה הגנטית, הביולוגיה המולקולרית ואחרים. במשולב מוצעים שלוש חטיבות קורסים מתקדמים שונים במדעי הטבע איכות הסביבה ובריאות הציבור.

מבנה התכנית ומהלך הלימודים בחוג

קיימות שתי תכניות לימודים בחוג למדעי הטבע במסלול העל יסודי:

1. תכנית התמחות ביולוגיה- כימיה:

התכנית מורכבת משלושה תחומים: ביולוגיה, כימיה, ופיסיקה. במשך שלוש השנים הראשונות של הלימודים חייב כל סטודנט להשתתף בקמפוסים הלימודיים בחוג (אי השתתפות בקמפוסים מעכב את מתן הציון בעבודה המעשית עד לאחר השתתפות התלמיד)

קיימות שתי תכניות לימודים בחוג למדעי הטבע במסלול העל יסודי:

א. תכנית התמחות ביולוגיה- כימיה

טבלת מהלך הלימודים:

הטבלה שלהלן מפרטת את חובות הסטודנט עפ"י נושאים ועפ"י שנות לימוד (היקף הלימודים 52 ש"ש)*.

שנה ד	שנה ג	שנה ב	שנה א	שם הקורס
			✓	קורס ממוחשב בבטיחות
			✓	הכרת משאבי הספרייה
			1	שיטות מתמטיות א
			1	שיטות מתמטיות ב
			1	קורס תכנות בסיסי
			1	סטטסטיקה
			1	כימיה כללית שיעור
			1	כימיה כללית מעבדה
			1	כימיה כימיה אי אורגנית
			1	פיזיקה כללית – מכניקה א
			1	פיזיקה כללית – מכניקה ב
			1	מבוא למדעי החיים
			1	ביולוגיה של התא
			1	אקולוגיה
			1	בוטניקה
			1	מעבדה בבוטניקה
			1	חסרי חוליות
		2		כימיה אורגנית
		1		כימיה אנליטית
		1		מעבדה בכימיה אנליטית
		2		מעבדה בכימיה אורגנית
		1		כימיה פיזיקלית
		1		פולימרים
		1		ביולוגיה מולקולרית
		1		פיזיולוגיה של האדם א
		1		פיזיולוגיה של האדם ב
		1		גנטיקה- מנדליזם
		1		גנטיקה מודרנית
		1		מיקרוביולוגיה

שנה ד	שנה ג	שנה ב	שנה א	שם הקורס
		1		מעבדה במיקרוביולוגיה
		1		פיזיקה כללית – חשמל ומגנטיות א
		1		פיזיקה כללית – חשמל ומגנטיות ב
		1		חולייתנים
		1		חום וזורמים
		1		פיזיולוגיה של הצמח
		1		מעבדה בפיזיולוגיה של הצמח
		1		פרקים באנדוקרינולוגיה של האדם
		1		גלים ואופטיקה
	1			המשבר הסביבתי וקיימות
	1			מעבדה בפיזיקה
	1			ביוכימיה א
	1			ביוכימיה ב
	2			מעבדה בביוכימיה
	1			אבולוציה
	1			מבוא לביוטכנולוגיה והנדסה גנטית
	1			מזון ותזונה
2				סמינריון בכימיה
1				אימונולוגיה
2				סמינריון בביולוגיה
5	9	23	15	סה"כ
		1		ביולוגיה מולקולרית כבסיס להנדסה ותרפיה גנטית
	1			הבסיס האבולוציוני של התנהגות האדם
	1			אופקים חדשניים במחקר מזון ותזונה
	1			טוקסיקולוגיה בעולם החי
1				נושאים בכימיה סביבתית
1				נירוביולוגיה ומדעי המוח

*מסלול על יסודי: יינתנו שני קורסים סמינריוניים של 2 ש"ש כל אחד:

- א. בביולוגיה (2 ש"ש) בנושא הנדסה גנטית וביוטכנולוגיה
- ב. בנושאים מובחרים בפיסיקה המודרנית או בנושאים מובחרים בכימיה (2 ש"ש). על כל סטודנט במסלול זה לערוך עבודה מדעית בהדרכת וביסוס העקרונות לעריכת עבודה סמינריונית ב נושא שיוחלט ע"י סגל המרצים בחוג.

ב. תכנית התמחות בביולוגיה וסביבה

טבלת מהלך הלימודים:

הטבלה שלהלן מפרטת את חובות הסטודנט עפ"י נושאים ועפ"י שנות לימוד (היקף הלימודים 52 ש"ש)

הערות	שנה ד		שנה ג		שנה ב		שנה א		שם הקורס
	ב	א	ב	א	ב	א	ב	א	
קורסי חובה									
ללא נקודות זיכוי								✓	קורס ממוחשב בבטיחות
ללא נקודות זיכוי								✓	הכרת משאבי הספרייה
								1	מבוא לכימיה כללית
							1		מעבדה בכימיה כללית
							1		כימיה כללית ואנליטית ב'
							1		כימיה אורגנית א'
				1					ביוכימיה א'- חומצות אמיניות חלבונים וחומצות גרעין
				1					ביוכימיה ב'- אנזימים ותהליכים מטבוליים
			2						מעבדה בביוכימיה
								1	פיזיקה כללית- מכניקה א'
							1		פיזיקה כללית- חשמל ומגנטיות א'
							1		פיזיקה כללית- חום ונוזלים
						1			פיזיקה כללית- גלים ואופטיקה
								2	מתמטיקה וסטטיסטיקה למדעים
								1	מבוא למדעי החיים

הערות	שנה ד		שנה ג		שנה ב		שנה א		שם הקורס
	ב	א	ב	א	ב	א	ב	א	
							1		מעבדה במדעי החיים
						1			מבוא למיקרוביולוגיה
					1				מעבדה במיקרוביולוגיה
		1							נירוביולוגיה ומדעי המח
					1				גנטיקה- תורשת האדם
				1					מבוא לביוטכנולוגיה והנדסה גנטית
			1						מעבדה - בביוטכנולוגיה והנדסה גנטית
					1				פרקים באנדוקרינולוגיה של האדם
						1			מבוא לביולוגיה מולקולרית
						1			מבוא לפיזיולוגיה של מערכות
							1		מדעי הצמח – מהצמחים הירודים לעילאיים
							1		מעבדה במדעי הצמח
								1	עולם החי- מחסרי חוליות לחולייתנים
		1							אימונולוגיה
	1	1							סמינריון בביולוגיה
				1					פיזיולוגיה סביבתית של צמחים
								1	מבוא לאקולוגיה (כולל קמפוס אכזיב-יומיים)
						1			המשבר הסביבתי וקיימות (כולל סיור)

הערות	שנה ד		שנה ג		שנה ב		שנה א		שם הקורס
	ב	א	ב	א	ב	א	ב	א	
							1		חרקים כביואינדיקטורים סביבתיים
					1				ניהול וממשק שטחים פתוחים ונוף סביבתי
							1		אגרואקולוגיה וחקלאות מדייקת ומקיימת
			1						כלכלה ופוליטיקה של הסביבה
								2	ביו-חקר סביבה ביחסי גומלין קרקע צמח מים
				1					אקולוגיה ואתגרים סביבתיים של קרקע ומים
				1					סוגיות סביבתיות אקטואליות בישראל
				1					זיהוי וניטור של מפגעים סביבתיים
							1.5		ביואנרגטיקה של הסביבה (קמפוס שדה בוקר)
			1.5						הכרה וניתוח אקוסיסטמות (קמפוס אילת)
	1	1							סמינריון בלימודי סביבה
	6		12.5		13.5		16		סה"כ
קורסי בחירה 4 ש"ש									
		1							ביואינפורמטיקה
				1					מבוא לאבולוציה
		1							הבסיס האבולוציוני של התנהגות האדם
				1					ביוטכנולוגיה של אצות

הערות	שנה ד		שנה ג		שנה ב		שנה א		שם הקורס
	ב	א	ב	א	ב	א	ב	א	
			1						ביולוגיה מולקולרית כבסיס להנדסה ותרפייה גנטית
				1					אופקים חדשניים במחקר מזון ותזונה
					1				החי והצומח של א"י (2 סיורים)
		1							נושאים בכימיה סביבתית
				1					טוקסיקולוגיה בעולם החי
					1				צמחים בשרות האדם
						1			אנרגיות חלופיות
									אגרוטכניקה סביבתית
			1						אקולוגיה של המים
					1				ניהול פסולת מוצקה
						2			יחסי אדם צומח סביבה
					1				ריבוי וטיפול זנים בעידן פיתוח מודרני מואץ

החוג להיסטוריה **قسم التاريخ**

ראש החוג: ד"ר מוהנד מחאג'נה

رئيس القسم: د. مهند محاجنة

מיקום: ורד 615/3

שעות קבלה: רביעי 12:00-13:00 (או ביום אחר בתיאום מראש)

טלפון: 09-7476352

כתובת דואר אלקטרוני: mohannad.mahagna@beitberl.ac.il

mohanad.mla@gmail.com

רכזת מנהלית: גב' נהלה אבו עיטא

מיקום: ורד 615/2

טלפון: 09-7476352

כתובת דואר אלקטרוני: nahla@beitberl.ac.il

סגל החוג: ד"ר מוסטפא בדראן, ד"ר מסעוד אגבאריה, ד"ר פאדי נחאס וד"ר מוהנד מחאג'נה.

רציונל

ההיסטוריה לחברה חשובה לגיבוש התודעה הזוהר, הקדמתה והתרבות. תרומתה של ההיסטוריה גם ביצירת קשר פורה עם החברות האחרות, קשר של שותפות ותועלת הדדית. חשיבותה של ההיסטוריה עולה בהתמדה בחברות מתפתחות ומפותחות. ההיסטוריה העצמית וההיסטוריה האזורית והעולמית משתלבים למתן לקחים לקידום הפרט, החברה והאנושות. ההיסטוריה, בהיבט הרחב יוצרת הבנה לתולדות העמים האחרים ומפתחת רגישות כלפי הזולת ותורמת לקידום קשרים ברמה המקומית, האזורית והאוניברסאלית, ההיסטוריה תורמת ליצירת חברה אוניברסאלית טובה יותר, מתקדמת יותר ומאושרת יותר. במדינות העולם מודעים לחשיבותו של מקצוע ההיסטוריה בבתי הספר ומקצים למענו משאבים גדולים ומכשירים מורים להוראת המקצוע.

במכון קיימת תכנית הכשרת מורים ערביים ללימודי ההיסטוריה. המכון מציע תכנית דיסציפלינארית שכוללת 26 שעות לימוד שנתיות: 17 שעות חובה שכוללות מבאות שונים וקורסי מתודולוגיה, ו-9 שעות בחירה. כמו כן התכנית כוללת שלו חטיבות: היסטוריה, תרבות האסלאם ומורשת ערבית. ו

מטרות הלימודים

- לחשוף את תלמידי החוג לקשת רחבה של נושאים שונים ומגוונים בהיסטוריה של הערבים והמוסלמים והתרבות האסלאם והמורשת הערבית..
- להקנות לתלמידים כלים תיאורטיים ומתודיים כמוקבל בעולם האקדמיה להבנת המאורעות והתהליכים ההיסטוריים והתפתחותם.
- להקנות לתלמידים מיומנות ניתוח המאורעות ההיסטוריים, היכולת לקשר בין המאורעות, יכולת ניהול דיון מדעי פורה בנושאים ההיסטוריים התרבות האסלאמית והמורשת הערבית,, ויכולת הסקת מסקנות והבעת עמדה.
- להעניק לתלמיד מיומנויות התמודדות עם טקסטים היסטוריים וביקורת המקורות.
- לחשוף את התלמידים להסתעפות תחומי העיסוק במקצוע היסטוריה, כמו תולדות ימי העמים, היסטוריה חברתית, היסטוריה כלכלית וכד'.

הלימודים כוללים

- קורסים להקניית ידע תיאורטי ומתודי בהיסטוריה.
- קורסים בהיסטוריה העתיקה של המזרח התיכון ואירופה.
- קורסים בהיסטוריה של ימי הביניים מראשית האסלאם עד המאה ה 19 של תולדות המזרח התיכון ואירופה.
- קורסים בהיסטוריה של המזרח התיכון בעת החדשה.
- קורסים בהיסטוריה העולמית בעת החדשה.
- קורסים בהיסטוריה של ארצות הברית מאז ההגירה האירופית והאפריקנית.
- קורסים בהיסטוריה המדינית העולמית ובכלל זה תולדות הסכסוכים והמשברים בעולם.
- סיורים לאזורים שונים בארץ במהלך לימודי התואר.
- השנה סיור לאזור טבריה והצפון.

מהלך הלימודים בחוג

להלן חלוקת הקורסים לפי קורסי חובה וקורסי בחירה במהלך שנות לימוד.

שנה ד	שנה ג	שנה ב	שנה א	שעות שנתיות	הנושא לפי שעות שנתיות
					קורסים בהיסטוריה
		2			מבוא לתולדות הערבים והאסלאם בין השנים 622-1917
		1			תולדות האסלאם בתקופה הממלוכית
		1			האימפריה העבאסית
1					קריאה מודרכת בטקסטים היסטוריים
		1			פלסטין בעת העתיקה
		1			פלסטין במאות ה-18 וה-19
		1			ארצות ערב בין שתי מלחמות העולם
	1				האימפריה העות'מאנית
	1				המזרח התיכון אחרי מלחמת העולם השנייה
			1		אירופה בימי הביניים
		1			אירופה במאה ה-19
	2				סוגיות נבחרות בתולדות העולם במאה העשרים
2					סמינריון (נושא משתנה)
					קורסים בתרבות האסלאם
			1		אסכולות בחקר ההיסטוריה והתרבות האסלאמית
1					החברה האסלאמית האורבאנית
	1				התרבות האסלאמית באתגרי המאה ה-21
		1			כיתות באסלאם

שנה ד	שנה ג	שנה ב	שנה א	שעות שנתיות	הנושא לפי שעות שנתיות
			1		חינוך ומדעים באסלאם
	1				תנועות רפורמה באסלאם
					קורסים במורשת הערבית
	1				שכנים נוכחים: קשרים חברתיים ותרבותיים בין יהודים לערבים בארץ משלהי התקופה העותומאנית ועד תקופת המנדט
			1		היסטוריה ערבית שבעל פה
		1			טקסים וחגים בחברה הערבית
			1		פולקלור ומורשת החברה הערבית

המסלול היסודי

مسار المدرسة الابتدائية

ראש המסלול: ד"ר רמה מנור
رئيسة المسار: د. راما ناتور

מיקום: ורד 615/4
טלפון: 09-7473187
כתובת דואר אלקטרוני: rama.manor@beitberl.ac.il
רכזת מנהלית: גב' נהלה אבו עיטא
מיקום: ורד 615/2
טלפון: 09-7476352
כתובת דואר אלקטרוני: nahla@beitberl.ac.il

סגל במסלול: ד"ר בדראן מוסטפא, ד"ר בשארה חנאן, ד"ר ג'בארה עווני, גב' ג'ראסי ראויה, ד"ר יאיר תמי, גב' חאג' יחיא סמר, ד"ר שרקה ראג'ח

תיאור ורציונל

ברוח החזון שהציב לעצמו המכון האקדמי הערבי לחינוך במכללה האקדמית בית ברל, מטרת תוכנית ההכשרה היא להקנות למתכשרים את המיומנויות הפרופסיונליות של מקצוע ההוראה בהתמחויות השונות ולקדם בקרבם את ערכי ההומניזם ואת המודעות לייחודם הלאומי והתרבותי כאזרחים ערביים במדינת ישראל.

המסלול היסודי התווה את תוכנית הלימודים, כדי להקנות למתכשרים להוראה את הכלים הנדרשים להתפתחותם האישית והמקצועית הן כמורים פרופסיונליים ומומחים להוראת המקצועות שבהם התמחו, הן כמחנכים מנהיגים, יצירתיים, ביקורתיים ודמוקרטיים בעשייתם הפדגוגית, החינוכית והקהילתית. בנוסף תוכנית הלימודים תפתח מחויבות, בקרב המתכשרים להובלת שינויים חינוכיים וקהילתיים לשם כינון חברה צודקת, דמוקרטית ושוויונית במדינת ישראל. חברה שתקדם את כיבוד זכויות האדם והמיעוטים החיים בה.

נוסף ללימודי החינוך, המסלול מציע מספר מגמות לימוד: שפות, היסטוריה ומדעים, כאשר בכל מגמה יוצעו שני חוגים על פי הפירוט הבא:

מגמת שפות:

א. החוג ללשון ולספרות ערבית (26 ש"ש)

ב. החוג ללשון ולספרות עברית (26 ש"ש)

מגמת מדעים:

א. החוג לטבע (26 ש"ש)

ב. החוג למתמטיקה (26 ש"ש)

וכן:

א. החוג להיסטוריה (26 ש"ש)

הלומדים בחוג להיסטוריה ילמדו גם בחוג ללשון ולספרות ערבית על מבנה תוכנית הלימודים והקורסים המוצעים בכל חוג שלעיל ראו בהמשך הידיעון.

מבנה הלימודים במסלול יסודי

להלן מבנה תוכנית הלימודים במסלול יסודי עבור סטודנטים בשנה א המתחילים את לימודיהם בשנה"ל תש"ף ועבור סטודנטים בשנים ב-ג בתש"ף

15	לימודי חינוך והוראה
23-25**	דיקטיקה והכשרה מעשית
52	לימודים דיסציפלינריים
2	לימודי העשרה
4	לימודי יסוד
96-98	סה"כ

מבנה התכנית עבור שנה א' – ג'

נושאי הלימוד	שנה א	שנה ב	שנה ג	שנה ד	סה"כ בש"ש
1. לימודי חינוך והוראה					15
א. נפש והתפתחות האדם					3
פסיכולוגיה התפתחותית	1				
מושגי יסוד בפסיכולוגיה חינוכית	0.5				
<u>סוגיות פסיכו-דידקטיות</u> : מעברים והסתגלות	0.5				
פיתוח זהות אישית ומקצועית של המחנך		1			
ב. תכנון וניהול ההוראה והלמידה					5
יסודות בתכנון והערכת הלמידה		1			
סדנה לניהול וחינוך כיתה		1			
הוראה מכוונת לפרט		0.5			
למידה דיגיטלית במנות קטנות		0.5			
תיאוריות למידה		0.5			
בחירה אחד מבין שני הקורסים הבאים: <u>דרכים לקידום למידה משמעותית</u> : 1. למידה דיאלוגית ושיתופית או 2. למידה פעילה ובלתי פורמלית		1			
<u>הוראה מאתגרת חשיבה</u> : חשיבה יצירתית ויזמית		0.5			
ג. המורה כחוקר					3
אוריינות מחקרית		1			
סמינריון חקר ההוראה א. <u>מוקדי מחקר</u> : מחקר איכותני ב. <u>מחקר פעולה</u> ג. <u>מחקר כמותי</u>			2		

נושאי הלימוד	שנה א	שנה ב	שנה ג	שנה ד	סה"כ בש"ש
ד. מחשבות בחינוך					
בחירה אחד מבין שני הקורסים הבאים: 1. אתגרי החינוך בעידן הפוסטמודרני-מתקשב MOOC או 2. הומניזם ואכפתיות בחינוך	1				1
ה. שונות, שותפות ושוויון					3
<u>חיים משותפים:</u> בחירה אחד מבין שני הקורסים הבאים: 1. הזהות הערבית והחברה ישראלית 2. קידום חברה משותפת 3. רכז לחינוך חיים משותפים			1		
שונות בין לומדים בכיתה			1		
<u>סדנה יישומית בהוראה מותאמת:</u> לתלמידים עם לקויות למידה			0.5		
יחסי הורים-מורים			0.5		
2. דידיקטיקה והכשרה מעשית					23-25
הכרת מערכות החינוך	1				
התנסות מעשית בהוראת המקצוע		4			
דידיקטיקה של הוראת המקצוע		2			
התנסות מעשית בהוראת המקצוע			12		
עיבוד ההתנסות המעשית			2		
<u>דידיקטיקה ייחודית למסלול:</u> 1. אוריינות וניצני אוריינות.* 2. רכישת הקריאה והכתיבה בכיתות א-ב* 3. הוראת חשבון בכיתות א-ב	1 1	2			

נושאי הלימוד	שנה א	שנה ב	שנה ג	שנה ד	סה"כ בש"ש
3. לימודים דיסיפלינריים					52
5. לימודי יסוד					4
ערבית: - טרום בסיסית-2 ש"ש (ללא נ"ז). - רמה בסיסית-2 ש"ש (ללא נ"ז) - רמה בינונית-2 ש"ש (ללא נ"ז) - רמת מתקדמים- 2 ש"ש					2
אנגלית (עד רמת פטור)		2			2
6. לימודי העשרה					2
חשיבה חשובית		2			
7. לימודי חובה (ללא נקודות זכות)***					
אוריינות אקדמית (הדרכה בספרייה)	v				
אוריינות אקדמית ערבית	v				
העצמה אישית -	v				
לשון דבורה וכתובה- עברית		v			
חברה, תרבות וזהות		v			
עזרה ראשונה			v		
ביטחון ובטיחות			v		
זהירות ובטיחות בדרכים			v		
סה"כ					-96 **98

הערה:

קורס = 1 ש"ש, מודולה = 0.5 ש"ש

*קורסים אלה יחשבו כחלק מלימודי ההתמחות בחוג ערבית.

**התמחויות ערבית ועברית, ערבית והיסטוריה סה"כ 96 ש"ש. התמחות טבע ומתמטיקה סה"כ 98 ש"ש.

*** בנוסף, הסטודנטים ילמדו קורסים בתכניות לימודים הנדרשות ומתעדכנות בכל שנה ע"י משרד החינוך והמל"ג (הקורסים יפורסמו במהלך שנת הלימודים).

תיאור ההתנסות המעשית

החל משנה"ל תשע"ח חל שינוי במבנה ההתנסות המעשית; בשנה א אין הכשרה מעשית והיא תבוצע בשנים ב ו ג בלבד. בשל המבנה השש שנתי של בית הספר היסודי, אחת המטרות של תוכנית ההכשרה המעשית היא לאפשר למתכשרים במסלול היסודי להתנסות בכל כיתות היסוד מ א-ו על מנת לחשוף אותם ולהמחיש בפניהם את המעברים הקיימים מכיתות הגן אל כיתות א- ב ומהן לכיתות ג-ו. ההכשרה המעשית, יחד עם הקורסים המלווים יחשפו את המתכשרים למגוון רחב של תהליכים וסיטואציות לימודיות שונות אשר מתרחשים לאורך ההכשרה המעשית. המתכשרים ישתתפו באירועים מרכזיים בבית הספר, ויתנסו במתן שיעורים בתחום התמחותם, בהדרכת המדריך הפדגוגי והמורה המאמן. הסטודנטים מתכשרים לפי שני מודלים: מודל ה-פ.ד.ס ומודל אקדמיה-כיתה. בשנה ב' הסטודנטים מתכשרים לפי מודל פ.ד.ס ונמצאים בבתי-הספר יום שלם, ובשנה ג' מתכשרים לפי מודל אקדמיה-כיתה ונמצאים בבית הספר יומיים בשבוע. הסטודנטים בשני המודלים מכינים יחידות לימוד ומתנסים בהוראת שיעורים, תכנון ויישום פרויקטים ועוד. תכנון השיעורים נעשה בהתאם לעקרונות של אסטרטגיות ושיטות הוראה הנלמדים בקורס הפדגוגי המקביל להתנסות המעשית. כל סטודנט יהיה שותף פעיל בחיי בית הספר ביום ההתנסות.

הכשרה מעשית לפי מגמת ההתמחות

א. ערבית עברית

שנת לימודים	לימודיים עיוניים	הכשרה מעשית
שנה ב	הוראת העברית כשפה שנייה	התנסות בכיתות א – ו בשפה עברית
שנה ג	עיבוד ההתנסות- ערבית	התנסות בכיתות א – ו בשפה הערבית

ב. מתמטיקה - מדעים

שנת לימודים	לימודיים עיוניים	התנסות מעשית
שנה ב	הוראת המתמטיקה	התנסות בכיתות א – ו במתמטיקה
שנה ג	עיבוד ההתנסות המודרכת – מדעים	התנסות בכיתות א – ו מדעים

ג. ערבית היסטוריה

שנת לימודים	לימודיים עיוניים	הכשרה מעשית
שנה ב		התנסות בכיתות א – ו בהיסטוריה
שנה ג	עיבוד ההתנסות- ערבית	התנסות בכיתות א – ו בשפה הערבית

הערה: סטודנטים הלומדים במסלול רב גילאי (לשון וספרות ערבית או לשון וספרות עברית) יתנסו בהכשרה מעשית בשנה ב ללימודיהם האקדמיים בבתי ספר יסודיים, ובשנה ג ההכשרה המעשית תתבצע בבתי ספר על יסודיים.

לשון וספרות ערבית

قسم اللغة العربية و آدابها

ראש החוג: ד"ר אימאן יונס
رئيسة القسم: د. ايمان يونس
מיקום: ורד 603/10

כתובת דואר אלקטרוני: eman.younis@beitberl.ac.il
emanyounis1@gmail.com

טלפון: 09-7473190

רכזת מנהלית: נהלה אבו עיטא

מיקום: ורד 615/2

כתובת דואר אלקטרוני: nahla@beitberl.ac.il

טלפון: 09-7476352

חברי הסגל האקדמי בחוג:

ד"ר מראד מוסא, ד"ר מוסא אגבריה, פרופ' גאלב ענאבסה, ד"ר אתאר חאג יחיא, ד"ר סמיר חאג, ד"ר עבדאלנאסר גבארין,

מטרת הלימודים בחוג

תכנית הלימודים בחוג שואפת לטפח מורה ערבי אורייני, גאה בשפת האם שלו, רואה בה כסמל תרבותי ומרכיב חשוב בעיצוב הזהות הלאומית שלו, מעריך את הייחודיות של השפה כשפת הקוראן, שולט במיומנויותיה, יכול ללמוד וללמד אותה בשכבות הגיל השונות, בשיטות הוראה חדשניות ועדכניות, מאמין בשליחותו החברתית והחינוכית, בעל ראייה פתוחה וגמישה להתרחשויות ולשינויים שחלים על השפה בעידן הגלובליזציה, ויכולת הסתגלות גבוהה לשינויים אלה.

מבנה הלימודים בחוג לקראת תואר בוגר בהוראה (B.Ed)

החוג מציע ללומדים שתי תכניות שונות: תכנית לימודים במתכונת דו חוגית, ותכנית לימודים במתכונת חד חוגית. תכנית הלימודים בשתי המתכונות היא ארבע שנתית, כאשר תכנית הלימודים הדיסציפלינארית מורכבת מקורסים בארבעה תחומים: מיומנות שפה, לשון ובלשנות, ספרות קלאסית ומודרנית, ולימודי אסלאם.

מבנה התכנית במסלול היסודי:

שנה ד	שנה ג	שנה ב	שנה א	שם הקורס
מימוניות				
		1		הוראת הבנת הנקרא והבנת הנשמע ג
		1		הוראת ההבעה בכתב ובעל פה ג
	1			אבחונים ומיפויים
			0	הדרכה ביבליוגרפית
לשון				
			1	יסודות הדקדוק א
			1	יסודות הדקדוק ב
		1		פונטיקה ופונולוגיה
		1		ניצני אוריינות בגיל הרך
		1		רכישת קריאה וכתביה
	2			דקדוק שימושי (פרו סמינריון)
ספרות מודרנית				
			2	תולדות הספרות הערבית המודרנית
	2			טקסטים ספרותיים מודרניים
		1		סוגיות בשירה הערבית המודרנית
		1		ספרות ילדים ונוער
	1			הסיפור הקצר המודרני
1				אוטוביוגרפיה ספרותית- א (סמינריון)
1				אוטוביוגרפיה ספרותית- ב (סמינריון)
ספרות קלאסית				
			2	תולדות הספרות הערבית הקלאסית
		1		סוגיות בשירה הערבית קלאסית
1				ז'אנרים קלאסיים ספרותיים - א
דת אסלאם				
	1			ספרות הסירה של הנביא מוחמד
2				קוראן ופרשנות
5	7	8	6	סה"כ

החוג ללשון וספרות עברית

قسم اللغة العبرية وادابها

ראש החוג: ד"ר תמי יאיר

رئيس القسم: د. تامي يانير

מיקום: ורד 603/10

כתובת דואר אלקטרוני: tami.yair@beitberl.ac.il

טלפון: 09-7473187

רכז מנהלית: גב' נהלה אבו עיטא

מיקום ורד 615/2

כתובת דואר אלקרוני: nahla@beitberl.ac.il

טלפון: 09-7476352

סגל החוג: ד"ר תמי יאיר, ד"ר עלי ותד, ד"ר רמה מנור, ד"ר עבד אלרחמן מרעי, ד"ר זאהי עבאס, ד"ר יעל בלבן, ד"ר טל הולץ, ד"ר רות ביתן-כהן, פרופ' גילה שילה, גב' סמר חאג' יחיא

תיאור ורציונל

החוג ללשון ולספרות עברית כשפה שנייה (צירוף לימודים) מציע תוכנית לימודים להכשרת מורים לחטיבה העליונה, שבה נלמדות שתי הדיסציפלינות: לשון עברית וספרות עברית. כידוע, בבתי-הספר הערביים המלמדים עברית כשפה שנייה, אין פיצול בין שתי הדיסציפלינות והמורה אמור ללמד הן את הלשון הן את הספרות. על כן מצאנו לנכון להציע תוכנית משולבת ההולמת את המציאות בשדה ועונה על הצרכים של הוראת העברית כצירוף לימודים. השילוב, לדעתנו, יסייע בידי המורים המתעתדים ללמד את העברית כשפה שנייה בשתי הדיסציפלינות במסגרת בית-הספר, וכשיר אותם להוראה.

מגוון הקורסים המוצעים במסלול העל-יסודי בשתי הדיסציפלינות עוסקים בהקניית ידע יסודי ומקיף על הלשון העברית ועל הספרות לתקופותיה בזיקה לידע על אודות הבלשנות הכללית המודרנית.

כלל הקורסים בחוג מחולקים לשלוש חטיבות: חטיבה בהבנת הנקרא ובהבעה, חטיבה בלשון וחטיבה בספרות.

כמו כן הקורסים בכל חטיבה מחולקים לתת-חטיבות, כאשר כל צרור קורסים מהווה חטיבה בפני עצמה השזורה עם יתר החטיבות ואשר רוקמות ביחד את המתווה הכללי של התוכנית.

הקורסים בחטיבה הראשונה (הבנת הנקרא והבעה) תורמים לשיפור כושר ההבעה של הסטודנט ולרכישת אוצר מילים מעולמות שיח שונים, להעשרת לשונו של הסטודנט ולהקניית כלים שבאמצעותם יוכל הלומד להתמודד בהוראת ההבעה והבנת הנקרא בבית הספר.

הקורסים בחטיבה השנייה (לשון) מעמיקים את הידע הלשוני, משפרים את רכישת העברית ומיטיבים את השליטה בה. כמו-כן, מעניקים ללומד כלים לחקר הלשון והתפתחותה לאור התיאוריות הבלשניות המודרניות.

הקורסים בחטיבה השלישית (ספרות) מקנים לסטודנטים ידיעה בסיסית ביצירות נבחרות בספרות המקרא, בספרות ימי-הביניים ובספרות של העת החדשה. כמו כן הם מכשירים את הסטודנטים להתמודד באופן עצמאי עם ז'אנרים שונים של יצירות ספרותיות במגוון צורות הספרות: סיפורת, נובלה, בלדה, אגדה, רומן, שירה.

תוכנית הלימודים של החוג **לשון וספרות עברית** מתבססת על העקרונות הבאים:

א. הוראת העברית בבתי הספר הערביים נלמדת באופן משולב ובלא הפרדה בין שני חלקיה: לשון וספרות.

ב. רכישת השכלה כוללת במקצוע העברית: לשון וספרות והדרכת הסטודנטים במתודה מדעית.

ג. פיתוח מיומנויות ההבעה בכתב ובעל פה וכן פיתוח יכולת הבנת הנקרא של הסטודנטים המייעדים את עצמם להיות מורים לעברית בבית ספר על-יסודי במגזר הערבי.

מטרות הלימודים:

1. להקנות לסטודנט ידע עיוני ומתודי בתורת הלשון העברית על פי המחקר הבלשני המודרני
2. להעניק לסטודנט כלי מחקר ושיטות מחקר לתיאור העברית לתקופותיה ולסגנונותיה בזיקה ללשונות הקרובות לה
3. ללמד קריאת טקסטים ממקורות קדומים וממחקרים מודרניים בחקר הלשון העברית וניתוחם
4. לשפר את דרכי התקשורת בכתב ובעל-פה אצל הסטודנט
5. לחשוף את הסטודנט להיכרות מעמיקה עם יצירות הספרות העברית לסוגיה ולתקופותיה
6. ללמד את הסטודנט ניתוח של יצירות ספרותיות באמצעות שיטות מחקר ותיאוריות מגוונות מתחום הספרות, מדעי החברה והפסיכולוגיה

הלימודים כוללים:

- קורסים לשיפור ההבעה בכתב ובעל-פה
- קורסי יסוד בלשון העברית
- קורסים מתקדמים בלשון העברית
- קורסים ממדור האגדה והספרות העממית
- קורסים בשירה עברית מתקופת הזוהר ובשירה צעירה
- קורסים בספרות העברית העתיקה והחדשה
- הלימודים בחוג כוללים סיור לימודי חובה פעם בשנה, ביום ג', במסגרת הכשרה מעשית, לסטודנטים בשנה ב.

מהלך הלימודים בחוג

חטיבות הלימוד:

5 ש"ש	הבנה והבעה
11 ש"ש	לשון
10 ש"ש	ספרות

לימודי מכינה:

לימוד המכינה הם בהיקף של 3 ש"ש בלא נקודות זיכוי:

יסודות הדקדוק העברי – 2 ש"ש

הדרכה ביבליוגרפית – 1 ש"ש

להלן טבלה המפרטת את חובות הסטודנט על-פי חטיבות הלימוד, הנושא (שמות

הקורסים) ושנות הלימוד.

(המספרים מציינים את מספר השעות השנתיות (ש"ש) לכל קורס ובסה"כ לכל

חטיבה.

סה"כ	שנה ד	שנה ג	שנה ב	שנה א	חטיבות הלימוד והנושא
5					א. הבנה והבעה
				2	הבנת הנקרא והבעה בכתב א
			1		הבנת הנקרא והבעה בכתב ב
			2		הבעה בעל פה א
11					ב. לשון
				1	עקרונות ברכישת הקריאה והכתיבה בעברית שפה שנייה
				2	תחביר עברי
			2		תורת הצורות
		1			היבטים מעשיים בלשון העברית
		1			תולדות הלשון העברית (קורס מאוגם)
		1			סמנטיקה
		1			**תולדות הלשון העברית ב (קורס מאוגם)
	2				סמינריון* / קורס בחירה
10					ג. ספרות
				1	הסיפור העממי
				1	פזמונים ושירת ילדים
			1		הסיפור הקצר
			1		סיפור קצר לילדים
			2		שירה מודרנית
		1			יסודות הרומן והנובלה

סה"כ	שנה ד	שנה ג	שנה ב	שנה א	חטיבות הלימוד והנושא
		1			נשים שעשו היסטוריה וייצוגן בספרות ילדים ונוער
	2				סמינריון* / קורס בחירה
26	4	6	9	7	סה"כ

* על הסטודנט לבחור סמינריון אחד בלשון או בספרות ממגוון הסמינריונים המוצעים
(בלשון: סוגיות בכתיבה; בספרות: תמורות בספרות העברית).

חוג הטבע – قسم الطبيعة

ראש החוג: פרופ' מוחמד זידאן
رئيس القسم: بروفيسور محمد زيدان

כתובת דואר אלקטרוני: mohsen@beitberl.ac.il
טלפון: 09-7473190
רכות מנהלית: גב' נהלה אבו עיטא
מיקום: ורד 615/2
כתובת דואר אלקטרוני: nahla@beitberl.ac.il
טלפון: 09-7476352

רציונאל

בתקופה האחרונה אנחנו עידים להתפתחויות דרמטיות בתחומים השונים של מדעי הטבע. התפתחויות אלו באות לידי ביטוי בתגליות המרעישות בתחומי המדע השונים, אשר תורמים רבות להתפתחויות משמעותיות בתחומי הרפואה, התעשייה, החקלאות והכלכלה בכלל. בתחום הביולוגיה אנו ניצבים כיום בעיצומה של התפוצצות מידע בקנה מידה מהפכני המכתיבים עדכונים חשובים מאוד בתחומי הדעת ובשטחי מחקר שונים אשר הביאו ליישומים חדשניים, העומדים בחזית המדע לשירות האדם. אחת הדוגמאות הבולטות היא ההתפתחויות בתחום הגנטיקה שמאפשרות לנו פיתוחים מרחיקי לכת בתחומי טיפול במחלות על ידי טרפיה גנטית, ולאחרונה גם ע"י טרפיה תאית (תאי גזע). גם בתחומי הכימיה ההתפתחויות הן מרחיקות לכת בנושאים השונים. התפתחות תחום חומרים מתקדמים לדוגמה השפיעה על התעשיות השונות של ייצור מכוניות, מטוסים ואפילו מרכבות החלל. גם בתחום הפיזיקה ההתפתחות היא מדהימה, דבר שבא לידי ביטוי בתגליות החדשות, האחרונה שבהן היא גילוי "החלקיק האלוהי" "Higgs Boson" שהינו חלקיק יסודי שבעזרתו ניתן ללמוד הרבה על התפתחות היקום (אחד מפרסי נובל האחרונים בפיזיקה היה בתחום זה). בנוסף לכל אלה ההתפתחויות בחקר החלל הובילו את האדם להרחיק לכת בתוך החלל, דבר שהביא ליישומים חדשים, מאד מתקדמים בתחומי התקשורת לדוגמה.

מכלול הקורסים המדעיים שהתלמיד לומד נותנים בסופו של תהליך תמונה אינטגרטיבית על המבנה הלוגי של תהליכים ותופעות מדעיות. הכוונה היא שבטבע המדע קיים בצורה אינטגרטיבית, כך שאין הפרדה בין חוקי הפיסיקה, עקרונות הביולוגיה והריאקציות הכימיות בתהליך הנשימה לדוגמה. הבנת הקשר בין מבנה מולקולה ביולוגית מבחינה המבנה הכימי שלה, הכוחות והלחצים הפועלים עליה לבין תפקידה בגוף החי או במערכת טבעית אחרת נותן לתלמיד זוויות חשיבה חדשות על ההיגיון המדעי ועל פלאי הבריאה של מערכות הטבע השונות. במסגרת הלימודים המוצעת מתקיים שיקוף עדכני של זירות המחקר המדעי ועדכון תכני תחומי הדעת כמתחייב מההתפתחויות המהירות שחלו בשלהי המאה העשרים והכניסה למאה העשרים ואחד.

הסטודנטים בתום לימודיהם יצוידו בכלים וידע שיאפשרו להם להשתלב בעיקר במוסדות אקדמיים וחינוכיים בהוראה ובהדרכה, וגם בגופים ציבוריים ותעשייתיים, עם אפשרות להמשיך את לימודיהם במחקר מדעי בסיסי, דבר שיכול לאפשר להם להשתלב במחקר ובפיתוח תעשייתי.

בחוג למדעי הטבע במכון האקדמי הערבי לחינוך במכללה האקדמית בית ברל, קיים סגל אקדמי מקצועי, בתחומי התמחויות דיסציפלינאריות שונות, אשר בחלקו הגדול, בנוסף להוראה ולהדרכת סטודנטים עוסק במחקר אקדמי. כמו כן, עומדים לרשות הסגל מעבדות חדישות ומודרניות (הכימיה, הפיסיקה והביולוגיה המולקולרית), עם ציוד משוכלל, כולל מחשבים וציוד אורקולי מתקדם. בנוסף לכך מצויד החוג: באוספים לימודיים ייחודיים, בגן בוטני צמוד ובמעבדה לגידול בעלי חיים.

חשוב כאן לציין, שעל מנת להכשיר כוח הוראה שילמד את הדיסציפלינות השונות בשפת האם של הסטודנטים, הוראת רוב הקורסים מתקיימת בשפה הערבית. נוסף לכך, עבודת צוות משותפת של המרצים משתי החברות (הערבי והיהודי) במכון הטבע במכללת בית ברל, תורמת לקידום ההוראה ומושכת סטודנטים לפנות ללימודים במכון. כמו כן קיום צוות כזה יאפשר בעתיד הרצת קורסים במדעים במקביל בשתי השפות דבר שיהיה ייחודי לחוג ולמכללה האקדמית בית ברל.

מטרת הלימודים

1. להקנות ללומדים ידע עדכני ורחב בתחומי מדעי הטבע השונים, עם הדגשת יתר על מקצועות הביולוגיה, הסביבה, הכימיה והפיזיקה, והאינטראקציה ביניהן, לקבלת תמונה מדעית מקיפה על תהליכים מדעיים ותופעות טבע.
2. הלומדים ייחשפו לרמת הוראה אקדמית גבוהה שבמהלכה ירכשו מיומנויות חקר שונות וגישות חדשניות של חשיבה מדעית ביקורתית ויצירתית, דבר שיקנה להם את הכלים והאמצעים הדרושים להתמודדות עם סוגיות שאלות מדעיות חדשות. דבר זה יסייע בידם במהלך עבודתם כמורים למדעים, בעתיד, להיות מורים מיומנים בתחומי הביולוגיה, הכימיה והפיזיקה.
3. הרמה האקדמית הגבוהה תאפשר לסטודנטים שסיימו את ה- B.Ed להמשיך ולהשתלב בלימודים לתארים גבוהים: M.Sc ו- Ph.D.

תכנית הלימודים

תכנית הלימודים מבוססת על קורסי יסוד במדעי הטבע: כימיה, מתמטיקה, פיזיקה, סביבה, שיטות מחקר וסטטיסטיקה וכן על קורסים בסיסיים בביולוגיה וקורסים מתקדמים בתחומי ההנדסה הגנטית, הביולוגיה המולקולרית ואחרים. במשולב מוצעים שלוש חטיבות קורסים מתקדמים שונים במדעי הטבע איכות הסביבה ובריאות הציבור.

החוג לטבע: נושאי הלימוד וסדר הלימודים לבית הספר היסודי

היקף הלימודים: 26 ש"ש

שנה ד	שנה ג	שנה ב	שנה א ¹	שם הקורס
				לימודי דיסציפלינה (26)
			1	כימיה
			1	כימיה – מעבדה
			1	פיזיקה בחיי היומיום
			1	מושגים באקולוגיה
			1	מעבדה במדעי הצמח
			1	ניסוי וחקר במדעים
			1	מבוא למדעי חיים
			1	מדעי הצמח – מצמחים ירודים לעילאיים
			1	עולם החי – מחסרי חוליות לחולייתנים
		1		מבוא לפיזיולוגיה של מערכות
		1		כימיה אורגנית
		1		פיזיקה: חשמל מגנטיות
		1		פיזיקה: אור קול וגלים
		1		פיזיקה: אסטרונומיה וחלל
		1		מושגי יסוד ומתודות בטכנולוגיה
		1		סוגיות באיכות סביבה וקיימות
		1		מזון ותזונה
	1			גנטיקה – תורשת האדם
	1			מבוא לביוטכנולוגיה
	1			מיקרוביולוגיה
	1			תהליכים ביוכימיים
2				סמינריון בביוולוגיה
2	4	8	9	סה"כ
				קורסי בחירה 3 ש"ש²
			1	מדעי כדור הארץ (הידרוספירה, אטמוספירה, ליתוספירה ומעורבות האדם)
		1		המשבר הסביבתי וקיימות
		1		החי והצומח בסביבתו הטבעית כולל סויר

¹ החלוקה לשנים הינה בגדר המלצה. בחירת הקורסים תיעשה בהתאם לזמינותם ובכפוף לדרישות הקדם.

² ניתן לבחור קורסים נוספים מתוך סך כל הקורסים המוצעים בחוג לטבע ולימודי סביבה, בכפוף לאישור יועצת החוג.

שנה ד	שנה ג	שנה ב	שנה א ¹	שם הקורס
		1		התנהגות בעלי חיים
		1		רעילות וארסיות בעולם החי
	1			פרקים באנדוקרינולוגיה של האדם
	1			צבע וטבע
	1			היריון ולידה

החוג למתמטיקה – قسم الرياضيات

ראש החוג: ד"ר לאה דוראל

שעות קבלה: יום ב, 11:00-12:00

מיקום: דקל 408 חדר 102

דואר אלקטרוני: lea.dorel@beitberl.ac.il

רכזת מנהלית: גב' נהלה אבו עיטא

כתובת דואר אלקטרוני: nahla@beitberl.ac.il

טלפון: 09-7476352

סגל החוג: ד"ר עינב איזיקוביץ'-עודי, ד"ר נאוה אלמוג, ד"ר לאה דוראל, פרופ' אריה לב, ענת קלדרון, פרופ' יהודה רודיטי, ד"ר איריס רוזנטל, ד"ר חייית שחם, ד"ר נורית שמואלי, ד"ר יניב דביר, ד"ר מנאל גיבור, ד"ר אליאס עבוד, גב' היבה בלום, מר יוסף אמין, ד"ר חוסאם ערישה

המתמטיקה היא מקצוע בסיסי בחברה המודרנית, ואף על פי כן הוא נתפס במהלך השנים כמקצוע קשה יותר מיתר מקצועות הלימוד. בוגרי החוג למתמטיקה מקבלים כלים שבעזרתם יוכלו להקנות לתלמידים את הידע המתמטי הנדרש, ובצד זה להפחית את החרדה מן המקצוע ולעורר אצל התלמידים עניין, הנאה ואתגר.

מטרות התכנית

- ד. להקנות לסטודנטים ידע בסיסי ומעמיק במתמטיקה עיונית קלאסית ומודרנית, תוך שימת דגש על יישומיים שונים של מתמטיקה.
- ה. להכשיר מורים למתמטיקה בכל הרמות, בעלי ידע מקיף בתחומי המתמטיקה השונים, בעלי הבנה מעמיקה של השפה ואופן החשיבה המיוחדים של המתמטיקה.
- ו. להכשיר בוגרים שידעו להקנות ידע וחשיבה מתמטית לתלמידיהם.

למי מיועדת התכנית?

- סטודנטים הלומדים לתואר B.Ed. במסלול היסודי.
- אקדמאים בעלי רקע מתאים המעוניינים בתעודת הוראה במתמטיקה.
- מורים בפועל בבית הספר היסודי המעוניינים להרחיב הסמכתם להוראת מתמטיקה.

תכנית הלימודים

מתמטיקה לבית הספר היסודי (כיתות א-ו)

תכנית הלימודים להוראת מתמטיקה בבית הספר היסודי מכשירה מורים מקצועיים במתמטיקה שהם בעלי ידע רחב בתחום הדעת ובעלי ידע רחב בדרכי החשיבה המתמטית של ילדים בגיל בית הספר היסודי. הסטודנטים רוכשים גם רקע פסיכולוגי דידקטי עשיר ויכולת לבנות ולפתח יחידות הוראה במתמטיקה. תכנית הלימודים לאקדמאים נגזרת מתוך תכנית הלימודים המפורטת בטבלה, והיקפה נקבע באופן אישי על ידי ראש החוג, על פי לימודים קודמים.

מבנה הלימודים

תכנית הלימודים מיועדת להכשיר סטודנטים לקראת תואר B.Ed. בהתמחות מתמטיקה לבית הספר יסודי. התכנית מורכבת מ-26 ש"ש ומתפרסת על פני 4 שנים. בטבלה שבהמשך מפורטים קורסי החובה והבחירה והיקף השעות בכל שנה. חלק מהקורסים יהיו מתוקשבים או ישולבו עם כלים טכנולוגיים.

תכנית לימודים במסלול היסודי

שנה ד/הערות	שנה ג	שנה ב	שנה א	נושאי הלימוד
				שיעורי חובה (סה"כ 23 ש"ש)
			1	יחס ואחוזים
			1	תורת הקבוצות
			2	יסודות הגיאומטריה האוקלידית
			2	מערכות מספרים
			1	מאריתמטיקה לאלגברה
		1		בעיות ומשוואות לינאריות
קדם: תורת הקבוצות		1		מבוא להסתברות וקומבינטוריקה
קדם: קדם: יסודות הגיאומטריה האוקלידית, יסודות האלגברה, יחס ואחוזים		1		שימוש בכלים פתוחים להוראת מתמטיקה
קדם: מאריתמטיקה לאלגברה, מערכות מספרים		1		מבנים אלגבריים
יסודות הגיאומטריה האוקלידית		1		טרנספורמציות במישור
תורת הקבוצות		1		סטטיסטיקה וחקר נתונים
יסודות הגיאומטריה האוקלידית	1			גיאומטריה מרחבית
קדם: יסודות האלגברה, מבנים אלגבריים	1			אלגברה מופשטת
קדם: מאריתמטיקה לאלגברה, תורת הקבוצות	1			מבוא לתורת מספרים א
קדם: מאריתמטיקה לאלגברה, תורת הקבוצות	1			מבוא לתורת מספרים ב
קדם: גיאומטריה אוקלידית, גיאומטריה מרחבית, טרנספורמציות גיאומטריות	1			הוראת גיאומטריה בבית הספר היסודי
קדם: תורת הקבוצות, יסודות האלגברה, יסודות	1			תולדות המתמטיקה

נושאי הלימוד	שנה א	שנה ב	שנה ג	שנה ד/הערות
				הגיאומטריה האוקלידית, מבנים אלגברים
סמינריון מתמטי			2	קדם: תורת הקבוצות, יסודות האלגברה, יסודות הגיאומטריה האוקלידית, מבנים אלגברים
פונקציות וגרפים		2		קדם: מבוא לתורת הקבוצות, מערכות מספרים, מאריתמטיקה לאלגברה
שיעורי בחירה (סה"כ 3 ש"ש מתוך 5 ש"ש) – חלקם ייפתחו אחת לשנתיים				
ניתוח סיטואציות מתמטיות			1	קדם: גיאומטריה אוקלידית, יסודות האלגברה
מבוא לגיאומטריה אנליטית			1	קדם: גיאומטריה אוקלידית, יסודות האלגברה
הוראת כלים מתמטיים			1	קדם: יסודות הגיאומטריה האוקלידית, יחס ואחוזים, יסודות אלגברה
גיאומטריה אוקלידית משולבת טכנולוגיות			1	קדם: גיאומטריה אוקלידית, גיאומטריה אמרחתית
אסטרטגיות לפתרון בעיות			1	קדם: יסודות הגיאומטריה האוקלידית, גיאומטריה מרחבית, יחס ואחוזים, יסודות אלגברה

מסלול רב גילאי – אנגלית

مسار متعدد الأجيال - اللغة الإنجليزية

ראש המסלול: ד"ר רים בשארה
رئيس المسار: ريم بشارة

שעות קבלה: ימי ב' 10:00-12:00

מיקום: ורד 616/3

טלפון: 09-7476479

כתובת דואר אלקטרוני: rimshara@yahoo.com

רכזת מנהלית: גב' סוהילה מנסור

מיקום: 616

טלפון: 09-7476214

כתובת דואר אלקטרוני: suhayla@beitberl.ac.il

סגל במסלול/חוג/תכנית: ד"ר ואיל טיבי, ד"ר רואידה אבו ראס, ד"ר רים בשארה,
גב' נסרים ראבי

מטרות התכנית כפי שמשקפות בהם:

- להקנות יכולת גבוהה לסטודנט בשפה אנגלית שתכלול את ארבע מיומנויות השפה: שמיעה, דיבור, קריאה וכתובה.
- להקנות לבוגר יכולת להתבטא בשפה אנגלית הן בעל פה והן בכתב באופן שוטף, ברור ומדויק.
- להקנות ידע דיסציפלינארי בספרות אנגלית ואמריקאית.
- להרחיב את האופק של הסטודנט באמצעות חשיפה למציאות רב-תרבותית.
- להקנות לסטודנטים/ות ידע בסיסי על מרכיבי השפה ומהותה, ועל תפקודיה בהקשרים השונים באמצעות לימודי בלשנות. הדגש יהיה על ההיבטים היישומיים של השפה.
- להעמיק את הידע והיכולת של הסטודנט במיומנות השפה האנגלית באמצעות קורסי לשון.
- לחשוף את הסטודנט באמצעות לימודי הכשרה באנגלית למגוון רב של דרכי הוראה ושיטות התמודדות עם אוכלוסיות תלמידים שונות ומגוונות, ובעיות משמעת בבתי-הספר.

תיאור ורציונל:

לא סוד הוא שהשפה האנגלית הפכה להיות שפה גלובאלית, וחשיבותה ניכרת בהרבה מקומות בעולם, אפילו הנידחים שבהם, הגלובליזציה וההתפתחות המהירה של התקשורת האלקטרונית בעשורים האחרונים תרמו רבות להתפשטות ולחיזוק מעמדה של השפה האנגלית. האנגלית בישראל היא חשובה וחיונית בהרבה תחומי חיים, בין אם זה בתקשורת, באקדמיה, בנגישות לידע בתחומים שונים, או כשפת התקשורת עם העולם הרחב. על כן השפה האנגלית היא שפה חשובה לכל אזרח במדינה כצוהר לעולם הרחב.

אנגלית היא שפה זרה לסטודנט הערבי. הוא לומד אותה כשפה שלישית אחרי ערבית ועברית, אבל בפועל היא נחשבת לשפה רביעית מכיוון שהערבית היא שפה דיגלוסית. כלומר, התלמיד הערבי לומד ראשית את הערבית המדוברת, והלימוד של הערבית הסטנדרטית מתחיל בעיקר עם כניסתו של הילד לבית-הספר. החשיפה לערבית הסטנדרטית לפני כן היא מינימאלית, ובעיקר דרך הטלוויזיה. בנוסף הסטודנט הערבי נחשף לשתי השפות הערבית והעברית באופן לא פורמאלי עם קהילתו ועם דוברי העברית בזירות השונות. השפה האנגלית היא שפה זרה לתלמיד הערבי משום שהחשיפה העיקרית לשפה זו היא בין כותלי בית-הספר, ובשנים האחרונות דרך האינטרנט, טלוויזיה וסרטים.

על-כן התכנית המוצעת באה לענות על הצרכים החינוכיים, הפדגוגים והדיסציפלינאריים של הסטודנט הערבי המתמחה בשפה ובספרות האנגלית. התכנית המוצעת מביאה בחשבון כמה סוגיות רלבנטיות:

1. הייחוד הסוציולינגוויסטי של הסטודנט הערבי.
2. ההתפתחויות והידע המצטבר בתחום החינוך הלשוני.
3. הייחוד האורתוגרפי של השפה האנגלית המשפיע על לימוד הקריאה.
4. התכנית החדשה להוראת האנגלית בבתי-הספר המבוססת על התפיסה של החינוך הלשוני.

תכנית זו מאפשרת רכישת מיומנות של השפה ברמה גבוהה והקניית כלים ללומדים בהתמודדות עם הוראת השפה.

לימודי חינוך

- מבנה הלימודים לתואר לסטודנט של מסלול רב-גילאי אנגלית עבור שנה א

ו- ב

15	לימודי חינוך והוראה
25	דיקטיקה והכשרה מעשית
48	לימודים דיסציפלינריים
2	לימודי העשרה
4	לימודי יסוד
94	סה"כ

לימודי חינוך - אנגלית

טבלת פירוטי הקורסים במסלול/ חוג/תכנית (לפי שנה א', ב', ג', ד')

נושאי הלימוד	שנה א'	שנה ב'	שנה ג'	שנה ד'	סה"כ בש"ש (נ"ז)
1. לימודי חינוך והוראה					15
א. נפש והתפתחות האדם					3
פסיכולוגיה התפתחותית	1				
פסיכולוגיה של גיל ההתבגרות	0.5				
<u>סוגיות פסיכו – דיקטיות:</u> פסיכולוגיה חברתית	0.5				
פיתוח זהות אישית ומקצועית של המחנך		1			
ב. תכנון וניהול ההוראה והלמידה					5
יסודות בתכנון והערכת הלמידה		1			

נושאי הלימוד	שנה א'	שנה ב'	שנה ג'	שנה ד'	סה"כ בשי"ש (נ"ז)
סדנה לניהול וחינוך כיתה		1			
הוראה מכוונת לפרט		0.5			
למידה דיגיטלית במנות קטנות		0.5			
תיאוריות למידה		0.5			
בחירה אחד מבין שני הקורסים הבאים: <u>דרכים לקידום למידה משמעותית:</u> 1. למידה דיאלוגית ושיתופית או 2. למידה פעילה ובלתי פורמאלית		1			
<u>הוראה מאתגרת</u> <u>חשיבה:</u> חשיבה יצירתית ויזמית		0.5			
ג. המורה כחוקר					3
אוריינות מחקרית		1			
סמינריון חקר ההוראה <u>מוקדי מחקר:</u> ג. מחקר איכותני ד. מחקר פעולה ג. מחקר כמותי			2		
ד. מחשבות בחינוך					1
בחירה אחד מבין שני הקורסים הבאים: 1. אתגרי החינוך בעידן הפוסטמודרני – מתוקשב MOOC או 2. הומניזם ואכפתיות בחינוך				1	
ה. שונות, שותפות ושיוויון					3
<u>חיים משותפים:</u>			1		

נושאי הלימוד	שנה א'	שנה ב'	שנה ג'	שנה ד'	סה"כ בש"ש (נ"ז)
בחירה אחד מבין הקורסים הבאים: 1. הזהות הערבית והחברה ישראלית. 2. קידום חברה משותפת. 3. רכז לחינוך חיים משותפים.					
שונות בין לומדים בכיתה		1			
<u>סדנא יישומית בהוראה מותאמת:</u> לקידום נוער בסיכון		0.5			
יחסי הורים - מורים		0.5			
2. דידיקטיקה והכשרה מעשית					25
הכרת מערכות החינוך	1				
התנסות מעשית בהוראת המקצוע		4			
דידיקטיקה של הוראת המקצוע		2			
התנסות מעשית בהוראת המקצוע		12			
עיבוד ההתנסות המעשית – סמ"ד		2			
דידיקטיקה ייחודית למסלול (4 ש"ש):					
דקדוק פדגוגי		2			
אינטגרציה של מכשירי ICT בהוראת אנגלית		1			
הוראת אנגלית בקרב אוכלוסיות מיוחדות		1			
3. לימודים דיסציפלינריים					48
4. לימודי יסוד					4
ערבית: - טרום בסיסית-2 ש"ש (ללא נ"ז). - רמה בסיסית-2 ש"ש (ללא נ"ז)					2

נושאי הלימוד	שנה א'	שנה ב'	שנה ג'	שנה ד'	סה"כ בש"ש (נ"ז)
- רמה בינונית-2 ש"ש (ללא נ"ז) - רמת מתקדמים-2 ש"ש					
אנגלית (עד רמת פטור)	2				2
5. לימודי העשרה					1
<u>בחירה בקורס אחד:</u> (1) קורס אחד מתוך החוגים: היסטוריה, לשון ספרות ערבית, לשון וספרות עברית או (2) החברה הערבית בישראל			1		
6. לימודי חובה (ללא נ"ז)*					
אוריינות אקדמית (הדרכה בספרייה)	√				
העצמה אישית	√				
אוריינות אקדמית ערבית	√				
לשון דבורה וכתובה- עברית		√			
חברה, תרבות וזהות		√			
עזרה ראשונה		√			
ביטחון ובטיחות		√			
זהירות ובטיחות בדרכים		√			
סה"כ					94

הערה: קורס = 1 ש"ש, מודולה = 0.5 ש"ש
*בנוסף, הסטודנטים ילמדו קורסים בתכניות לימודים הנדרשות ומתעדכנות בכל שנה ע"י משרד החינוך והמל"ג (הקורסים יפורסמו במהלך שנת הלימודים).

א. תיאור ההכשרה המעשית

התנסות מעשית	לימודיים עיונים	שנת לימודים
התנסות בכיתות בית הספר היסודי- מודל פ.ד.ו המתכשרים נמצאים בבית הספר יום שלם. הם יתנסו בכיתות ג-ו לאורך כל השנה. המתכשרים ישתתפו באירועים מרכזיים בבית הספר, ויתנסו במתן שיעורים בתחום התמחותם, בהדרכת המדריך הפדגוגי והמורה המאמן. כמו כן המדריך הפדגוגי והמורה המאמן ישמשו כחונכים לתלמיד או לקבוצה קטנה של תלמידים במשך השנה. ביום ההתנסות המעשית תתקיים ישיבת צוות לכל המתמחים בה ישתתפו המתכשרים להוראה, המורים המאמנים והמדריך הפדגוגי.	עיבוד ההתנסות המודרכת: ידע תוכן פדגוגי בדיסציפלינה אנגלית: סמ"ד יסודי רמה 1	שנה ב'
התנסות בכיתות בית הספר העל-יסודי- מודל אקדמיה כיתה המתכשרים נמצאים בבתי-הספר יומיים שלמים, יום ג' ויום ה' (על פי המודל אקדמיה-כיתה). הם יתנסו בכיתות ז-ט כל השנה, כך שכל מורה מאמן ילווה סטודנט אחד בלבד הנקרא מורה-עמית. הסטודנטים מכינים יחידת לימוד שלמה, ומתנסים בהוראת שיעורים. כל סטודנט ישמש כחונך לתלמיד או לקבוצה קטנה של תלמידים במשך השנה. תכנון השיעורים נעשה בהתאם לעקרונות של אסטרטגיות ושיטות הוראה שנלמדים בקורס הפדגוגי המקביל להתנסות המעשית. כל סטודנט יהיה שותף פעיל בחיי בית הספר וייטול חלק בעשייה החינוכית והלימודית. ביום ההתנסות המעשית מתקיימת ישיבת צוות לכל ההתמחות בה משתתפים המתכשרים להוראה, המורים והחונכים בהתמחות והמדריך הפדגוגי.	עיבוד ההתנסות המודרכת: ידע תוכן פדגוגי בדיסציפלינה אנגלית: סמ"ד על- יסודי רמה 2	שנה ג'

החוג לאנגלית

تخصص اللغة الإنجليزية

ראש החוג: ד"ר רונית ובמן שפרן

שעות קבלה: יום ד 12:00-13:00

מיקום: הדס 502

טלפון: 09-7476324

דואר אלקטרוני: rw.shafra@beitberl.ac.il

סגל החוג: גב' קארן אייבל, פרופ' מוחמד אמארה, דר' רים בשארה, ד"ר אורלי חיים, ד"ר טלילה כהן, פרופ' ענת סטבנס, ד"ר פמלה פלד, ד"ר סוזי רוסק, ד"ר לי שיר, ד"ר חגית שפר

רציונאל

מטרת התכנית המוצעת להכשיר עתודה של מורים מקצועיים בתחום שפה וספרות אנגלית, וזאת במטרה להביא להוראה יעילה ומועילה יותר. לשם כך מתמקדת התכנית בהקניית תובנות וכלים להתמודדות עם סוגיות לשוניות, תרבותיות וספרותיות הקשורות לשפה האנגלית.

הלימודים בחוג לאנגלית מקנים ידע בתחומי הספרות והבלשנות האנגלית ומשלימים את ההיבטים הדיסציפלינריים בלימודי המסלול להכשרת מורים להוראה. בוגרי החוג יכולים להשתלב בהוראה בבתי ספר במקצוע שבו קיים מחסור גדול במורים אך גם בקשת רחבה של תחומי עשייה, בהם כתיבה, עריכה, תרגום, עולם התרבות, התקשורת ועוד.

תכנית הלימודים

לימודי החוג מורכבים משלושה תחומים:

- **לימודי בלשנות אנגלית** – מבנה השפה, התפתחות ורכישת השפה ושפה בהקשריה החברתיים והתקשורתיים. נושאים אלו נלמדים במגוון רב של קורסים כגון התפתחות האנגלית כשפת אם, דו/רב-לשוניות, סוציולינגוויסטיקה, פסיכולינגוויסטיקה, מורפולוגיה, תחביר, סמנטיקה ופרגמטיקה.

- **לימודי ספרות אנגלית** – כוללים את מיטב השירה והפרוזה מבריטניה, ארה"ב, אפריקה, הודו והאיים הקריביים, ונלמדים בחלוקה לסוגות ולתקופות היסטוריות, תוך שימוש בגישות תיאורטיות. בין הקורסים המוצעים: מבוא לניתוח פרוזה ושירה, שייקספיר, תחנות יסוד בספרות הבריטית והאמריקאית, ספרות ילדים ונוער, תיאוריה ספרותית, ספרות פמיניסטית.
- **לימודי מיומנויות שפה** – מיועדים לפתח את מיומנויות השפה האנגלית בכתיבה ובדיבור. תנאי מעבר משנה לשנה בקורסים אלו הוא ציון 75 לפחות (ציון סמסטריאלי ושנתי של 75). סטודנטים אשר לא יגיעו לרמה הדרושה בלימודי מיומנויות השפה יקבלו הודעה בכתב, והמשך לימודיהם יותנה בשיפור הציון. סטודנטים שלא עומדים בתנאי המעבר, כמו גם סטודנטים שהשיגו את הציון הנדרש, אך על-פי חוות הדעת של מורי המיומנויות בכתב ובעל פה נדרשים לשפר את יכולתם, יחויבו בשעות נוספות בלימודי מיומנויות השפה על פי הצורך (בכתב או בעל פה או בשניהם). לימודי מיומנות השפה מתקיימים בשנים א-ג. סטודנט אשר לא יגיע לרמה הנדרשת בבחינה במועד זה יידרש להמשיך בלימודי מיומנות השפה גם בשנה ד.

החוג לאנגלית מציע 3 מסלולי לימוד שונים בהתאם למסלול ההוראה שהסטודנט בחר במסגרת הלימודים להכשרת מורים לאנגלית: יסודי, על יסודי ורב גילי. מסלולים אלו מוצעים לסטודנטים סדירים (הלומדים לתואר BE.d בחינוך) וכן לסטודנטים הלומדים בתכנית להכשרת אקדמאים להוראה.

נושאי הלימוד וסדר הלימודים
מסלול רב-גילי, במתכונת חד-חוגית

שנה ד	שנה ג	שנה ב	שנה א	נושאי הלימוד
שיעורי חובה בסיסיים (10 ש"ש)				
			2	מבוא לבלשנות
			1	פונולוגיה ופונטיקה
			1	סמנטיקה
			1	מורפולוגיה
			1	מבוא לניתוח שירה
			1	מבוא לניתוח פרוזה
			1	מבוא לדרמה
			2	תחנות יסוד בספרות הבריטית
שיעורי חובה מתקדמים (10 ש"ש)				
		2		התפתחות השפה הדבורה והכתובה באנגלית שפת אם
		2		רב לשוניות
		1		תחביר
		2		גישות זרמים בביקורת הספרות
		1		מבוא לספרות ילדים ונוער
		2		תחנות יסוד בספרות האמריקאית
שיעורי בחירה (16 ש"ש: 8 ש"ש בספרות, 8 ש"ש בבלשנות)				
		1		פרגמטיקה*
		1		ניתוח השיח
	1			בלשנות היסטורית (מקוון)
	2			סוציולינגוויסטיקה (לתלמידי המכון הערבי)
		1		פסיכולינגוויסטיקה
		2		התפתחות הנרטיב
		1		ניתוח מעמת בין שפות לדוברי עברית
		1		השפה במרחב הקיברנטי*
		1		ספרות מינורית
		1		שירה רומנטית
		1		ספרות אפריקאית-אמריקאית (מקוון)
		1		אומרים שאני אינני אני: זהות ועצמיות בקולנוע ובספרות (מהחוג לספרות עברית)
		1		יסודות בספרות ילדים: סוגות, נארטיבים, גישות פרשניות (מהחוג לספרות עברית)
סמינריונים (חובה לתלמידים סדירים, 4 ש"ש)				
2				סמינריון בבלשנות
2				סמינריון בספרות אנגלית

שנה ד	שנה ג	שנה ב	שנה א	נושאי הלימוד
				מיומנויות השפה בע"פ ובכתב (לפי בחינת רמה, עד 10 ש"ש)
			1	מיומנויות הדיבור – רמה 1
			1	מיומנויות הדיבור – רמה 2
		1		מיומנויות הדיבור – רמה 3
		1		מיומנויות הדיבור – רמה 4
			2	מיומנויות הכתיבה – תגבור
			1	מיומנויות הכתיבה – רמה 1
			1	מיומנויות הכתיבה – רמה 2
		1		מיומנויות הכתיבה – רמה 3
		1		מיומנויות הכתיבה – רמה 4
סה"כ לימודים עיוניים: 48 ש"ש (50 ש"ש במידה ודרוש תגבור במיומנויות כתיבה)¹				

מסלול הגן מסار البستان

ראש המסלול: ד"ר סמיר קעדאן

رئيس المسار: د. سمير قعدان

מיקום: דקל 430/4

טלפון: 09-7473108

כתובת דואר אלקטרוני: sameer@beitberl.ac.il

רכזת מנהלית: גב' סוהילה מנצור

מיקום: ורד 616

טלפון: 09-7476214

כתובת דואר אלקטרוני: suhayla@beitberl.ac.il

סגל המד"פים במסלול:

גב' פרוונה איראני, גב' איעתדאל אלבאסל, גב' הימת חג יחיא-עיראקי, ד"ר סלאם קודסי.

רציונל ומטרות

תכנית ההכשרה להוראה בגיל הרך במסלול הגן מקנה לסטודנטים ידע עיוני ומעשי בהיבטים השונים בגיל הרך. מטרת המסלול הנה להקנות ולפתח ידע פדגוגי ומקצועי לעבודה עם ילדים צעירים בגיל הרך. ידע המותאם להיבטים השונים בחיי הילד בגיל הרך: היבטים התפתחותיים-רגשיים, קוגניטיביים, מוטוריים, היבטים חברתיים ומשפחתיים ועוד. כמו כן המסלול שואף להכשיר גננות עם ידע רחב המקיף ידע פדגוגי, ידע על דפוסי למידה והוראה, ידע על תהליכי למידה והוראה לא פורמאליים, ידע לטיפול היצירתי, ידע לטיפול ותמיכה בקשר בין הגן והמסגרת החינוכית לבין המשפחה, וידע על ההקשר הסוציו-תרבותי של הילד. מומחיות כזו תהפוך את הגננות/ים למקצועניות/ים, ולרגישות/ים לתהליכי ההתפתחות והלמידה בגיל הרך, כמו כן, תקדם יצירת סביבות למידה תואמות את רמתן ההתפתחותית, מאפייניו וצרכיו של הילד. התכנית במסלול הגן כוללת לימודי חינוך והוראה, דידיקטיקה והכשרה מעשית. במסלול קיימת אפשרות להרחבה להוראה לכיתות א-ב, הרחבה המקנה תעודת הוראה ואישור להסמכה להוראה בכיתות א'-ב'. הלימודים במסגרת ההרחבה לכיתות א'-ב' כרוכים בתוספת של 12 ש"ש לימוד והתנסות בכיתות א-ב,

וגם תשלום נוסף עבור שעות אלה. תכנית ההרחבה לכיתות א-ב מתקיימת בשנה השנייה והשלישית.

מבנה הלימודים לתואר לסטודנטים שלמסלול הגן:

סטודנט הבוחר במסלול הגן מתחיל את לימודיו בתש"ף ילמד במהלך ארבע שנים הקף של 97 ש"ש כמפורט להלן:

15	לימודי חינוך והוראה
21	דידקטיקה והכשרה מעשית
26	לימודים דצפלנאריים
30	לימודי חטיבות (ערבית + מדעים)
1	לימודי העשרה
4	לימודי יסוד
97	סה"כ

מבנה התכנית

נושאי הלימוד	שנה א	שנה ב	שנה ג	שנה ד	סה"כ בש"ש
1. לימודי חינוך והוראה					15
א. נפש והתפתחות האדם					3
פסיכולוגיה התפתחותית	1				
מושגי יסוד בפסיכולוגיה חינוכית	0.5				
סוגיות פסיכו-דידקטיות: מעברים והסתגלויות	0.5				
פיתוח זהות אישית ומקצועית של המחנך		1			
ב. תכנון וניהול ההוראה והלמידה					5
יסודות בתכנון והערכת הלמידה בגיל הרך		1			
סדנה לניהול וארגון מוסדות חינוך בגיל הרך		1			
הוראה מכוונת לפרט		0.5			
למידה דיגיטלית במנות קטנות		0.5			
תיאוריות למידה		0.5			

נושאי הלימוד	שנה א	שנה ב	שנה ג	שנה ד	סה"כ בש"ש
בחירה אחד מבין שני הקורסים הבאים: <u>דרכים לקידום למידה משמעותית:</u> 1. למידה דיאלוגית ושיתופית או 2. למידה פעילה ובלתי פורמאלית		1			
הוראה מאתגרת חשיבה: חשיבה יצירתית		0.5			
ג. המורה כחוקר					3
אוריינות מחקרית		1			
סמינריון חקר ההוראה מוקדי מחקר: ה. מחקר איכותני ו. מחקר פעולה ז. מחקר כמותי			2		
ד. מחשבות בחינוך					1
בחירה אחד מבין שני הקורסים הבאים: 1. אתגרי החינוך בעידן הפוסטמודרני-מתקשב MOOC או 2. הומניזם ואכפתיות בחינוך					
ה. שונות, שותפות ושוויון					3
<u>חיים משותפים:</u> בחירה אחד מבין שני הקורסים הבאים: 1. הזהות הערבית והחברה ישראלית 2. קידום חברה משותפת 3. רכז לחינוך חיים משותפים			1		
שונות בין לומדים בכיתה			1		
סדנא יישומית בהוראה מותאמת: למחוננים ומצוינים			0.5		

נושאי הלימוד	שנה א	שנה ב	שנה ג	שנה ד	סה"כ בש"ש
יחסי הורים-מורים			0.5		
2. דידיקטיקה והכשרה מעשית					18
הכרת מערכת החינוך בגיל הרך	1				
התנסות מעשית בהוראת המקצוע		4			
קורס פדגוגיה לגילאי 3-4 "הוראה ולמידה בגיל הרך מתיאוריה למעשה"		2			
התנסות מעשית בהוראת המקצוע			9		
קורס פדגוגיה לגילאי 5-6 "עיבוד ההתנסות המעשית – סמ"ד"			2		
3. לימודים דיסציפלינריים					56
8. לימודי יסוד					4
ערבית: - טרום בסיסית-2 ש"ש (ללא נ"ז). - רמה בסיסית-2 ש"ש (ללא נ"ז) - רמה בינונית-2 ש"ש (ללא נ"ז) - רמת מתקדמים- 2 ש"ש					2
אנגלית (עד רמת פטור)		2			2
9. לימודי העשרה					1
בחירה בקורס אחד: (3) קורס אחד מתוך החוגים: היסטוריה, לשון וספרות ערבית, לשון וספרות עברית או (4) החברה הערבית בישראל			1		
10. לימודי חובה (ללא קרדיט)					
אוריינות אקדמית (הדרכה בספרייה)	v				
העצמה אישית (1 ש"ש)	v				

נושאי הלימוד	שנה א	שנה ב	שנה ג	שנה ד	סה"כ בש"ש
אוריינות אקדמית ערבית (1 ש"ש)	v				
אוריינות אקדמית עברית (1 ש"ש)					
לשון דבורה וכתובה- עברית (ללא נ"ז) (1 ש"ש)		v			
חברה, תרבות וזהות (2 ש"ש)		v			
עזרה ראשונה			v		
ביטחון ובטיחות			v		
זהירות ובטיחות בדרכים			v		
סה"כ					97

הערה: קורס = 1 ש"ש , מודול = 0.5 ש"ש

*בנוסף, הסטודנטים ילמדו קורסים בתכניות לימודים הנדרשות ומתעדכנות בכל שנה ע"י משרד החינוך והמל"ג (הקורסים יפורסמו במהלך שנת הלימודים).

תיאור ההכשרה המעשית

מטרת התוכנית לאפשר לסטודנטים של מסלול הגן להתנסות בצורה מעמיקה ובדרך מקצועית, ולהמחיש בפניהם את העקרונות הביסיים בטיפול בילדי גיל הרך. ההכשרה המעשית החל משנת תש"ף תהיה בימי ג' עבור שנה ב' (יום שלם), וימי ג' ו- א' עבור שנה ג' (יומיים בשבוע). ' הקורסים המלווים את ההכשרה בכל שנה משנות ההתנסות חושפים בפני הסטודנטים את תהליכים ההתפתחותיים, הפדגוגיים, החינוכיים, החברתיים ועוד המתרחשים בגנים.

ההכשרה המעשית מתקיימת בשנה ב' ו-ג'. בשנה ב' הסטודנטיות מתנסות לפי מודל ה-פ.ד.ס בגנים של ילדים בגילאי 4-5/3-4 שנים ג' מתנסות לפי מודל ההכשרה אקדמיה כיתה, ומתקיימת במסגרות חינוך לגילאי 5-6 שנים. ההכשרה המעשית תכלול גם סיורים בהתאם לתכנית ההכשרה.

התנסות מעשית	לימודים עיוניים פגוגיים	שנת לימודים
התנסות במסגרות לגילאי 4-5/3-4 הסטודנטיות בשנה ב יכירו מסגרות החינוך בקדם היסודי לגילאי 4-5/3-4. הסטודנטיות תתנסה בצפייה ובעבודה עם ילדים באופן פרטני, קבוצה קטנה וכיתת מלאה. הסטודנטיות תעזור לגננת המחנכת באגון סביבה לימודית ותתנסה בעצמה בהפעלת הכיתה בתכנית או בתוכניות היום במוסד החינוכי. כמו כן, הסטודנטיות תתנסה בצפייה מרוכזת באבחון המאפיינים של ילדי טרום חובה. בנוסף הסטודנט תתנסה בתכנון ויישום יחידת לימוד המותאמת לגיל גני טרום חובה.	הוראה ולמידה בגיל הרך: מתיאוריה למשעה	שנה ב
התנסות במסגרות לגילאי 5-6 הסטודנטיות יכירו מסגרות החינוך בקדם היסוד בגנים לגילאי 5-6. הסטודנטיות בשנה ג תתנסה בצפייה ובעבודה עם ילדים באופן פרטני, קבוצה קטנה וכיתת מליאה. הסטודנט תעזור לגננת-מחנכת בארגון סביבה לימודית ותתנסה בעצמה בהפעלת הכיתה בתכנית או בתכניות היום במוסד חינוכי. כמו כן, הסטודנטיות תתנסה בצפייה מרוכזת באבחון המאפיינים של ילדי הגן. בנוסף הסטודנט תתכנן ותיישם יחידות לימוד המותאמות לגיל גני חובה.	סמ"ד עיבוד ההתנסות המודרכת: ידע ותוכן פדגוגי	שנה ג

חוג הגיל הרך והחטיבות המשלימות

قسم الطفولة المبكرة والعناقد المكملة

ראש חוג: ד"ר סמיר קעדאן

מיקום: דקל 430 חדר 4
כתובת דואר אלקטרוני: sameer@beitberl.ac.il

מזכירת המסלול: גב' סוהילה מנצור
מיקום: ורד 616
טלפון: 09-7476214
כתובת דואר אלקטרוני: suhayla@beitberl.ac.il
סגל המרצים בחוג:

ד"ר סמיר קעדאן, ד"ר סאמי מחאגנה, ד"ר אברהים מחאגנה, ד"ר ספיה חסונה-
ערפאת, ד"ר מרואה סרסור, ד"ר נאסרה מחאג'נה, גב' עביר חדאד,
גב' איעתדאל אלבאסל, גב' הימת חאג' יחיא, מר' מוחמד כלף, גב' קטרין פרנקל.

רציונל ומטרות

החינוך בגיל הרך מהווה תשתית להתפתחותו התקינה של הילד בשנות חינוכו המאוחרת יותר. העדר ליווי מקצועי ותנאים הולמים לילדים בגילאים אלו עלול להוות מחסום להתפתחותם בשנים מאוחרות יותר. ילדים בעלי התפתחות לקויה המגיעים לכיתה א' עלולים ליצור פער משמעותי מילדים שקיבלו ליווי נכון ואיכותי. פער זה עלול לא להסגר גם בשנים מאוחרות יותר.

הילדים כיום מתחילת דרכם חשופים למקורות מידע רבים, למידע עשיר ולאמצעי הוראה-למידה מגוונים, ואלה מאפשרים להם להרחיב את אוצרי ידיעותיהם, לשפר את דרכי הלמידה שלהם, לעמוד בפני אתגרים, ולהתמודד בחברה שבה חיים אנשים רבים מתרבויות שונות. לאופן התמודדות זו יש חשיבות רבה כשמדובר בילד הערבי בישראל כך שאינו מתמודד רק עם ריבוי תרבויות, אלא גם עם דפוס התנהגות שונים בתוך האוכלוסיה והחברה הערבית בישראל והחברה היהודית בכלל. אי לכך נדרש מהמחנך בגיל הרך בחברה הערבית ידע מקצועי רחב ומעמיק, תובנה וגמישות. תכונות שהנן בעלות חשיבות רבה לשם איתור וזיהוי המאפיינים והצרכים האישיים (רגשיים, קוגניטיביים, התפתחותיים ועוד) והחברתיים עבור כל ילד וילד וזאת במטרה לעזור להשתלב הן במסגרת החינוכית והן בחברה בצורה היעילה ביותר.

מטרת התכנית לגיל הרך בחוג היא הכשרת גננות בחברה הערבית המתמודדות עם השינויים הרבים בהן החברה הערבית עוברת, בעידן שהשינוי הפך להיות האלמנט הקבוע ביותר. כך שהגננת אינה עוד מקור לידע ותפקידה קיבל תפנית אחרת, כיום תפקידה לצייד את הילדים בהזדמנויות ובתמריצים להבנות את עולם הידע האישי שלהם, וגם לסלול את דרכם במדינה ריבוי תרבויות" בה הם חיים.

התכנית בחוג עוזרת למסייעת לסטודנטיות להיות גננת בתכנון וארגון העבודה בגן הילדים בצורה שתול ליישם את המטרות החינוכיות בגיל הרך. התכנית כוללת היבטים שונים: היבטים התפתחותיים, היבטים אומנותיים וטכנולוגים, היבטים הקשורים לתפקידה של הגננת, היבטים הקשורים לכישורי חיים בגיל הרך, היבטים הקשורים למאפיינים האישיים של הילד (שילוב בעלי צרכים מיוחדים, לקויות למידה, מחוננות בגיל הרך, ילדים בסיכון) והיבטים הקשורים לחיי המשפחה והסביבה.

מבנה התכנית ומהלך הלימודים בחוג:

הטבלה שלהלן מפרטת את חובות הסטודנט עפ"י נושאים ועפ"י שנות לימוד. מצד ימין מפורטים נושאי הלימוד, ומצד שמאל תחת סימון השנה המתאימה רשום מספר השעות השנתיות (ש"ש) המוקדשות לנושא.

מבנה התכנית:

הנושא	שנה א	שנה ב	שנה ג	שנה ד	סה"כ
לימודי ההתמחות בגיל הרך					26
התפתחות רגשית חברתית בגיל הרך	1				
התפתחות קוגניטיבית בגיל הרך	1				
התפתחות מוטורית ותחושתית בגיל הרך	1				
תכנון ותכניות לימודים בגיל הרך	1				
המשפחה כסביבה התפתחותית ולמידה	1				
פעילות יוצרת בין תחומית בחומרים	1				
פיתוח חשיבה יצירתית בגיל הרך	1				

הנושא	שנה א	שנה ב	שנה ג	שנה ד	סה"כ
ספרות ילדים: היבטים ספרותיים	1				
ספרות ילדים: היבטים רגשיים	1				
חינוך מיני והבדלי מגדר בגיל הרך	1				
המשחק בילדות ותרומתו להתפתחות הילד		1			
מוסיקה וחינוך מוסיקלי		1			
תנועה בגיל הרך		1			
התמודדות עם בעיות התנהגות בגיל הרך		1			
ציורי ילדים: התפתחות ומחקר		1			
התפתחות כתיבה בגיל הרך		1			
לספר סיפורים		1			
כישורי חיים בגיל הרך		1			
תאטרון ותארון בובות		1			
תפקיד הגננת: מודעות אישית, אינטראקציה ופרופסיה		1			
למידה מתווכת		1			
שילוב ילדים בעלי צרכים מיוחדים בגן		1			
השתקפות תפיסות הילד והילדות בתרבות-סמינריון				2	
הורות וחינוך בגיל הרך				1	
ילדים בסיכון בהקשר המשפחתי והסביבתי				1	
סה"כ בהתמחות	10	8	4	4	26
אשכול שפה ערבית					10 ש"ש
פונטיקה ופונולוגיה א'	1				
התפתחות ורכישת שפת אם	2				
דקדוק שימושי		1			
אוריינות וניצני אוריינות בגיל הרך		2			
הבנת הנקרא בגיל הרך		1			
הבעה בכתב ובעל פה בגיל הרך		1			
לשון בגיל הרך		1			
לקויות וקשיים ברכישת קריאה וכתובה		1			
סה"כ באשכול שפה ערבית	3	3	4		10

הנושא	שנה א	שנה ב	שנה ג	שנה ד	סה"כ
אשכול מדעים					10
אוריינות מדעית: עקרונות פדגוגיים לעיסוק במדע וטכנולוגיה בגיל הרך	1				
טכנולוגיה בגיל הרך	1				
מעיי החומר בגיל הרך	2				
הכרת החי והצומח וסביבה		2			
מבוא לפיזיולוגיה של מערכות גוף האדם		1			
מבוא למדעי החיים		1			
תזונה בגיל הרך		1			
ניסוי וחקר במדעים			1		
סה"כ באשכול מדעים			2		10
אשכול מתמטיקה					10
מושגי המספר בגיל הרך	2				
פיתוח חשיבה מתמטית בגיל הרך	1				
מושגים כמותיים בחיי יום-יום		2			
תחושה מרחבית וגיאומטריה בגיל הרך: למידה והוראה		2			
איתור ואבחון טעויות וקשים בחשבון והנדסה בגיל הרך		1			
אסטרטגיות לפתרון בעיות מתמטיות בגיל הרך		1			
משחקי חשבון		1			
סה"כ באשכול מתמטיקה	3	4	3		10
סה"כ בחוג ובחטיבות (אשכולות)	24	19	13	4	56 ש"ש

אשכול מדעים

מטרת האשכול היא הקניית הידע, הכלים והעקרונות הפדגוגיים לעיסוק במדע וטכנולוגיה בגיל הרך. האשכול יחשוף את התלמידים למגוון רחב של קורסים העוסקים בהיבטים שונים של מדע. תיערך היכרות ראשונית עם עולם החומר, וחשיבות נושא זה בעולמו הראשוני של הילד. התלמידים יכירו דרכים חדשות בעיבוד נתונים מדעיים, דרכי חשיבה מדעית, וילמדו על המנגנונים השונים של תהליכים מדעיים שונים ברמות השונות, ברמת המערכות השונות של גוף האדם עד לרמת תופעות הטבע. במסגרת זו תיערך הכרות מדעית מעמיקה עם תופעות הטבע השונות, הגורמים להתרחשותם והשפעתם על צורות החיים בסביבה. כאמור, התלמידים יכירו גם את מערכות הגוף העיקריות, דרך פעילותם וחשיבות תפקודם התקין לבריאות הגוף. מיקוד מיוחד יהיה על מזון ותזונה, הבנת הצרכים התזונתיים, וחשיבות התזונה הנכונה והמאוזנת על בריאות האדם, דבר זה יסייע למורי העתיד להקנות הרגלי תזונה נכונה ומאוזנת לתלמידיהם בגיל הרך. בנוסף התלמידים ייחשפו לסוגיית חשיבות ההסתגלות של בעלי החיים (חי וצומח) בסביבתם, ודרכים להתמודדותם עם שינויים סביבתיים. התלמידים יבינו את המנגנונים שבעזרתם בעלי חיים שורדים בתנאי סביבה קשים ו/או משתנים.

חשיפה למגוון רחב של קורסים מדעיים יסייע בידי התלמידים (מורי העתיד) להתמודד מול סקרנותם הטבעית של ילדים, ויבטיח במידה גדולה חינוך מדעי נכון ומוצלח בגיל הרך.

הערה: תיאור של כל קורס בנפרד באשכול מדעים נמצא בחוג למדעי טבע.

פירוט הלימודים להרחבת ההסמכה לכיתות א – ב

הטבלה שלהלן מפרטת את חובות הסטודנט עפ"י נושאים ועפ"י שנות לימוד:

נושאי הלימוד	שנה א	שנה ב	שנה ג	סה"כ
הוראת הקריאה והכתיבה בכיתות א - ב			2	
הוראת החשבון לכיתות א-ב			2	
הילד והילדות בטלוויזיה וקולנוע		2		
חינוך סביבתי בגיל הרך		1		
פרויקט קיימות חינוך סביבתי		1		
הכשרה מעשית בכיתות א- ב			4	
סה"כ בלימודי הרחבה		4	8	12

תיאור הקורסים להרחבת הסמכה לכיתות א-ב

הוראת הקריאה והכתיבה בכיתות א - ב

הקורס יעסוק בהתפתחות הקריאה בגיל הרך ובהכרת וניתוח השיטות והגישות השונות להקניית והוראת הקריאה והכתיבה בכיתות א'-ב'. כמו כן יעסוק הקורס בהכרת וסקירת תכניות הלימודים בכיתות א' – ב' המאושרות על ידי משרד החינוך התרבות והספורט. הקורס יעסוק גם באבחון קריאה וכתיבה בכיתות א-ב ובניית מבחנים בכיתות אלה, וקשיי רכישת קריאה וכתיבה המאפיינים את השפה הערבית ודרכי התמודדות. מלבד נושאים אלה יעסוק הקורס בפיתוח אמצעי עזר וחומרי למידה לרכישת השפה ובדרכי אבחון בתחום השפה.

הוראת החשבון לכיתות א – ב

קורס זה עוסק בכלים לרכישת מושגים ומבנים בחשבון ובגיאומטריה ולפתח מיומנויות וכישורים בנושאים הנלמדים בבית הספר היסודי. בנוסף הקורס יחשוף את הסטודנט לעקרונות וגישות בהוראת המתמטיקה תוך הדגמת תכני לימוד מתוכנית הלימודים: מספרים ופעולות, נתוני חקר, גיאומטריה ומדידות. הקורס עוסק בנושאים הבאים: פעולות החשבון: משמעות ודרכי הוראה של ארבע פעולות החשבון: חיבור וחסור – משמעות, חיבור וחסור בתחום ה-20, חיבור וחסור בתחום ה-100, מבנה עשרוני, משמעות והוראת המספרים והפעולות בתחום ה-1000, כפל וחילוק: משמעות והוראת אלגוריתם החילוק (לוח הכפל, חילוק עם שארית), יחסי השוויון \ אי השוויון.

הילד והילדות בטלוויזיה וקולנוע

ילדים בקולנוע ובטלוויזיה הם עובדה קיימת מסוף שנות הארבעים. קורס זה עוסק בשינויים בתפיסת הילדות ומקומו של הילד בחברה והשתקפותה בטלוויזיה ובקולנוע. הקורס ישווה ויעמוד על ההבדלים בין תכניות, סדרות וסרטים ועוד בהן הילד מופיע כדמות לעומת תכניות, סדרות וסרטים המיועדים אך ורק לילדים. כמו כן הקורס יקנה כלים למחנכת כיצד להיעזר בקולנוע וטלוויזיה ככלי חינוכי, פדגוגי הוראתי ולמידתי.

תיאור ההכשרה המעשית – הרחבה לכיתות א – ב

תכנית ההכשרה להרחבה בכיתות א' – ב' במסלול הגן הינה תכנית המאפשרת לסטודנטים של מסלול הגן (0-6) להתמחות בעוד מגמה שתפתח בפניהם אפשרויות עבודה נוספים. כמו כן, מטרת התוכנית לאפשר לסטודנטים להתנסות בצורה מעמיקה ובדרך מקצועית, ולהמחיש בפניהם את העקרונות הבסיסיים בהוראה בכיתות א – ב. הקורסים המלווים את ההכשרה חושפים בפני הסטודנטים את התהליכים המתרחשים בכל תהליכי ההוראה במקצועות השונים בכיתות א – ב.

מסלול חינוך מיוחד

مسار التربية الخاصة

ראש המסלול: ד"ר ח'לוב קעואר
رئيسة المسار: د. خلوب قعوار

מיקום: בית ימימה
טלפון: 09-7473147
כתובת דואר אלקטרוני: khaloob.kawar@beitberl.ac.il
khaloob@hotmail.com

רכזת מנהלית: גב' סוהילה מנצור
מיקום: ורד 616
טלפון: 09-7476214
כתובת דואר אלקטרוני: suhayla@beitberl.ac.il

סגל במסלול:
ד"ר סאיד בשארה, ד"ר ג'יהאד חאג' יחיא, מר' זיאד אבו חמד, גב' סדיקה הוארי
בדיר.

רציונל ומטרות

"החינוך המיוחד" מהווה שם כולל למסגרת רחבה של שירותים הניתנים ללומדים בטווח גילאים נרחב שיש להם צרכים מיוחדים. אוכלוסיית היעד של החינוך המיוחד כוללת ילדים, מתבגרים ומבוגרים אשר זקוקים להוראה מותאמת שתאפשר להם למצות את הפוטנציאל הלימודי שלהם באופן מיטבי. מטרת העל עבור אוכלוסייה זו היא השתלבות בחברה מן ההיבט הלימודי, החברתי, הרגשי והתעסוקתי. בשנים האחרונות גוברת המגמה לשילובם של תלמידים עם צרכים מיוחדים במערכת החינוך שהיא לא חינוך מיוחד.

התוכנית המוצעת לתואר ראשון Bed בחינוך המיוחד מיועדת להכשרה ברמה גבוהה של מורים להכרת האוכלוסיות ומאפייניהן הקוגניטיביים, לשוניים, רגשיים והתנהגותיים, לתהליכי הוראה, הערכה ובניית תוכניות התערבות שהן מבוססות מחקר, משלבות טכנולוגיות חדשניות והיבטים רגשיים לשיפור איכות חיים. במסגרת

ההכשרה יחשפו הסטודנטים לידע ולמשאבים כמו גם למגוון תפיסות ודעות שיפתחו אצלם מחויבות לקידום תלמידיהם לעתיד בעלי הצרכים המיוחדים.

לתכנית במסלול החינוך המיוחד מספר מטרות:

1. להכשיר את הסטודנטים מבחינה אקדמית ומקצועית להוראה, ולעבודה חינוכית-טיפולית עם ילדים בעלי צרכים מיוחדים, בגילאים שונים ובעלי מגוון רחב של לקויות. זאת, על בסיס פיתוח הבנה לגבי תהליכי התפתחות ולמידה נורמטיביים ולקויים כאחד.
2. פיתוח תפיסת עולם הומניסטית אצל הסטודנטים לגבי תלמידים חריגים ובעלי צרכים מיוחדים.
3. פיתוח חשיבה רפלקטיבית וביקורתית, יכולת ניתוח והקניית מיומנויות לתכנון וביצוע מחקר אמפירי.
4. פיתוח מנהיגים חינוכיים בעלי ראייה מערכתית רחבה, יכולת לעבוד בצוות בין מקצועי ולפתח תכניות לימודים מותאמות לאוכלוסייה, מיומנויות הוראה ואסטרטגיות הערכה.
5. שימוש מושכל בטכנולוגיות למידה וטכנולוגיה מסייעת לצורך פיתוח ושיפור מיומנויות תפקוד שונות ואימון בתחומי קושי של תלמידים.

מבנה תכנית הלימודים (מס' שעות והרכיבים בכל שעה)

ש"ש	רכיב הלימודים
26	חוג חינוך מיוחד
30	חטיבות של שתי דיסציפלינות
15	לימודי חינוך והוראה
21	דידקטיקה והכשרה מעשית
4	לימודי יסוד
1	לימודי העשרה
97	סה"כ

מבנה התכנית במסלול

נושאי הלימוד	שנה א	שנה ב	שנה ג	שנה ד	סה"כ ש"ש (נ"ז)
1. לימודי חינוך והוראה					15
א. נפש והתפתחות האדם					3
פסיכולוגיה התפתחותית	1				
פסיכולוגיה של גיל ההתבגרות	0.5				
<u>סוגיות פסיכו-דידקטיות</u> : פסיכולוגיה חברתית	0.5				
פיתוח זהות אישית ומקצועית של המחנך		1			
ב. תכנון וניהול ההוראה והלמידה					5
יסודות בתכנון והערכת הלמידה		1			
סדנה לניהול וחינוך כיתה		1			
הוראה מכוונת לפרט		0.5			
למידה דיגיטלית במנות קטנות		0.5			
תיאוריות למידה		0.5			
בחירה אחד מבין שני הקורסים הבאים: <u>דרכים לקידום למידה משמעותית</u> : 1. למידה דיאלוגית ושיתופית או 2. למידה פעילה ובלתי פורמאלית		1			
<u>הוראה מאתגרת חשיבה</u> : חשיבה יצירתית		0.5			
ג. המורה כחוקר					3
אוריינות מחקרית		1			
סמינריון חקר ההוראה <u>מוקדי מחקר</u> : א. מחקר איכותני ב. מחקר פעולה ג. מחקר כמותי			2		

נושאי הלימוד	שנה א	שנה ב	שנה ג	שנה ד	סה"כ ש"ש (נ"ז)
ד. מחשבות בחינוך					1
בחירה אחד מבין שני הקורסים הבאים: 1. אתגרי החינוך בעידן הפוסטמודרני-מתקשב MOOC או 2. הומניזם ואכפתיות בחינוך	1				
ה. שונות, שותפות ושוויון					3
<u>חיים משותפים</u> : בחירה אחד מבין שני הקורסים הבאים: 1. הזהות הערבית והחברה ישראלית 2. קידום חברה משותפת 3. רכז לחינוך חיים משותפים			1		
שונות בין לומדים בכיתה			1		
<u>סדנא יישומית בהוראה מותאמת</u> : למחוננים ומצוינים			0.5		
יחסי הורים-מורים			0.5		
2. דידיקטיקה והכשרה מעשית					21
הכרת מערכות החינוך בחינוך המיוחד	1				
התנסות מעשית בהוראת המקצוע		4			
קורס פדגוגיה "אסטרטגיות הוראה בחינוך המיוחד" (לקויות למידה)		2			
התנסות בהוראת המקצוע (יומיים: נכויות שכליות /אוטיזם)			12		

נושאי הלימוד	שנה א	שנה ב	שנה ג	שנה ד	סה"כ ש"ש (נ"ז)
עבוד ההתנסות המעשית (נכויות שכליות/אוטיזם)			2		
3. לימודים דיסציפלינריים					56
11. לימודי יסוד					4
ערבית: - טרום בסיסית-2 ש"ש (ללא נ"ז). - רמה בסיסית-2 ש"ש (ללא נ"ז) - רמה בינונית-2 ש"ש (ללא נ"ז) - רמת מתקדמים- 2 ש"ש					2
אנגלית (עד רמת פטור)		2			
12. לימודי העשרה					1
בחירה בקורס אחד מתוך החוגים: היסטוריה, לשון ספרות ערבית, לשון וספרות עברית או החברה הערבית בישראל			1		
13. לימודי חובה (ללא קרדיט)					
אוריינות אקדמית (הדרכה בספרייה)	v				
העצמה אישית	v				
אוריינות אקדמית ערבית	v				
לשון דבורה וכתובה- עברית		v			
חברה, תרבות וזהות		v			
עזרה ראשונה		v			
ביטחון ובטיחות		v			
זהירות ובטיחות בדרכים		v			
סה"כ					97

הערה: קורס = 1 ש"ש, מודולה = 0.5 ש"ש

*בנוסף, הסטודנטים ילמדו קורסים בתכניות לימודים הנדרשות ומתעדכנות בכל שנה ע"י
משרד החינוך והמל"ג (הקורסים יפורסמו במהלך שנת הלימודים).

תיאור ההכשרה המעשית

התנסות מעשית	לימודים עיוניים	שנת לימודים
התנסות לפי מודל פ.ד.ס: קשיי למידה, לקויות חושים, נכויות פיסיות ומוטוריות הסטודנטים יתנסו ביום עבודה מעשית שבועי במסגרות החינוך המיוחד, בנוסף לשבוע עבודה מעשית אחד רצוף. הסטודנטים ישובצו במהלך השנה להתנסות בהוראה בכיתות חינוך מיוחד בבתי-הספר השונים הכוללות תלמידים עם קשיי למידה, לקויות חושים, ונכויות פיסיות ומוטוריות. מטרת ההתנסות היא להרחיב ולהעמיק את ההיכרות עם מצבם ועם קשייהם של תלמידים בעלי צרכים מיוחדים על בסיס הקורסים העיוניים. הסטודנטים יתנסו בתהליך השילוב של תלמידים בעלי ליקויים קוגניטיביים, רגשיים והתנהגותיים. הם יכירו מקרוב תהליכים של עבודת צוותי-הוראה בכיתות חינוך מיוחד. כמו כן, יתנסו בשיטות הוראה יחידניות ושיתופיות, בהכנת מוקדי למידה ובבניית מרכזי למידה. כמו כן, הסטודנטים יכירו מגוון של תכניות לימודים, המותאמות לרמות ולסגנונות הוראה שונים, ויתנסו בהפעלתם. כמו כן, ישתלבו הסטודנטים בעשייה הבית-ספרית הכוללת כחברי צוות. הסטודנטים ימפו ויגבשו עבורם תכניות לימודים אישיות (תל"א), וזאת לאחר שיתנסו בתח"י וגם בשיטות האבחון המתאימות לסטודנטים. בנוסף, במהלך השנה הסטודנטים יבקרו במוסדות חינוך חברה ותרבות שונים של חינוך מיוחד ואחרים מהמובילים בארץ, לצורך חשיפה למוסדות אלה והכרת דרכי עבודה חדשות. השתתפות הסטודנטים חובה.	אסטרטגיות בהוראה בחינוך המיוחד	שנה ב
התנסות לפי מודל אקדמיה-כיתה: לקויות למידה, הפרעות התנהגות, אוטיזם, פיגור שכלי בשנה זו הסטודנטים ישתלבו בבתי-ספר של החינוך המיוחד, וזאת לפי המוקד אשר בחרו או התנסו במסגרות אחרות. הסטודנטים יתנסו ביום עבודה מעשית וכן בשבוע עבודה מעשית רצוף.	עיבוד ההתנסות המוזכרת: ידע תוכן פדגוגי	שנה ג

התנסות מעשית	לימודים עיוניים	שנת לימודים
הסטודנטים יתמקדו בסוג האוכלוסייה על-פי בחירה, וישוּבצו בבתי ספר שונים במגזר הערבי ובמגזר היהודי המתמחים בכך. במהלך ההתנסות יגבשו הסטודנטים בסמסטר א' הצעת פרויקט, המבוססת על איתור צרכים ועל גיבוש דרכי טיפול בכיתת האימון. במהלך סמסטר ב' הסטודנטים יבצעו את הפרויקט הסופי. בפרויקט זה יוכיחו הסטודנטים את כישוריהם בהוראה ובטיפול ברמה אישית, קבוצתית וכיתתית בנושא הנבחר. לאחר ביצוע המטלה הם יגישו את העבודה הסופית על-פי דרישות אקדמיות מקובלות. כמו כן, בשנה זו הסטודנטים יהיו חשופים לתכניות הלימודים ולעשייה החינוכית בבתי הספר במגזר היהודי ובכך יהיה להם הזדמנות לשפר את המיומנויות השפתיות בשפה העברית, כמו מילוי מסמכים, אבחונים, כתיבת חוות דעת בעברית וכד'. להדגיש, כחלק מההכשרה הסטודנטים יבקרו במספר מוסדות חינוך תרבות וחברה מהמובילים בארץ לצורך חשיפה ולמידה, והכרת דרכי עבודה חדשות.		

החוג לחינוך מיוחד

قسم التربية الخاصة

ראש החוג: ד"ר ח'לוב קעואר

رئيسة المسار: د. خلوب قعوار

מיקום: בית ימימה

טלפון: 09-7473147

כתובת דואר אלקטרוני: khaloob.kawar@beitberl.ac.il

khaloob@hotmail.com

רכזת מנהלית: סוהילה מנצור

מיקום: ורד 616

טלפון: 09-7476214

כתובת דואר אלקטרוני: suhayla@beitberl.ac.il

סגל המרצים בחוג:

ד"ר אברהמים מחאג'נה, ד"ר סאיד בשארה, ד"ר ג'יהאד חאג' יחיא, מר' זיאד אבו חמד, ד"ר זיאד מסאלחה, גב' עביר חדאד, גב' קטרין פרנקל, ד"ר מוחמד כלף, ד"ר מרואה סרסור, ד"ר נאסרה מחאג'נה, ד"ר יאסר סנדוקה.

רציונל ומטרות

תכנית הלימודים המוצעת נגזרת מהמתווים המנחים להכשרת מורים בחינוך המיוחד (גילאי 6-21) בכיתות החינוך המיוחד ובבתי הספר הרגילים. תכנית זו מבוססת על תכנית הליבה בחינוך המיוחד לפי המלצות המועצה להשכלה גבוהה (המל"ג). מטרת הלימודים במסלול להכשרת מורים לחינוך המיוחד במכון האקדמי הערבי לחינוך במכללת בית ברל, היא להכשיר מורים לעבודה במסגרות חינוכיות נפרדות ומשולבות בבתי הספר היסודי והעל יסודי. התכנית המוצעת מושתתת על ההכרה בערך כבוד האדם ובחשיבות למתן הזדמנות מרבית להתפתחות של כל סטודנט תוך שימת לב לצרכים המיוחדים של סטודנטים מתקשים כדי לאפשר להם השתלבות משמעותית ותורמת בחברה הרגילה. תכנית זו שמה דגש על הקניית הידע המקצועי הרלוונטי ועל פיתוח הכשרים והמיומנויות הנדרשים לתפקוד המורה במסגרות החינוך המיוחד.

במסגרת החוג קיימים שני מוקדים: 1. לקויי למידה, 2. מוגבלויות התפתחותיות. כאשר הסטודנטים החל משנה ב' יצטרכו להתחלק בין שני מוקדים אלה, והשיעורים אף יתקיימו בנפרד בין שתי הקבוצות של הסטודנטים בשני המוקדים. המטרה מכך, היא כדי לתת לסטודנטים למידה יותר מעמיקה ויותר מקיפה במוקד אותו בחרו. הדבר ישתקף לטובה להוציא בוגרים לשטח בעלי התמחות יותר ממוקדת בתחומים המוצעים במוקדים בחינוך המיוחד. בלימודי התמחות בחינוך המיוחד מתרחבים ומעמיקים בידיעותיהם של הסטודנטים בתחומי התמחותם:

בשנת הלימודים הראשונה מוצעים קורסי תשתית להכרת הילד בעל הצרכים המיוחדים. הקורסים כוללים את התפיסה ההומניסטית והשפעתה על מימוש זכויות הילדים המוגבלים והחקיקה החשובה למען אוכלוסיות החינוך המיוחד.

בשנת הלימודים השנייה מוצעים קורסים בתחומים תיאורטיים ויש להם קשר עם ההתנסות המעשית (הסטודנטים בשנה ב' מתנסים במסגרות השילוב והכתות המקדמות, לקות חושים ונכויות שכליות קלות) הקורסים יקנו לסטודנטים אמצעי טיפול בליקויי למידה, אבחון ילדים מתקשים ובניית תכנית חינוכית אינדיווידואלית, הסטודנט יתנסה בעקרונות ההוראה המתקנת בקריאה ובמתמטיקה, כמו כן הקורסים המוצעים בשנה ב' יקנו כלים לסטודנטים בהתמודדות עם בעיות משמעת, עם התנהגות לא נורמטיבית בתוך הכיתה.

בשנת הלימודים השלישית הקורסים מתמקדים בטיפול, ובבניית תכניות התערבות ותיווך, לאחר שרכשו ידע תיאורטי רחב בשנים א' ו- ב' הסטודנט ירכוש כלים הקשורים לקידומו של הילד בעל הצרכים המיוחדים מבחינה חברתית, בעיקר ילדים עם נכויות שכליות לפי תכנית לב 21 (הסטודנט בשנה ג' מתנסה בבתי ספר לחינוך מיוחד), הקורסים מכוונים לדרכי טיפול בילדים היפראקטיביים, נושא זה מעסיק את בתי הספר היום. בנוסף, בשנה ג' הסטודנטים ילמדו לחבר טקסטים ביבליותראפיים בערבית ויכירו תכניות לימודים עדכניות במערכת החינוך הישראלית, הסטודנטים ילמדו דרכים לעבודה ושותפות עם הורי הילדים בעלי הצרכים המיוחדים.

בשנת הלימודים הרביעית הסטודנטים ישתלבו בסטאז', בשנה זו ילמדו קורסים מתקדמים בחינוך המיוחד כמו בתחומי הלקויות המורכבות, גישות ודרכי התמודדות. בלימודי הסמינריון ישתלבו את הידע התיאורטי הנרכש ויבצעו מחקר איכותי או כמותי תוך כדי הדרכה בכתיבה אקדמית נאותה. **המטרות העיקריות של החוג:**

- א. להכשיר סטודנטים להוראה לעבודה חינוכית טיפולית עם ילדים מתוך גישה מחקרית מדעית.
- ב. לפתח תפיסת עולם המושתתת על ערכים הומאניים אצל כל סטודנט בקשר לסטודנטים בכלל ובעלי צרכים מיוחדים בפרט. תפיסה זו תהיה מבוססת על ידע תיאורטי ומעשי.
- ג. להקנות יכולת לערוך מחקר פעולה ומחקר אמפירי בשילוב הידע התיאורטי העדכני שרכש הסטודנט.
- ד. לפתח חשיבה ביקורתית תוך כדי רכישת כלים לעבודה משותפת במסגרת ההתנסות המעשית.
- ה. להקנות מיומנויות לידע רחב הנחוצות בהכשרתם הראשונית של הסטודנטים ושאותה הם ממשיכים לפתח במהלך העבודה כמורים בפועל.
- ו. לפתח מנהיגות בקרב הסטודנטים לחינוך המיוחד בעלי ראייה מערכתית רחבה, בעלי יכולת לפתח תכנית לימודים, מיומנויות הוראה ואסטרטגיות למידה והערכה.

מהלך הלימודים בחוג

הטבלה שלהלן מפרטת את חובות הסטודנט עפ"י נושאים ועפ"י שנות לימוד.

הכשרת מורים לחינוך המיוחד גילאי 6-21

שנה ד'	שנה ג'	שנה ב'	שנה א'	שם הקורס
			1	מבוא לחינוך המיוחד
			1	מבוא לחינוך ילדים ליקויי שמיעה וראייה
			1	מוסיקה וחינוך מוסיקלי
			1	מודלים בשילוב ילדים בעלי צרכים מיוחדים
			1	הומניזם וסוגיות משפטיות בחינוך המיוחד
			1	משחק, תאטרון ודרמה
			1	הציור והאומנות ככלי לימודי
			1	תסמונות בחינוך המיוחד (סינדרומים)
		1		יסודות הוראה מותאמת בקריאה וכתביה

שנה ד'	שנה ג'	שנה ב'	שנה א'	שם הקורס
		1		הבנה וטיפול בבעיות התנהגותיות
		1		מעורבות הצוות הרב תחומי בחינוך המיוחד
		1		תכנון תכניות לימודים בחינוך המיוחד
		1		P.D.D ואוטיזם
		1		מוגבלויות שכליות (פיגור שכלי ושיתוק מוחי) מאפיינים ודרכי עבודה
		1		הפרעות בתקשורת שפה ודיבור
		1		ילדים במצוקה וסיכון
		2		מבוא לטיפול באומנויות
		1		דרכי עבודה עם הורים בחינוך המיוחד*
מוקדי בחירה				
				מוקד ראשון – לקויי למידה (7 ש"ש)
		1		קשיי למידה, הערכה וטיפול
		1		ביבליותרפיה וחינוך מיוחד
		1		תיווך ולמידה קוגניטיבית
1				היבטים נירופסיכולוגיים של למידה
1				הפרעות קשב, ריכוז והיפראקטיביות
2				סוגיות מתקדמות בחינוך המיוחד - סמינריון
				מוקד שני – מוגבלויות התפתחותיות (7 ש"ש)
	1			גישות טיפול בליקויים התפתחותיים
	1			התפתחות רגשית וחברתית של מתבגרים ובוגרים
	1			שיתוף הורים לתלמידים עם מוגבלויות התפתחותיות במערכת החינוך
1				כישורי חיים
1				ניתוח התנהגות יישומי
2				חקר החינוך המיוחד - סמינריון
				אשכול לשון וספרות ערבית (15 ש"ש)
			1	תולדות הספרות הערבית הקלאסית

שנה ד'	שנה ג'	שנה ב'	שנה א'	שם הקורס
			1	תולדות הספרות הערבית המודרנית
			1	יסודות הוראת הדקדוק א'
			1	יסודות הוראת הדקדוק ב'
			2	התפתחות ורכישת שפת אם
			1	פונטיקה ופונולוגיה
			1	הוראת ההבעה בכתב ובעל פה
		1		יסודות הוראת הקריאה והכתיבה
		1		הוראת הבנת הנקרא והבנת הנשמע
		1		אוריינות וניצני אוריינות
	2			מבוא לספרות ילדים
	1			דקדוק שימושי
1				אבחונים: איתור והסתכלות
אשכול מתמטיקה (15 ש"ש)				
			1	יסודות הוראת חשבון א'
			1	יסודות הוראת חשבון ב'
			1	תורת הקבוצות א'
			1	תורת הקבוצות ב'
		1		מבוא לתורת המספרים
		1		שימושי טכנולוגיה במתמטיקה
		1		יסודות האלגברה א'
		1		יסודות האלגברה ב'
	1			גיאומטריה א'
	1			גיאומטריה ב'
	1			פונקציות ומשוואות מתמטיות
	2			אסטרטגיות לפתרון בעיות
	1			הסתברות בחיי היום יום
1				הילד המתקשה במתמטיקה

הערה: * ילמדו קורס זה בשנה"ל תשפ"א שנה ב + ג

לימודי יסוד ו לימודי חובה

בהתאם להנחיות המועצה להשכלה גבוהה, משרד החינוך והחלטות ועדת ההוראה, מתקיימים במכון האקדמי הערבי לחינוך לימודי יסוד בתחומים שונים. ניתן לקבל פטור בלימודי אנגלית למטרות אקדמיות ע"ס ציון במבחן הפסיכומטרי/ אמיר"ם.

שמות הקורסים	מספר שעות הוראה שנתיות (ש"ש) לקורס	סוג הקורס (חובה / אפשרות "ל"פטור")
לשון ערבית רמה טרום בסיסית + לשון ערבית ברמה בסיסית (א)	4 [2 + 2]	סיווג על פי המבחן הפסיכומטרי/ בחינת בגרות
לשון ערבית ברמה בינונית (ב)	2	סיווג על פי המבחן הפסיכומטרי/ בחינת בגרות
לשון ערבית ברמה גבוהה (ג) מתקדמים	2	חובה*
אנגלית – טרום בסיסי (א+ב)	7	סיווג על פי המבחן הפסיכומטרי**
אנגלית – בסיסי	3	סיווג על פי המבחן הפסיכומטרי**
אנגלית – מתקדמים (א'+ב')	4	סיווג על פי המבחן הפסיכומטרי***
לימודי העשרה		
1. מגוון קורסים מתוך החוגים: היסטוריה, לשון וספרות, ערבית, לשון וספרות עברית. או 2. החברה הערבית בישראל	1	1
לימודי חובה (ללא קרדיט)		
אוריינות אקדמית (הדרכה בספרייה)		
אוריינות אקדמית ערבית אקדמית	1	
אוריינות אקדמית עברית	1	
העצמה אישית	-	

שמות הקורסים	מספר שעות הוראה שנתיות (ש"ש) לקורס	סוג הקורס (חובה / אפשרות ל"פטור")
לשון דבורה וכתובה עברית – עברית	1	
חברה, תרבות וזהות	2	
עזרה ראשונה	-	
ביטחון ובטיחות	-	
זהירות ובטיחות בדרכים	-	

** בהתאם להחלטת המועצה להשכלה גבוהה האחרונה לגבי האחדה של סיווג רמות לימוד האנגלית לכלל המוסדות להשכלה גבוהה.

*** תלמידי החוג לאנגלית חייבים בקורס פטור למתמחים. וחייבים במבחן אמיר"ם.

*** טוודנטים בהכשרת אקדמאים להוראה פטורים מלימודי היסוד באנגלית.

לימודי אנגלית למטרות אקדמיות

قسم تعليم اللغة الإنجليزية للأهداف الأكاديمية

ראש היחידה: ד"ר ואיל טיבי

טלפון: 09-7476215

כתובת דואר אלקטרוני: oailtibi@beitberl.ac.il

מזכירת היחידה: דנה שטיגליץ, הדס 514

טלפון: 09-7476415

כתובת דואר אלקטרוני: dannash@beitberl.ac.il

סגל המרצים: סולומון סנדרה, דרור- הלל שירז, הנדלר שילה, חאג' יחיא עאזם מרים, נדלר רות, נוימן זן-בר רפית, נוסצקי הלי, לוריא אלה, נשר מירב, אמאני עיראקי, אבו עקל אביר, בואק דבורה, בן-עובד שרית, ד"ר שפר חגית, ד"ר דרייפוס אפרת, ד"ר חן אסנת, ד"ר טאהא עלי, ד"ר כהן טלילה, ד"ר טיבי ואיל.

בהתאם להנחיות המועצה להשכלה גבוהה כל הסטודנטים במוסדות האקדמיים בישראל נדרשים, במהלך לימודיהם, לקרוא מאמרים בשפה האנגלית. דרישה זו גוברת עם ההתקדמות בלימודים לקראת שיעורים מתקדמים ובמסגרת הסמינריונים. גם לאחר סיום הלימודים, מי שרוצה להרחיב ידיעותיו ולעדכן אותן חייב להיות מסוגל לקרוא מאמרים וספרים באנגלית. מטרת היחידה ללימודי אנגלית למטרות אקדמיות היא להכין את הסטודנט לקראת ההתמודדות עם טקסטים באנגלית.

א. התכנית החדשה: תכנית זו מחייבת את כל הסטודנטים החל משנה"ל תשע"ו וזאת בהתאם להחלטת המל"ג מיום 11.6.13 לגבי האחדה של סיווג רמות הלימודים באנגלית במסגרת התואר האקדמי לכלל המוסדות להשכלה גבוהה. הרמות החדשות הן לפי המיון הבא:

מספר שעות לימוד	שם הרמה	חלוקה לרמות עפ"י ציון הבחינה	
		פסיכומטרי/ אמיר"ם	אמיר"ר
-	פטור	+234	+134
4 שש"ס	מתקדמים ב	220-233	120-133
4 שש"ס	מתקדמים א	200-219	100-119
6 שש"ס	בסיסי	185-199	85-99
6 שש"ס	טרומ בסיסי ב	170-184	70-84
8 שש"ס	טרומ בסיסי א	150-169	50-69

- בעלי ציון של 50-69 יתחילו ברמת טרום בסיסי א וילמדו סה"כ 11 ש"ש עד לפטור.

- בעלי ציון של 70-84 יתחילו ברמת טרום בסיסי ב וילמדו סה"כ 10 ש"ש עד לפטור.

כמו כן קבעה המל"ג הנחיות שיש לבצע החל משנת הלימודים תשע"ה לפי הפירוט הבא:

1. כל הסטודנטים יידרשו להתחיל בלימודי האנגלית מהסמסטר הראשון ללימודיהם במוסד, למעט סטודנטים שסווגו לרמת מתקדמים א' או ב', שיוכלו להתחיל את לימודי האנגלית במהלך כל שנת הלימודים הראשונה.

2. כל הסטודנטים יידרשו לסיים את חובות האנגלית, עד לרמת הפטור, לא יאוחר מסוף השנה של השנה הקודמת לשנה האחרונה ללימודיהם- כלומר סוף שנה ג'. סטודנט שלא עמד במועד זה לא יורשה לעבור לשנה הבאה.

3. סטודנטים שלא סיימו את חובותיהם באנגלית כנדרש לא יורשו להירשם לסמינרים בתואר עד להשלמת חובותיהם באנגלית.

4. סטודנט נדרש להגיע לרמה של לפחות 85 בחלק האנגלית של המבחן הפסיכומטרי או ציון 85 במבחן אמיר"ם או ציון של 185 במבחן אמיר"ר על מנת להתקבל לקורס אנגלית ברמה הבסיסית. סטודנט אשר אינו עומד בתנאים אלו בשנת הקבלה למוסד יוכל להתקבל ללימודים ובלבד שילמד את הקורסים המקצועיים במקביל ללימודי אנגלית. על הסטודנט להגיע לרמת ידע בסיסית (סיום בהצלחה של קורס טרום בסיסי) עד סוף שנה א', אחרת לא יורשה לעבור לשנה ב'.

5. למען הסר ספק, סטודנט רשאי בכל שלב בלימודיו להחליט להבחן במבחנים החיצוניים (אמי"ר, אמיר"ם, פסיכומטרי) על מנת שתקבע מחדש רמת האנגלית שלו לצורך סיווגו, לרבות לצורך מתן פטור.

הסטודנטים הממשיכים לימודיהם לתואר B.Ed (בעלי תואר מוסמך בכיר) חייבים לסיים את לימודי האנגלית במהלך השנה הראשונה ללימודיהם על מנת שיוכלו להשתתף בסמינריונים.

חלה חובת הרשמה ללימודי אנגלית למטרות אקדמיות. ביום הייעוץ יש להירשם לשתי רמות – אחת בסמסטר א (הרמה בהתאם לתוצאות הפסיכומטרי או מבחן אמיר"ר) ובסמסטר ב – לרמה אחת גבוהה יותר.

שימו לב: המעבר בין רמות מותנה בקבלת ציון 60 בקורס של הרמה הקודמת. **בקורסי אנגלית למטרות אקדמיות קיימת חובת נוכחות.** סטודנט שיעדר מעל שלושה מפגשים בסמסטר א' או ב', או מעל שני מפגשים בקיץ יפרש מן הקורס. קורסים באנגלית למטרות אקדמיות מתקיימים גם בתקופת הקיץ, בחודשים יולי-אוגוסט. פרטים ניתן לקבל במזכירות היחידה לאנגלית למטרות אקדמיות. הלימודים בכל רמה נמשכים סמסטר אחד. בסוף כל סמסטר נערכת בחינה. הציון הסופי של כל רמה נקבע על-פי שקלול ציון הבחינה הסופית עם ציון מטלות הקורס השוטפות ומבחני הכיתה של הסטודנט. ציון סופי עובר בקורס הוא 60, כאשר הציון בבחינה הסופית צריך להיות לפחות 50.

סטודנט שקיבל ציון "פטור" במבחן הפסיכומטרי (134 ומעלה) או במבחן אמיר"ר (234 ומעלה) אינו חייב בלימודים אלה.

השנה נמשיך בפרויקט פיתוח קורסים מקוונים באנגלית לצרכים אקדמיים שהתחיל בסמסטר ב תשע"ו בהתאם להודעת המל"ג- ות"ת. יש לציין את הנקודות הבאות:

1. הקורסים המקוונים מתנהלים ללא שום ליווי של המכללה.
2. בכל שאלה בנוגע לקורסים המקוונים יש לפנות לד"ר דפנה אידלסון-טל: 09-7781155, daphna@onl.co.il. המכללה אינה מציעה ייעוץ בנוגע לקורסים הללו.
3. סטודנטים שבחרים ללמוד בקורסים המקוונים יוכלו להיבחן במכללה ברמה אותה למדו לפי הציון במבחן הממייין או ציון בקורס קודם. סטודנטים אלו יצטרפו

למבחן שמקיימת היחידה לאנגלית אקדמית במסגרת הקורסים הפרונטליים על בסיס מקום פנוי. כמו כן ישנה אפשרות לגשת שוב למבחן ממיון, אמי"ר/אמיר"ם לקביעה מחדש של רמת הסיווג לאנגלית.

לימודי יסוד בלשון ערבית

الدراسات الأساسية في اللغة العربية

מרכזת: ד"ר את'אר חאג' יחיא

المركزة: د. اثار حاج يحيى

טלפון: 09-7473190

כתובת דואר אלקטרוני: athar.haj_ahia@beitberl.ac.il

atharhaj@hotmail.com

בהתאם להנחיות משרד החינוך כל סטודנט לחינוך והוראה, בכל המסלולים ובכל החוגים, חייב ללמוד לימודי יסוד בלשון ערבית בהיקף של 2-8 ש"ש על פי תוצאות סיווג. לא יהיה פטור מלא מלימודי היסוד בלשון הערבית, וכל סטודנט יהיה חייב לפחות ב- 2 ש"ש [רמת מתקדמים].

מטרת לימודי היסוד היא לחזק את השפה הערבית בכל היבטיה ומיומנותה בקרב הסטודנטים, מאחר והיא שפת ההוראה הרשמית בבתי הספר הערביים בכל המקצועות. על כן חייב כל בוגר להוראה לשלוט בשפה הערבית ברמה הנדרשת. ישנם שלוש רמות של לימודי היסוד: מתחילים [כוללת שתי תת רמות: רמת טרום בסיס ורמת בסיס], בינוני, ומתקדמים. המיון לרמות נשען על תוצאות הרכיב הלשוני במבחן הפסיכומטרי. לעומת זאת, כל מי שמתקבל ללימודים לפי ציוני הבגרות, ימוין לפי ציון הבגרות שלו בערבית.

יש לציין שכל סטודנט שיסווג לרמת מתחילים, בין אם זה לפי ציון הפסיכומטרי או הבגרות*, יהיה חייב בקורס **טרומ מתחילים** בהיקף של 2 ש"ש.

להלן פירוט הסיווג על פי הרכיב הלשוני במבחן הפסיכומטרי

מספר השעות	רמה	ציון הרכיב הלשוני בפסיכומטרי
2 ש"ש	מתחילים	0-82
2 ש"ש	בינוני	83-103
2 ש"ש	מתקדמים	104 ומעלה

להלן פירוט הסיווג על פי ציון הבגרות בערבית

מספר השעות	רמה	ציון הרכיב הלשוני בבגרות
2 ש"ש	מתחילים	עד 75
2 ש"ש	בינוני	76-86
2 ש"ש	מתקדמים	87 ומעלה

*בשנה"ל תש"ף הסיווג הוא לפי הבגרות לכלל הסטודנטים

לימודי חובה – الدراسات الإلزامية

לימודי חובה בספרייה – الدراسات الإلزامية في المكتبة

לצורך לימודיהם במכללה יחויבו הסטודנטים הלומדים בשנה א בקורס הדרכה במשאבי הספרייה. קורס זה הוא תנאי כניסה לקורס "כתיבה אקדמית" בלימודי לשון ערבית.

פרטים יפורסמו בתחילת השנה באתר האינטרנט של המכללה.

עזרה ראשונה

בהתאם להנחיות האגף להכשרת עובדי הוראה במשרד החינוך, כנושא חובה בתהליכי ההכשרה במסלולים השונים להכשרת עובדי הוראה בכל המגזרים, חייב כל סטודנט בהשתלמות בנושא "עזרה ראשונה" בהיקף של 44 שעות. הקורס מיועד לסטודנטים בשנה ג'. הקורס ניתן בקיץ באופן מרוכז ומורכב משני חלקים: חלק עיוני – נלמד בקורס מתוקשב וכולל מבחן וחלק מעשי – המתקיים בקמפוס המכללה במשך יומיים. ההשתתפות בחלק המעשי מותנית בהצלחה במבחן.

ביטחון ובטיחות ושעת חירום

בהתאם להנחיות האגף להכשרת עובדי הוראה במשרד החינוך חייב כל סטודנט, במסלולים להכשרה להוראה, בהשתלמות בנושא "ביטחון, בטיחות ושעת חירום". במסגרת ההחלטה שהתקבלה כל מתכשר להוראה חייב ללמוד קורס בהיקף של 12 שעות בודדות בנושא כחלק מחובותיו לקבלת תעודת ההוראה השתלמות זו חייבת להופיע בגיליון הציונים המצורף לתעודת ההוראה, ולא תאושר תעודת הוראה ללא ציון מילוי חובת לימודים בנושא בטחון ובטיחות. ההרשמה לקורס תעשה באמצעות מזכירות בתי-הספר. הקורס עצמו יערך באופן מקוון במכון מופ"ת.

זהירות ובטיחות בדרכים

החינוך לבטיחות בדרכים הוא משימה לאומית. משרד החינוך החליט בשנים האחרונות לשלב את החינוך לבטיחות בדרכים במסגרת לימודי החובה של כלל

המתכשרים להוראה בכל המגזרים. במסגרת ההחלטה שהתקבלה כל מתכשר להוראה חייב ללמוד קורס בהיקף של 12 שעות בודדות בנושא כחלק מחובותיו לקבלת תעודת ההוראה. השתלמות זו חייבת להופיע בגיליון הציונים המצורף לתעודת ההוראה, ולא תאושר תעודת הוראה ללא ציון מילוי חובת לימודים בנושא בטחון ובטיחות.

ההרשמה לקורס תעשה באמצעות מזכירות בתי-הספר. הקורס עצמו יערך באופן מקוון במכון מופ"ת.

בנוסף קיימים לימודי חובה נוספים הנדרשים כל שנה על פי העדכונים בהנחיות על ידי המל"ג ומשרד החינוך כגון: אוריינות אקדמית ערבית, אוריינות אקדמית עברית, לשון דבורה וכתובה בשפה העברית, העצמה אישית, חברה תרבות וזהות ועוד.

תכנית לימודים לאקדמאים בעלי תואר אקדמי מוכר ע"י המועצה להשכלה גבוהה

רכזת מנהלית: רבאב בראנסה

טלפון: 09-7476144

כתובת דואר אלקטרוני: abeer@beitberl.ac.il

א. לימודי תעודת הוראה לבעלי תואר ראשון אקדמי מוכר במקצוע הוראה

- בעלי תואר אקדמי מוכר ע"י המועצה להשכלה גבוהה בישראל ואשר ממוצע ציוני התואר הוא מעל 75 במדעי הרוח ובמדעי החברה ומעל 70 במדעי הטבע ובמדעים מדויקים [מי שבוחר ללמוד חינוך מיוחד חייב בממוצע תואר 80 ומעלה] ועומדים בתנאים הנוספים של הערבית, יכולים להירשם ללימודים לקראת תעודת הוראה במסלולים ובהתמחויות שאושרו למכון ע"י המועצה להשכלה גבוהה. מועמד כזה המבקש ללמוד מקצוע לא מורחב ילמד 13 ש"ש לימודי חינוך ופדגוגיה ו 6 ש"ש התנסות בהוראה. אם המקצוע מורחב יהיה חייב ב 12 ש"ש – התנסות בהוראה. מועמדים במסלול היסודי ואנגלית רב גילאי ילמדו בנוסף 4 ש"ש דידיקטיקה ייחודיות למסלול, מועמדים במסלול מורחב (חד חוגי ערבית ועברית) ילמדו בנוסף 2 ש"ש דידיקטיקה ייחודית למסלול.
- מועמד בעל תואר אקדמי ממוסד אקדמי מוכר שלא בתחום ההסמכה המבוקשת על ידו יחויב ללמוד לימודים דיסציפלינאריים 26 ש"ש בהתמחות אחת רגילה, 52 ש"ש בשתי התמחויות ו 48 ש"ש בהתמחות אחת מורחבת. כמו כן יחויב בלימודי חינוך ופדגוגיה (15 ש"ש), ו-6 ש"ש בהתנסות בהוראה
- הסמכה להוראה בשתי התמחויות מחייבת התנסות בהוראה בהיקף של יומיים בשבוע יום אחד בכל התמחות (12 ש"ש).
- משך הלימודים לתעודת הוראה הוא שנתיים.

- מורה בפועל בעל ותק של 3 שנים ומעלה, המלמד בבית ספר את המקצוע שלומד לקראת תעודת הוראה, יהיה חייב למסור למורה המדריך מספר מערכי שיעורים, כמו כן יבצע את התיקונים שיידרשו על ידו, וילמד בנוכחותו לפחות 2 שיעורים, אחד בכל סמסטר ויקבל ציון מעל 70 לפחות.
 - סטודנטים בעלי תואר מלא (B.A או M.A) שממוצע הציונים שלו 85 ומעלה בתחום בו הם מכשירים עצמם להוראה רשאים לבקש להשלים את הלימודים בשנה אחת. ועדה מיוחדת תדון בבקשה ותאשר, אם מערכת הלימודים במכון תאפשר זאת.
 - תכנית הלימודים תיקבע באופן אישי לכל סטודנט בהתאם לדרישות המסלול ובהתאם ללימודיו הקודמים של הסטודנט. מכסת שעות הלימודים תיקבע על פי רקע הלימודים הקודמים של הסטודנט. בכל מקרה היא לא תהיה פחות מ- 24 ש"ש (לא כולל סטאז' וקורסים: עזרה ראשונה, ביטחון ובטיחות, זהירות ובטיחות בדרכים).
 - כל סטודנט המקבל מינוי לעבודה כמורה בהיקף של שליש משרה ומעלה בתחום התמחותו, חייב להתחיל בשנת הסטאז' אם עבר בהצלחה את קורס הסמינריון הדידקטי ואת ההתנסות המעשית בהוראה וסיים לפחות 16 ש"ש מתכנית הלימודים שנקבעה לו, ולא נותר לו יותר מ 8 ש"ש מלימודי הדיסציפלינה, וכמובן למד עזרה ראשונה, ביטחון ובטיחות וזהירות בדרכים.
 - **הערה:** "הקורסים הנלמדים במסגרת הפקולטה לחברה ותרבות הוכרו ע"י המועצה האקדמית של המכללה ומהווים קורסי בחירה עבור הסטודנטים הלומדים בתכנית ה B.Ed בפקולטה לחינוך, במכון האקדמי הערבי לחינוך, בפקולטה לאומנויות – המדרשה".
- ב. תכנית הכשרת אקדמאיים להוראה
- תכנית זו מיועדת לבעלי תואר אקדמי שאינו קרוב למקצוע ההוראה. להלן טבלה המפרטת את היקף הלימודים בהתאם למסלולים גילאים:

מסלול גילאי	לימודי דיסיפלינה	חטיבות/ לימודי השלמה (אשכולות לימוד)	חינוך ופדגוגיה	דידקטיקה ייחודית למסלול	הכשרה מעשית	סה"כ ש"ש
גן (0-6)*	26	15	16		6	63
יסודי (א' - ו')	26		16	4	6	52
על יסודי (ז' - י')	26		16	4	6	52
חינוך מיוחד (6-21)	26	15	16		12	69
מדעים חד חוגי (על יסודי)	52		16	4	12	84
מורחב חד חוגי (ערבית, עברית)	48		16	2	12	78
אנגלית רב גילאי	48		16	4	12	78

כל הסטודנטים הלומדים לקבלת תעודת הוראה חייבים ללמוד לשון ערבית לאקדמאיים (2 ש"ש).
 *יש לדאוג לעבוד את לימוד הגיל הרך במסגרת לימודי החינוך
 **במסלול יסודי ועל יסודי אין אשכולות, ועל כן אין לימודי השלמה.

פירוט הלימודים להרחבת הסמכה לכיתות א'-ב' [במסלול הגן]

הנושא	שנה א'	שנה ב'	סה"כ
הוראת הקריאה והכתיבה בכיתות א-ב		2	
הוראת חשבון בכיתות א-ב		2	
הילד והילדות בטלוויזיה וקולנוע	2		
חינוך סביבתי + פרויקט קיימות וחינוך סביבתי	2		
הכשרה מעשית בכיתות א-ב		4	
סה"כ	4	8	12

לימודי חינוך ופדגוגיה בתכנית להכשרת אקדמאים להוראה

מתווה לימודים חדש אקדמאים – מסלול יסודי

לימודי חינוך ופדגוגיה- אקדמאים/תעודת הוראה

מסלול אנגלית (רב גילאי) – תש"פ

קורס = 1 ש"ש מודולה = 0.5 ש"ש

תחום	קורסים	היקף בש"ש	אופן הלימוד	הערות
1. לימודי חינוך והוראה				
נפש והתפתחות האדם	1. פסיכולוגיה התפתחותית או שתי המודולות הבאות:	1	בחירה בהיקף 1 ש"ש	
	(1) פסיכולוגיה של גיל ההתבגרות	0.5		
	(2) פסיכולוגיה חברתית	0.5		
	פיתוח זהות אישית ומקצועית של המחנך	1	סדנה חובה	
מחשבות בחינוך	<u>עיון ביסודות החינוך:</u> (1) הומניזם ואכפתיות בחינוך	1	בחירה בקורס אחד	
	(2) אתגרי החינוך בעידן הפוסט מודרני			
תכנון וניהול ההוראה והלמידה	יסודות בתכנון והערכת הלמידה	1	חובה	
	סדנה לניהול וחינוך כיתה	1	חובה	
	הוראה מכוונת לפרט	0.5	חובה	
	הוראה ולמידה בעידן הדיגיטלי	0.5	חובה	
	תיאוריות למידה	0.5	חובה	
	<u>דרכים לקידום למידה משמעותית:</u>	1	בחירה בסדנה אחת	

תחום	קורסים	היקף בש"ש	אופן הלימוד	הערות
	1. למידה דיאלוגית ושיתופית 2. למידה פעילה ובלתי פורמלית			
	<u>הוראה מאתגרת חשיבה:</u> חשיבה יצירתית ויזמית	0.5	חובה	
המורה כחוקר	סמינריון חקר ההוראה	2	חובה	
שונות שותפות ושוויון	<u>חיים משותפים:</u> (1) קידום חברה משותפת (2) הזהות הערבית והחברה הישראלית (3) רכז חינוך לחיים משותפים-רישום לקורס זה הוא בהתאם לתנאים המופיעים בקול הקורא שנשלח לסטודנטים	1	בחירה בקורס אחד	
	שונות בין לומדים בכיתה	1	חובה	
	<u>סדנא יישומית בהוראה מותאמת:</u> לקידום נוער בסיכון יחסי הורים-מורים	0.5	חובה	
	יחסי הורים-מורים	0.5	חובה	
2. דידיקטיקה והכשרה מעשית				
		21 ש"ש רב גילאי		
	הכרת מערכת החינוך	1	חובה	
	התנסות בהוראה	12	חובה	
	מתודיקה של הוראת המקצוע (סמ"ד)	4	חובה	(שני סמ"דים)
	<u>דידיקטיקה ייחודית למסלול (4 ש"ש):</u> דקדוק פדגוגי	2		
	אינטגרציה של מכשירי ICT בהוראת אנגלית	1		

תחום	קורסים	היקף בש"ש	אופן הלימוד	הערות
	הוראת אנגלית בקרב אוכלוסיות מיוחדות	1		
3. לימודי יסוד		2 ש"ש		
	לשון ערבית לאקדמאיים (או ערבית מתקדמים)	2	חובה	
4. לימודי חובה (לא קרדיט)				
	עזרה ראשונה	v		
	ביטחון, בטיחות ושעת חירום	v		
	זהירות ובטיחות בדרכים	v		
	סה"כ לימודי חינוך, פדגוגיה והכשרה להוראה	36 ש"ש		
השלמות דיסיפלינאריות	בהתאם לרקע לימודים קודם			

לימודי חינוך ופדגוגיה- אקדמאים/ תעודת הוראה

מסלול גן (לידה-6) – תש"פ

קורס = 1 ש"ש מודולה = 0.5 ש"ש

תחום	קורסים	היקף בש"ש	אופן הלימוד	הערות
1. לימודי חינוך והוראה		13		
נפש והתפתחות האדם	1. פסיכולוגיה התפתחותית או שתי המודולות הבאות:	1	בחירה בהיקף 1 ש"ש	
	(1) מושגי יסוד בפסיכולוגיה חינוכית	0.5		
	(2) מעברים והסתגלויות	0.5		
	פיתוח זהות אישית ומקצועית של המחנך	1	סדנה חובה	

תחום	קורסים	היקף בש"ש	אופן הלימוד	הערות
מחשבות בחינוך	עיון ביסודות החינוך: 1. הומניזם ואכפתיות בחינוך 2. אתגרי החינוך בעידן הפוסט מודרני	1	בחירה בקורס אחד	
	יסודות בתכנון והערכת הלמידה בגיל הרך	1	חובה	
תכנון וניהול ההוראה והלמידה	סדנה ולארגון וניהול מוסדות חינוך בגיל הרך	1	חובה	
	הוראה מכוונת לפרט	0.5	חובה	
	הוראה ולמידה בעידן הדיגיטלי	0.5	חובה	
	תיאוריות למידה	0.5	חובה	
	<u>דרכים לקידום למידה</u> <u>משמעותית:</u> 1. למידה דיאלוגית ושיתופית 2. למידה פעילה ובלתי פורמלית	1	בחירה בסדנה אחת	
	<u>הוראה מאתגרת</u> <u>חשיבה:</u> חשיבה יצירתית ויזמית	0.5	חובה	
	סמינריון חקר ההוראה	2	חובה	
שונות שותפות ושוויון	<u>חיים משותפים:</u> 1. קידום חברה משותפת 2. הזהות הערבית והחברה הישראלית 3. רכז חינוך לחיים משותפים-רישום לקורס זה הוא בהתאם לתנאים המופיעים בקול הקורא שנשלח לסטודנטים	1	בחירה בקורס אחד	
	שונות בין לומדים בכיתה	1	חובה	
	<u>סדנא יישומית בהוראה</u> <u>מותאמת:</u> למחוננים ומצוינים	0.5	חובה	

תחום	קורסים	היקף בש"ש	אופן הלימוד	הערות
	יחסי הורים-מורים	0.5	חובה	
2. דידיקטיקה והכשרה מעשית				
	הכרת מערכת החינוך	1	חובה	
	התנסות בהוראה	6	חובה	
	מתודיקה של הוראת המקצוע (סמ"ד)	2	חובה	
3. לימודי יסוד				
	לשון ערבית לאקדמאיים (או ערבית מתקדמים)	2	חובה	
4. לימודי חובה (ללא קרדיט)				
	עזרה ראשונה	v		
	ביטחון, בטיחות ושעת חירום	v		
	זהירות ובטיחות בדרכים	v		
	סה"כ לימודי חינוך, פדגוגיה והכשרה להוראה	24 ש"ש		
השלמות דיסיפלינאריות	בהתאם לרקע לימודים קודם			

לימודי חינוך ופדגוגיה- אקדמאים/ תעודת הוראה

מסלול חינוך מיוחד – תש"פ

קורס = 1 ש"ש מודולה = 0.5 ש"ש

הערות	אופן הלימוד	היקף בש"ש	קורסים	תחום
		13	1. לימודי חינוך והוראה	
	בחירה בהיקף 1 ש"ש	1 0.5 0.5	פסיכולוגיה התפתחותית או שתי המודולות הבאות: 1. פסיכולוגיה של גיל ההתבגרות 2. פסיכולוגיה חברתית	נפש והתפתחות האדם
	סדנה חובה	1	פיתוח זהות אישית ומקצועית של המחנך	
	בחירה בקורס אחד	1	<u>עיון ביסודות החינוך:</u> 1. הומניזם ואכפתיות בחינוך 2. אתגרי החינוך בעידן הפוסט מודרני	מחשבות בחינוך
	חובה	1	יסודות בתכנון והערכת הלמידה	תכנון וניהול ההוראה והלמידה
	חובה	1	סדנה לניהול וחינוך כיתה	
	חובה	0.5	הוראה מכוונת לפרט	
	חובה	0.5	הוראה ולמידה בעידן הדיגיטלי	
	חובה	0.5	תיאוריות למידה	
	בחירה בסדנה אחת	1	<u>דרכים לקידום למידה משמעותית:</u> 1. למידה דיאלוגית ושיתופית 2. למידה פעילה ובלתי פורמלית	
	חובה	0.5	<u>הוראה מאתגרת חשיבה:</u> חשיבה יצירתית ויזמית	
	חובה	2	סמינריון חקר ההוראה	המורה כחוקר
	בחירה	1	<u>חיים משותפים:</u>	שונות שותפות ושוויון

תחום	קורסים	היקף בש"ש	אופן הלימוד	הערות
	1. קידום חברה משותפת 2. הזהות הערבית והחברה הישראלית 3. רכז חינוך לחיים משותפים-רישום לקורס זה הוא בהתאם לתנאים המופיעים בקול הקורא שנשלח לסטודנטים		בקורס אחד	
	שונות בין לומדים בכיתה	1	חובה	
	<u>סדנא יישומית בהוראה מותאמת:</u> למחוננים ומצוינים	0.5	חובה	
	יחסי הורים-מורים	0.5	חובה	
2. דידקטיקה והכשרה מעשית				
		17 ש"ש רב גילאי		
	הכרת מערכת החינוך	1	חובה	
	התנסות בהוראה	12	חובה	
	מתודיקה של הוראת המקצוע (סמ"ד)	4	חובה	שני סמ"דים, סמ"ד לכל התמחות
3. לימודי יסוד				
	לשון ערבית לאקדמאיים (או ערבית מתקדמים)	2	חובה	
4. לימודי חובה (ללא קרדיט)				
	עזרה ראשונה	v		
	ביטחון, בטיחות ושעת חירום	v		
	זהירות ובטיחות בדרכים	v		
	סה"כ לימודי חינוך, פדגוגיה והכשרה להוראה	32 ש"ש		
השלמות דיסיפלינאריות	בהתאם לרקע לימודים קודם			

לימודי חינוך ופדגוגיה- אקדמאים/תעודת הוראה

מסלול יסודי – תש"פ

קורס = 1 ש"ש מודולה = 0.5 ש"ש

תחום	קורסים	היקף בש"ש	הלימוד אופן	הערות
5. לימודי חינוך והוראה				
נפש והתפתחות האדם	פסיכולוגיה התפתחותית או שתי המודולות הבאות:	1	בחירה בהיקף 1 ש"ש	
	1. מושגי יסוד בפסיכולוגיה חינוכית	0.5		
	2. פסיכולוגיה חברתית	0.5		
	פיתוח זהות אישית ומקצועית של המחנך	1	סדנה חובה	
מחשבות בחינוך	עיון ביסודות החינוך:	1	בחירה בקורס אחד	
	1. הומניזם ואכפתיות בחינוך 2. אתגרי החינוך בעידן הפוסט מודרני			
תכנון וניהול ההוראה והלמידה	יסודות בתכנון והערכת הלמידה	1	חובה	
	סדנה לניהול וחינוך כיתה	1	חובה	
	הוראה מכוונת לפרט	0.5	חובה	
	הוראה ולמידה בעידן הדיגיטלי	0.5	חובה	
	תיאוריות למידה	0.5	חובה	
	דרכים לקידום למידה משמעותית:	1	בחירה בסדנה אחת	
	1) למידה דיאלוגית ושיתופית 2) למידה פעילה ובלתי פורמלית			
הוראה מאתגרת חשיבה:	0.5	חובה		
	חשיבה יצירתית ויזמית			
המורה כחוקר	סמינריון חקר ההוראה	2	חובה	
	חיים משותפים:	1	בחירה	

תחום	קורסים	היקף בש"ש	אופן הלימוד	הערות
שונות שותפות ושויין	1. קידום חברה משותפת 2. הזהות הערבית והחברה הישראלית 3. רכז חינוך לחיים משותפים-רישום לקורס זה הוא בהתאם לתנאים המופיעים בקול הקורא שנשלח לסטודנטים		בקורס אחד	
	שונות בין לומדים בכיתה	1	חובה	
	<u>סדנא יישומית בהוראה מותאמת:</u> לתלמידים עם לקויות למידה	0.5	חובה	
	יחסי הורים-מורים	0.5	חובה	
6. דידיקטיקה והכשרה מעשית				
		13 ש"ש חד חוגי		21 ש"ש דו חוגי
	הכרת מערכת החינוך	1	חובה	
	התנסות בהוראה	6/12	חובה	חד חוגי 6 דו חוגי 12
	מתודיקה של הוראת המקצוע (סמ"ד)	2/4	חובה	חד חוגי 2 דו חוגי 4 ש"ש (שני סמ"דים, סמ"ד לכל התמחות)
	<u>דידיקטיקה ייחודית למסלול (4 ש"ש):</u> ניצני אוריינות רכישת קריאה וכתיבה בכיתות א-ב הוראת החשבון לכיתות א-ב	1 1 2		
7. לימודי יסוד				
		2 ש"ש		

הערות	אופן הלימוד	היקף בש"ש	קורסים	תחום
	חובה	2	לשון ערבית לאקדמאיים (או ערבית מתקדמים)	
			8. לימודי חובה (ללא קרדיט)	
		v	עזרה ראשונה	
		v	ביטחון, בטיחות ושעת חירום	
		v	זהירות ובטיחות בדרכים	
		28 ש"ש	סה"כ לימודי חינוך, פדגוגיה והכשרה להוראה <u>בחד חוגי</u>	
		36 ש"ש	סה"כ לימודי חינוך, פדגוגיה והכשרה להוראה <u>בדו חוגי</u>	
			בהתאם לרקע לימודים קודם	השלמות דיסציפלינאריות

לימודי חינוך ופדגוגיה- אקדמאים / תעודת הוראה

מסלול על יסודי/מורחב (מדעים, עברית, עברית) – תש"פ

קורס = 1 ש"ש מודולה = 0.5 ש"ש

תחום	קורסים	היקף בש"ש	אופן הלימוד	הערות
1. לימודי חינוך והוראה				
נפש והתפתחות האדם	1. פסיכולוגיה התפתחותית או שתי המודולות הבאות: (1) פסיכולוגיה של גיל ההתבגרות (2) פסיכולוגיה חברתית	1 0.5 0.5	בחירה בהיקף 1 ש"ש	
	פיתוח זהות אישית ומקצועית של המחנך	1	סדנה חובה	
	עיון ביסודות החינוך: 1. הומניזם ואכפתיות בחינוך 2. אתגרי החינוך בעידן הפוסט מודרני	1	בחירה בקורס אחד	
תכנון וניהול ההוראה והלמידה	יסודות בתכנון והערכת הלמידה	1	חובה	
	סדנה לניהול וחינוך כיתה	1	חובה	
	הוראה מכוונת לפרט	0.5	חובה	
	הוראה ולמידה בעידן הדיגיטלי	0.5	חובה	
	תיאוריות למידה	0.5	חובה	
	דרכים לקידום למידה משמעותית: (1) למידה דיאלוגית ושיתופית (2) למידה פעילה ובלתי פורמלית	1	בחירה בסדנה אחת	
הוראה מאתגרת חשיבה: חשיבה יצירתית ויזמית	0.5	חובה		
המורה כחוקר	סמינריון חקר ההוראה	2	חובה	
	חיים משותפים:	1		

תחום	קורסים	היקף בש"ש	אופן הלימוד	הערות
שונות שותפות ושוויון	1. קידום חברה משותפת		בחירה בקורס אחד	
	2. הזהות הערבית והחברה הישראלית			
	3. רכז חינוך לחיים משותפים-רישום לקורס זה הוא בהתאם לתנאים המופיעים בקול הקורא שנשלח לסטודנטים			
	שונות בין לומדים בכיתה	1	חובה	
2. דידיקטיקה והכשרה מעשית	<u>סדנא יישומית בהוראה מותאמת:</u> לקידום נוער בסיכון	0.5	חובה	
	יחסי הורים-מורים	0.5	חובה	
		9 ש"ש חד חוגי		17 ש"ש דו חוגי או מורחב (מדעים, ערבית, עברית)
	הכרת מערכת החינוך	1	חובה	
	התנסות בהוראה	6/12	חובה	חד חוגי 6 דו חוגי/מורחב 12
	מתודיקה של הוראת המקצוע (סמ"ד)	2/4	חובה	חד חוגי 2 דו חוגי/מורחב 4 (שני סמ"דים, סמ"ד לכל התמחות)
3. לימודי יסוד		2 ש"ש		
	לשון ערבית לאקדמאיים (או ערבית מתקדמים)	2	חובה	

תחום	קורסים	היקף בש"ש	אופן הלימוד	הערות
4. לימודי חובה (ללא קרדיט)				
	עזרה ראשונה	v		
	ביטחון, בטיחות ושעת חירום	v		
	זהירות ובטיחות בדרכים	v		
	סה"כ לימודי חינוך, פדגוגיה והכשרה להוראה בחד חוגי	24 ש"ש		
	סה"כ לימודי חינוך, פדגוגיה והכשרה להוראה בדו חוגי או מורחב (ערבית, עברית, מדעים)	32 ש"ש		
השלמות דיסציפלינאריות	בהתאם לרקע לימודים קודם			

ג. הרחבת הסמכה לבעלי תעודת הוראה

הרחבת הסמכה מיועדת לבעלי תואר אקדמי ותעודת הוראה המבקשים לקבל תעודת הוראה נוספת. הרחבת הסמכה לוקחת בחשבון את הניסיון שיש למורה בהוראה בפועל ואת הבסיס הדיסציפלינארי הקודם שלו. הלוחות שלהלן מפרטים את דרישות הלימודים לתוספת תעודת הוראה בתחום הוראה ו/או חטיבת גיל נוספת. הלוחות משקפים את המתווים החדשים המוצגים בדוח זה. השלמת שעות תהיה על בסיס הידע הקודם שנלמד ותקבע בהתאם לטבלאות שלהלן.

אלה המרחיבים את הסמכתם בחינוך מיוחד חייבים לעבור ראיון מיוחד.

א. הרחבת הסמכה: - לתחום הוראה קרוב באותה שכבת גיל

מתחום רב- גילי לתחום הוראה קרוב

תחומי לימוד ניסיון	ידע דיסציפלינארי	התמחות גיאלית	דידקטיקה ומתודיקה	התנסות מעשית
ניסיון בהוראה של 4 שנים לפחות	השלמת ל - 15 ש"ש	-	2 ש"ש	1 ש"ש
ניסיון בהוראה עד 3 שנים כולל		-	2 ש"ש	2 ש"ש
ללא ניסיון בהוראה		-	4-3 ש"ש	3 ש"ש

ב. הרחבת הסמכה: לתחום הוראה שאינו קרוב באותה שכבת גיל

תחומי לימוד ניסיון	ידע דיסציפלינארי	התמחות גילית (לימודי חינוך)	דידקטיקה ומתודיקה	התנסות מעשית
ניסיון בהוראה של 4 שנים לפחות	השלמת ל - 18 ש"ש	-	2 ש"ש	1 ש"ש
ניסיון בהוראה עד 3 שנים כולל		-	2 ש"ש	2 ש"ש
ללא ניסיון בהוראה		-	4-3 ש"ש	3 ש"ש

ג. הרחבת הסמכה: באותו תחום הוראה או בתחום הוראה קרוב מיסודי

לעל יסודי

- לתחום הוראה שאינו קרוב בחטיבת גיל אחרת

- מרב- גילי לתחום הוראה שאינו קרוב בשכבת גיל יסודי או על יסודי

התנסות מעשית	דידקטיקה ומתודיקה	התמחות גילית (לימודי חינוך)	ידע דיסציפלינארי	תחומי לימוד ניסיון
1 ש"ש	2 ש"ש לפחות	4 ש"ש	השלמת ל - 26 ש"ש	ניסיון בהוראה של 4 שנים לפחות
2 ש"ש	2 ש"ש לפחות	4 ש"ש		ניסיון בהוראה עד 3 שנים כולל
3 ש"ש	3-4 ש"ש	4 ש"ש		ללא ניסיון בהוראה

ד. הרחבת הסמכה: באותו תחום הוראה מעל יסודי ליסודי

התנסות מעשית	דידקטיקה ומתודיקה	התמחות גיאולית	ידע דיסציפלינארי	תחומי לימוד ניסיון
1 ש"ש	2 ש"ש לפחות	4 ש"ש	-	ניסיון בהוראה של 4 שנים לפחות
2 ש"ש	2 ש"ש לפחות	4 ש"ש		ניסיון בהוראה עד 3 שנים כולל
3 ש"ש	3-4 ש"ש	4 ש"ש		ללא ניסיון בהוראה

ה. הרחבת הסמכה: לתחום הוראה קרוב מעל יסודי ליסודי

התנסות מעשית	דידקטיקה ומתודיקה	התמחות גיאולית	ידע דיסציפלינארי	תחומי לימוד ניסיון
1 ש"ש	2 ש"ש לפחות	4 ש"ש	השלמת ל - 15 ש"ש	ניסיון בהוראה של 4 שנים לפחות
2 ש"ש	2 ש"ש לפחות	4 ש"ש		ניסיון בהוראה עד 3 שנים כולל
3 ש"ש	3-4 ש"ש	4 ש"ש		ללא ניסיון בהוראה

הערות משלימות לטבלאות הרחבת הסמכה:

"תחום הוראה קרוב" הוא דיסציפלינת הוראה מתוך אותו מקבץ מדעי (מדעי הרוח, החברה, הטבע, מדויקים, שפות, אומנויות וכדומה).

התמחות גילאית- לימודים פדגוגים תלוי גיל.

בכל מקרה של לימודים להרחבת הסמכה, לפחות 51% של הלימודים יתקיימו במוסד שמעניק את תעודת הוראה.

1 ש"ש עבודה מעשית – למורה בעל ניסיון בהוראה של לפחות 4 שנים יכלול: צפייה במורה חונך, הוראה של 3 שיעורים לפחות, ושיעור מבחן.

למורה המלמד בפועל (במשך שנתיים לפחות) את הדיסציפלינה בה הוא מבקש להרחיב את הסמכתו, ניתן יהיה להכיר עד 4 ש"ש בלימודי הדיסציפלינה.

למורה המלמד בפועל (במשך שנתיים לפחות) בחטיבת הגיל הוא מבקש להרחיב את הסמכתו, ניתן יהיה להכיר עד 4 ש"ש בהתמחות הגילאית.

כללי הרחבת הסמכה אינם חלים על מעבר ממסלול גן למסלול ביה"ס וההפך, וכן ממעבר מחינוך מיוחד במסגרות של החינוך המיוחד למסלול גילאי רגיל וההפך.

התמחות בהוראה-סטאז' التخصص في التدريس

מרכזת: ד"ר ספיייה חסונה-ערפאת
مركزة: د. صفية حسونة – عرفات

טלפון: 09-7476149
כתובת דואר אלקטרוני: spiiharp@beitberl.ac.il
safiehar@gmail.com
רכזת מנהלית: גב' סלוא בראנסי
טלפון: 09-7473150
כתובת דואר אלקטרוני: salwab@beitberl.ac.il

מנחי סדנאות: ד"ר ספיייה חסונה-ערפאת, מר עדנאן יאסין, מר זיאד אבו חמד, גב' הימאת חאג יחיא.

רציונל

ההתמחות בהוראה הנה שלב על פני רצף ההכשרה להוראה, עם סיום לימודי התואר ותעודת ההוראה לקראת פתיחת מעגל החיים המקצועיים של מורה בתנאי אמת. בדומה לפרופסיות המסורתיות, כגון עריכת דין או ראיית חשבון, כך גם בהוראה – הרישיון לעיסוק בהוראה יינתן לאחר תהליך של התמחות.

תהליך הכניסה למקצוע ההוראה מורכב משלוש שנות העבודה הראשונות: **שנת ההתמחות בהוראה – (סטאז')** ושתי שנות העבודה שאחריה. שלב זה הנו שלב חשוב בחיים של עובד ההוראה, ויש לו השפעה מכרעת על אופן ההשתלבות של עובד ההוראה במערכת החינוך. שלב זה משפיע על גיבוש תפיסת התפקיד וזהותו המקצועית של עובד ההוראה המתחיל, וכן על נכונותו להתמדה בהוראה [ראה חוזר מנכ"ל תש"ע/1(ב)].

בתקופת ההתמחות בהוראה-סטאז' יועסק המתמחה בהיקף של 1/3 משרה לפחות. סטודנטים בשנה ד רשאים לשלב את הלימודים באותה שנה במקביל למילוי חובות שנת ההתמחות – סטאז'. עמידה של המתמחה (הסטאז'ר) בהצלחה בחובות של

שנת ההתמחות (הסטאז') תהיה תנאי הכרחי לקבלת רישיון לעיסוק במקצוע ההוראה במדינת ישראל. חובת הסטאז' חלה גם על הלומדים לקראת תעודת הוראה ו/או הסבת אקדמאיים.

א. יעדי ההתמחות בהוראה (הסטאז')

להתמחות בהוראה (סטאז') שני יעדים עיקריים והם:
הראשון, לחשוף את המתמחה בהוראה למצבי התנסות ולמידה חדשים, הנובעים ממילוי תפקידו בתנאי אמת.
השני, לסייע למתמחה (סטאז'ר) בהוראה לעצב לעצמו דפוסי פעולה פרופסיונאליים.

ב. ההתמחות בהוראה (סטאז') – תנאי יסוד

- משך ההתמחות (הסטאז') הוא שנת לימודים, ולא פחות משישה חודשי עבודה רצופים בשנת לימודים אחת.
- היקף ההעסקה בשנת ההתמחות (הסטאז') הוא שליש משרה לפחות. (עבודה בהתנדבות לא תוכר לצורך הסטאז').
- לעניין ההתמחות (הסטאז') תוכר העסקה במערכת החינוך הרשמית במדינת ישראל (גן ילדים 3-6, בית-ספר יסודי, בית ספר על-יסודי) ובכל מוסד שיוכר מטעם משרד החינוך.
- החל משנה"ל תשס"ג שיבוץ הסטאז'רים בעבודה הוא לפי המסלול וההתמחות שבהם הוכשרו. חריגה כלשהי ממסלול שבו הוכשר הסטאז'ר טעונה אישור מיוחד.

ג. חובות המתמחה (הסטאז'ר) עלפי המכון

- i. המועמד להתמחות (הסטאז'ר) חייב להשלים את חובות הלימודים של שנה ג (כפי שנקבע בנהלים) קודם לתחילת שנת ההתמחות (הסטאז') [בחובותיו נכללים גם לימודי עזרה ראשונה וביטחון ובטיחות, זהירות בדרכים].
- ii. מתמחה (סטאז'ר) שהוא תלמיד שנה ד במכון ו/או במכללה לחינוך מחויב לכלול את סדנת ההתמחות (סטאז') בלימודיו באותה שנה. השתתפות ב"סדנת ההתמחות (הסטאז')" ועמידה של התלמיד בהצלחה בכל החובות שיוטלו עליו במסגרתה, הן תנאי להכרה בשנת ההתמחות (סטאז'). לא

תתאפשר השתתפות בסדנה לתלמיד שאינו מתמחה בהוראה (סטאז') באותה שנה.

iii. תלמיד שלא יעשה את ההתמחות (סטאז') בשנה הרביעית ללימודיו, יהיה מנוע מהשתתפות ב"סדנת ההתמחות (הסטאז')" באותה שנה.

iv. תלמיד בתכנית הכשרת אקדמיים שילמד סדנת סטאז' יהיה חייב בתשלום שכר לימוד עבור סדנת הסטאז'.

v. סטודנטים בהכשרת אקדמיים יהיו זכאים לאישור 80% בתנאים הבאים:

- בתנאי שסיימו 16 ש"ש לפחות.

- בתנאי שעשו שנה מלאה של התנסות מעשית.

- בתנאי שסיימו קורס עזרה ראשונה, זהירות בדרכים וביטחון ובטיחות.

- בתנאי שנותרו להם לא יותר מ-8 ש"ש לימודי השלמה דיסיפלינריים.

ד. ממשק ממוחשב של מתמחים וחונכים

האחריות למציאת מקום עבודה מוטלת על המועמד להתמחות. המועמד להתמחות רשאי לפנות ללשכת כוח אדם בהוראה במחוז שבו הוא מבקש עבודה. לאחר שמצא המתמחה עבודה, ידווח על כך למרכז ההתמחות במכללה תוך שבוע מתחילת העבודה בבית הספר. מרכז ההתמחות ישבץ את המתמחה בסדנת סטאז' וידווח את כל פרטי המתמחה, החונך ומסגרת ההתמחות בממשק הממוחשב לגף ההתמחות בהוראה. מתמחה שלא ידווח לגף ההתמחות בהוראה עד לסוף דצמבר, [קליטה עד ל 20 בדצמבר] לא יוכל להיות מוערך והחונך שלו לא יתוקצב בגמול חונכות.

ה. הרכב הלימודים בשנה ד

עפ"י האמור בסעיף ג (2-3) תורכב מערכת הלימודים של תלמיד שנה ד בהתאם

למעמד וכלהלן:

תוכן	סטאז'ר	לא סטאז'ר
לימודי התמחות	8 - 10	8 - 10
סדנת סטאז' (פדגוגיה)	2	-
סה"כ	8 - 12	8 - 10

מספר שעות לימודי ההתמחות עפ"י דרישות חוג הלימודים של הסטאז'ר. תלמידים בעלי תואר B.A הלוומדים לקראת תעודת הוראה ילמדו בהתאם לתכנית הכשרת אקדמאיים להוראה (ר' להלן בסעיף תכנית לימודים לאקדמאים). הם יכולים להתחיל בשנת הסטאז' לאחר שיעמדו בהצלחה בהכשרה המעשית, בסמינריון הדידקטי, בעזרה ראשונה ובביטחון ובטיחות ובזהירות בדרכים.

1. הערכת המתמחה (הסטאז'ר)

1. עבודת המתמחה (הסטאז'ר) תוערך בדרך על-ידי ועדת הערכה בית-ספרית. התבחינים להערכה והנהלים של עבודת הוועדה יובאו לידיעת המתמחה (הסטאז'ר) על-ידי מרכז הסטאז' במכון קודם לתהליך ההרשמה להתמחות (סטאז'). משנת הלימודים תש"ע ההערכה המסכמת הנה ממוחשבת ובאחריות המתמחה בהוראה (הסטאז'ר)

2. במקרה שבו המליצה הוועדה על מתן שנת התמחות נוספת והמלצתה התקבלה, יהיה על המתמחה לעמוד בכל החובות של שנת ההתמחות מחדש בהתאם לתוכן ההמלצה של הוועדה.

3. הערכת עבודתו של המתמחה (הסטאז'ר) בשנת ההתמחות (הסטאז') השנייה, תינתן לא יאחר מסוף חודש פברואר באותה שנה.

4. נכשל המתמחה (הסטאז'ר) פעמיים בהתמחות (בסטאז') יהיה מנוע מלקבל רישוי עיסוק בהוראה.

5. המליצה הוועדה כי המתמחה לא יוכל לשמש גננת/מורה במערכת החינוך והמלצתה התקבלה, יהיה המתמחה מנוע מלקבל רישיון לעיסוק בהוראה ולא יוכל להשתלב בתפקידי הוראה במערכת החינוך.

6. משנת הלימודים תשס"ב והלאה לא ישובץ בוגר מכללה אקדמית לחינוך במערכת החינוך הרשמית ללא מילוי חובות ההתמחות בהוראה (סטאז'). בוגר מכללה אקדמית להוראה, שלא עשה את שנת ההתמחות (סטאז') בתוך מהלך לימודיו במכללה, תיחשב שנת עבודתו הראשונה כשנת התמחות (סטאז').

ז. רישוי עיסוק בהוראה

מתמחה (סטאז'ר) שיעמוד בהצלחה בחובות של שנת ההתמחות (סטאז') [הערכה חיובית של עבודתו על-ידי הוועדה הבית ספרית בציון "עבר" או "הצטיין"; מילוי כל חובות הלימודים בסדנת ההתמחות (סטאז') במכון כנדרש] והינו בעל תעודת הוראה ותואר "בוגר בהוראה", יהיה זכאי לקבל "רישוי עיסוק בהוראה". רישוי עיסוק יהיה תנאי להמשך עבודתו במערכת החינוך.

מסלול המצוינים להוראה

مسار التميّز في التدريس (المتفوقون)

ראש המסלול: ד"ר מחמוד תאיה

رئيس المسار: الدكتور محمود تايه

דואר אלקטרוני: mahmud.taya@beitberl.ac.il

mahmout425@gmail.com

רכזת מנהלית: גב' סוהילה מנצור

טלפון: 09-7476214

כתובת דואר אלקטרוני: suhayla@beitberl.ac.il

המרצים במסלול המצוינים של המכון האקדמי הערבי לחינוך:

أسماء المحاضرين في مسار التميّز في المعهد الأكاديمي العربي للتربية للعام الدراسي
גב' מרלין ארז, ד"ר קוסאי חאג' יחיא, דר' מחמוד תאיה, ד"ר ספיייה חסונה – ערפאת.

- תוכנית המצוינים היא תוכנית כלל-מכללתית להכשרה להוראה המתקיימת במכון האקדמי הערבי לחינוך, בבית הספר לחינוך ובבית הספר לאמנות – המדרשה.
- התוכנית מיועדת לסטודנטים בעלי נתוני כניסה גבוהים – ציון התאמה **משולב 650** (ציון פסיכומטרי וממוצע בגרות) לפחות. קבלה לתוכנית מותנית בראיון ונתונים נוספים. בנוסף המועמדים חייבים לעמוד בהצלחה במבחן (מסיל"ה) של משרד החינוך הבודק את מידת ההתאמה של המועמדים למקצוע ההוראה באופן כללי ולתוכנית המצוינים בפרט.
- במקרים מיוחדים מתקבלים סטודנטים עם ציון סכם נמוך מ- 650 (עד 630) בתנאי שהסטודנט יוכיח שהוא בעל אוריינטציה ועשייה תדירית, העושה ומתנדב לטובת החברה בסביבתו.
- הסטודנטים בתוכנית מקבלים מימון מלא של שכר הלימוד ומתחייבים לעבוד במערכת החינוך במשך שלוש שנים (משרד החינוך נותן עדיפות בעת השיבוץ

לעבודה למסיימי התוכנית). בנוסף, כל סטודנט מקבל מלגה של 5,000 ₪ בסוף כל שנה.

- התלמידים מתחייבים להתנדב 60 שעות בשנה במשך שלוש שנות לימודיהם.
- משך הלימודים בתוכנית המצוינים הוא **שלוש שנים** (במקום ארבע) ובסיומן זכאי הבוגר לתואר B.ED ולתעודת הוראה. המעבר משנה לשנה מחייב ממוצע ציונים של 90 ומעלה.
- **תוכנית הלימודים מאתגרת ומעניינת** וכוללת קורסים ייחודיים שנבנו במיוחד עבור תלמידי התוכנית, לרבות קורסים המפגישים את הסטודנטים המצוינים מכל בתי הספר במכללה.

המטרה הכללית של תוכנית המצוינים ויעדיה - الأهداف العامة لمسار التميز

לגייס סטודנטים להוראה בעלי יכולות גבוהות, להכשירם באמצעות תוכנית מיוחדת ואיכותית להיות מורים מובילים, מחנכים מצוינים ומנהיגים חינוכיים.

מכאן נגזרים יעדיה המרכזיים של התוכנית:

1. סטודנטים מצטיינים-התוכנית מכוונת:

א. לגייס למכללות האקדמיות לחינוך סטודנטים בעלי יכולות גבוהות,

ב. לתת להם מענה הולם באמצעות תוכנית לימודים ייחודית,

ג. לעודד את הסטודנטים להמשיך ולהוכיח הצטיינות לכל אורך ההכשרה.

2. תוכנית בעלת השפעה 'מציינת'- תוכנית הלימודים:

א. תטפח את המוטיבציה של הסטודנטים להיות מורים מובילים, מחנכים מצוינים ומנהיגים חינוכיים

ב. תפתח את הידע, הכישורים, התפישות ויכולות ההוראה של הסטודנטים כדי שבצאתם לעבודה במערכת החינוכית יוכלו לממש את הציפיות הנ"ל,

ג. תעודד את הסטודנטים לפתח תפישה חינוכית רחבה וחזון חינוכי-ערכי- חברתי.

3. תוכנית ייחודית ואיכותית (מצוינת)- מכלול מרכיביה של התוכנית ייצור:

א. תוכנית לימודים איכותית, בעלת צביון ייחודי, שתבלוט במכללה בשל אופייה, איכותה והישגיה,

ב. תוכנית שהסטודנטים המשתתפים בה יכירו בערכה, יהיו שותפים בעיצובה ויהיו גאים להיות חלק ממנה,

ג. תוכנית דגל שתשפיע על תוכנית ההכשרה הכוללת בכל המכללה.

חובות הסטודנט/ית הלומדים בתוכנית- واجبات الطلاب في مسار التميز

א. ללמוד באופן סדיר ורצוף בתוכנית לימודים מלאה לתואר "בוגר בהוראה" (B.Ed.) ולתעודת הוראה.

ב. לעמוד בדרישות התוכנית. סטודנטים שלא יעמדו בכך תבוטל זכאותם להמשך לימודיהם בתוכנית המצוינים ויהיו רשאים להמשיך לימודיהם במכללה כתלמידים רגילים מן המניין.

ג. לקחת חלק בעשייה הקהילתית- החברתית במכללה ובקהילה (4 ש"ש).

ד. להשתתף בכנסים ובימי עיון המתקיימים לכלל הסטודנטים בתוכנית, ברמה המכללתית והארצית.

ה. לבצע התנסות ייחודית בשנים ב' ו'ג' בהיקף של 4 ש"ש, בנוסף להתנסות הרגילה שכל הסטודנטים עוברים.

ו. להשתלב בהוראה – מיד עם סיום לימודי ההכשרה. לפחות שנת עבודה אחת בהוראה כנגד כל שנת לימודים בתוכנית, כלומר התחייבות לעבוד לשלושה שנים לפחות.

ז. לעבוד בהיקף משרה של 2/3 לפחות בשנת ההתמחות (הסטאז') ובכל שנת החזר.

ח. להחזיר את ההטבות שקבלו במהלך ההכשרה אם יפרשו מהתוכנית מרצונם, או שיוצאו מהתוכנית בשל אי עמידה בדרישות התוכנית.

ט. לדאוג להשתבץ לעבודה בהוראה.

דמות הבוגר הרצוי של תוכנית המצוינים במכון האקדמי הערבי-

صورة خريج مسار التميز

- בוגר הוראה עם זהות ערבית מגובשת ומבוססת על ערכים ערביים ואוניברסאליים.

- בוגר הוראה עם תפיסות רב-תרבותיות מבוססות על דיאלוג וסובלנות וקבלת האחר.

- בוגר הוראה עם גישות ותיאוריות חינוכיות מודרניות.
- בוגר הוראה שמאמין בחינוך "המשחרר".
- בוגר מחויב להוראה ועם רצון להיות מעורב חברתית ומוביל לשינוי חברתי.
- בוגר הוראה בעל ידע מעמיק בתחום הדעת ויכולת קישור בין-תחומי.
- בוגר הוראה עם שיטות הוראה ולמידה אחרות, יצירתיות ומחקרית, ולא פרונטאליות מסורתיות.
- בוגר הוראה המשלב טכנולוגיה מתקדמת בהוראה ובלמידה.
- בוגר הוראה עם יכולת פדגוגית ודידקטית גבוהה.
- בוגר עם שאיפות להמשיך לתארים מתקדמים להעמקת הידע החינוכי שלו.
- בוגר הוראה גלובאלי שמתקשר עם התרבות הגלובאלית בענייני התרבות, המחקר והחינוך.

מבנה תוכנית הלימודים לשנת הלימודים תש"ף

مبنى الخطة الدراسية للسنة الدراسية 2019/2020

חלק א: קורסים מיוחדים לקבוצת הסטודנטים המצוינים במכון האקדמי הערבי (6 ש"ש).

חלק ב: קורסים משותפים כלל מכללתיים למצוינים (10 ש"ש).

חלק ג: לימודי התמחות (52-54 ש"ש- לפי מסלול ולפי התמחות).

חלק ד: לימודי חינוך, פדגוגיה ודידקטיקה (11 ש"ש)*.

חלק ה: לימודי יסוד: ערבית מתקדמים עד פטור ואנגלית מתקדמים עד פטור (4 ש"ש)

חלק ו: התנסות מעשית (21 ש"ש)

*בהתמחויות מסוימות הסטודנטים ילמדו גם דידיקטיקה ייחודית למסלול

ההתמחות (כגון האנגלית, היסודי והמורחב)

הקורסים המיוחדים בתוכנית המצוינים של המכון תש"ף

مساقات خاصة لطلاب مسار التميز في المعهد

הקורסים המיוחדים דנים באספקטים שונים של העשייה החינוכית:

שנה א - דילמות במערכת החינוך הערבית למצוינים- קורס מקוון סינכרוני (2 ש"ש)

סדנת ליווי (1 ש"ש)

שנה ב - 8 Dream Makers in Literature and Art (2 ש"ש)

למידה מבוססת פרויקטים (1 ש"ש)

שנה ג - יוצאים לדרך (1 ש"ש)

קורסים משותפים כלל-מכללתיים בתוכנית המצוינים

مساقات مشتركة للطلاب في مسار التميز في الكلية

מסגרת תלת-שנתית של 3 ש"ש חובה, לכלל הסטודנטים המצוינים במכללה האקדמית בית ברל. המכללה האקדמית בית ברל רואה בתוכנית המצוינים הזדמנות לפיתוח תכניות חדשות בתחום ההכשרה להוראה תוך כדי יצירת שותפות בין בתי הספר האקדמיים העוסקים בהכשרה להוראה. מנקודת מבט זו הקורס המשותף הוא המפגש היחיד המתקיים במכללה בין סטודנטים של בתי הספר השונים תוך תכנון משותף של מערכת הלימודים שלהם.

מטרות הלימודים המשותפים - أهداف التعليم المشترك:

1. העצמה אישית של הסטודנטים המצוינים משלושת בתי הספר במכללה באמצעות העשרה אינטלקטואלית ופרופסיונאלית, בתחומים שאינם בתוכנית הלימודים הרגילה.

2. התמודדות עם השונות שבין פרטים וקבוצות בחברה הישראלית, תוך פיתוח סובלנות בינאישית, סולידאריות ואחריות חברתית (בדגש על המפגש היהודי ערבי ורב-תרבותיות).

בשנת הלימודים תשע"ט מטרת העל של הקורס המשותף היא לזמן סביבת למידה משותפת ומקום מפגש לכלל הסטודנטים בתוכנית המצוינים ובה בעת להרחיב ולהעשיר אופקים אינטלקטואליים. הקורס - על שלל מרכיביו - יעסוק בנושא מפגש עם תרבויות אחרות עם מערכות ערכים שונות ונלמד את השפעתם על החינוך באופן מעמיק יותר, כאשר הלימוד בנושא זה יתקיים ממספר זוויות מבט ומתכונות הוראה

• קורסי בחירה:

הסטודנטים בתוכנית המצוינים יוכלו לבחור 3 ש"ש מהתוכנית הרגילה במכללה, כלומר בפקולטה לחינוך, המכון האקדמי הערבי לחינוך והמדרשה לאמנות.

פדגוגיה, דידקטיקה ומדעי החינוך

קורסים משותפים עם מסגרת הקבוצות הרגילות של המכון

بداغوغيا، أساليب تدريس وعلوم التربية- مساقات مشتركة في إطار التعليم العادي في المعهد
הסטודנטים בתוכנית ילמדו אשכול זה במסגרת הקבוצות הרגילות במכון.

לימודים דיסיפלינאריים (לימודי התמחות) - مواضيع التخصص

כל סטודנט לפי המסלול והחוג השייך לו (ראה התמחויות).

לרשות הסטודנטים בתוכנית המצוינים עומדות אפשרויות בחירה נרחבות של הקורסים באשכול ושל דרכי הלמידה בהם (ראה סעיף דרכי הוראה/למידה). הלימודים הדיסיפלינאריים כוללים קורסים בלמידה עצמית, טיטוריאלי, וקורסים מיוחדים לקבוצת המצוינים בהתמחות (ראה התמחויות).

לימודי יסוד – أساسيات التعليم

לימודים שכל סטודנט במכון חייב בהם. תלמידי תוכנית המצוינים מחויבים בקורסים הבאים: ערבית (עד רמת פטור), אנגלית (עד רמת פטור).

התנסות מעשית- ألتربية العملية:

נערכת במסלול ההכשרה של הסטודנט בהתאם לחוגים שהוא לומד בהם. בנוסף, התנסות ייחודית לסטודנטים בתוכנית המצוינים (בהיקף של כ-4 ש"ש לפחות במשך כל הלימודים).

כל סטודנט בתוכנית המצוינים במכון חייב להשתתף ולעבור שני מפגשי הדרכה בספריה להכרת השימוש במערכות המידע הממוחשבות, בקורס עזרה ראשונה, בטחון ובטיחות, ובזהירות בדרכים.

דרכי הוראה/למידה- أساليب التّعلم والتدريس

תוכנית המצוינים מקיימת קורסים שבהם שיטות הוראה חלופיות ומאפשרת דרכי למידה מגוונות. יתאפשר **משנה ב'** להמיר קורסים בלמידה עצמית או בפורמט של הנחייה טיטוריאלי (מותנה בהסכמת המרצה). דרכי ההערכה תהיינה מגוונות. למידה עצמית היא הכוונה ללמידה המתבצעת ע"י הסטודנט ועל ידו בלבד. (דוגמא: סטודנט מקבל מהמרצה את נושאי הקורס וביבליוגרפיה. הסטודנט צריך ללמוד בעצמו ובבחן על כך). הכוונה ללמידה טיטוריאלי היא שסטודנט או קבוצת

סטודנטים מכינים עבודה על נושא מסוים הקשור לתחום הנלמד בקורס, תוך קבלת הנחייה והדרכה מהמרצה המנחה אותם ומלווה את התקדמותם בפרקי זמן קצובים.

סדר הלימודים - الخطة الدراسية

הטבלה שלהלן מפרטת את חובות הסטודנט על פי נושאים ועל פי שנות לימוד. הלימודים בחוגים הדיסציפלינאריים ובמסלולים יתנהלו על פי המודלים המחייבים בכל חוג, כפי שהותאמו לתוכנית המצוינים.

תכנית הלימודים תש"ף الخطة الدراسية للعام 2019-2020

נושאי השיעורים	שנה א	שנה ב	שנה ג	סה"כ שעות	הערות
קורסים מיוחדים לקבוצת המצוינים במכון	2	3	1	6	
סדנת ליווי	1			1	קורס מיוחד למצוינים במכון
דילמות במערכת החינוך הערבית - קורס סינכרוני מקוון	1			1	קורס מיוחד למצוינים במכון - סינכרוני מקוון
Dreams maker(8)		2		2	קורס מיוחד למצוינים במכון
למידה מבוססת פרויקטים		1		1	קורס מיוחד למצוינים במכון
לימודי חינוך, פדגוגיה, ודידקטיקה	2	2	7	11	
חברה תרבות וזהות		1		1	יילמד במסגרת הקבוצות הרגילות במכון
אוריינות מחקרית		1		1	יילמד במסגרת הקבוצות הרגילות במכון

נושאי השיעורים	שנה א	שנה ב	שנה ג	סה"כ שעות	הערות
היכרות מסגרות חינוך	1			1	יילמד במסגרת הקבוצות הרגילות במכון
שונות בין לומדים בכיתה		1		1	יילמד במסגרת הקבוצות הרגילות במכון
יסודות בתכנון והערכת הלמידה			1	1	יילמד במסגרת הקבוצות הרגילות במכון
עיבוד ההתנסות המודרכת: סמינריון דידקטי לפי התמחות			2	2	יילמד במסגרת הקבוצות הרגילות במכון
סדנה דידקטית- לפי התמחות			2	2	יילמד במסגרת הקבוצות הרגילות במכון
סמינריון בחינוך			2	2	(גיל רך+ מסלול יסודי יש לבחור סמינריון אחד מארבעה ביום ראשון)(מסלול ע"י יש לבחור סמינריון אחד מארבעה ביום חמישי)
לימודים משותפים כלל- מכללתיים	3	3	3	9	קורסים מיוחדים למצוינים לשלושת בתי הספר במכללה
קורסי בחירה מהתוכנית הרגילה במכללה				3	קורסים עם סטודנטים רגילים מהמכון, המכללה והמדרשה לאמנות
שנה א	שנתון א: רכישת מיומנויות בסיסיות והכרת מתודולוגיות תכנון וניחול פרויקטים בחינוך				

נושאי השיעורים	שנה א	שנה ב	שנה ג	סה"כ שעות	הערות
שנה ב		שנתון ב': קידום התנסויות ייחודיות ויצירת קשר משמעותי עם מרכז הפצה של גף הניסויים במשרד החינוך			
שנה ג		שנתון ג': רכישת מיומנויות וידע בתחום הנחיית הקבוצות תוך התמקדות בלמידה מבוססת מקום			
לימודי התמחות -תלוי במסלול ובהתמחות			54 ש"ש – לפי מסלול ולפי התמחות	52-54 ש"ש – לפי מסלול ולפי התמחות	כולל קורסים בלמידה עצמית, טיטוריאליים לקבוצת המצוינים בהתמחות- *לפי התמחות
לימודי יסוד				4	
ערבית מתקדמים		2		2	עד קבלת פטור
אנגלית מתקדמים ב'		2		2	עד קבלת פטור
לימודי חובה					
אוריינות אקדמית (הדרכה בספרייה)	V				
אוריינות אקדמית ערבית	V				
לשון דבורה וכתובה - עברית		V			
עזרה ראשונה (44שעות)					חובה ללא נקודות זיכוי
ביטחון ובטיחות (22שעות)					חובה ללא נקודות זיכוי
זהירות בדרכים (12 שעות)					חובה ללא נקודות זיכוי

הערות	סה"כ שעות	שנה ג	שנה ב	שנה א	נושאי השיעורים
	14			14	התנסות מעשית
	95-97 כולל שעות אנגלית מתקד מים ב' וערבית מתקד מים				סה"כ ל B.ED

תכניות תואר שני M.Ed.

הוראה ולמידה: שפות*

תכנית לתואר שני (M.Ed.)

ראש התכנית: פרופ' גאלב ענאבסה

שעות קבלה: יום שני 11:45 - 12:15 ורד 603/13

jaleb.anavsa@beitberl.ac.il

רכזת מנהלית: יארא חאג יחיא

מיקום: ורד 603/4

טלפון: 09-7473184

דואר אלקטרוני: yara@beitberl.ac.il

סגל התכנית: פרופ' גאלב ענאבסה, פרופ' מוחמד אמארה, ד"ר עלי ותד, ד"ר אורלי חיים, ד"ר ספיה חסונה ערפאת, ד"ר ואיל טיבי, ד"ר טיבי מואניס, ד"ר עבד אלרחמאן מרעי, פרופ' ענת סטבנס, ד"ר נגואן סעאדה, ד"ר סאאד בשארה, ד"ר ירדן קדר, ד"ר סוזן רוסק, ד"ר סמיר חג'.

בשנים האחרונות עולה ביתר שאת הצורך בידע לשוני מגוון ובאופני שיח שונים, שיאפשרו תקשורת בין-אישית בין דוברי שפות שונות. בעידן הגלובליזציה לומד כל אדם להכיר ולהוקיר את שפתו ואת תרבותו, אך בה בעת הוא נדרש ללמוד ולהכיר שפות נוספות במרחב הציבורי ולהתנהל לעתים בשפות שאינן שפת אמו גם במרחב הדיגיטלי. על כן, לצד לימוד מעמיק של שפת האם, יש לעודד תלמידים רבים ככל האפשר לרכוש שפות שונות נוסף על שפת האם שלהם.

רכישת שפה היא תהליך מורכב וממושך, שבמהלכו התלמיד רוכש את הכשירות הלשונית ומפנים אותה. התכנית המוצעת מספקת השכלה רחבה בתחום הידע השפתי: למידתו, הוראתו ויישומו, בין היתר על ידי שיעורים המועברים בשלוש השפות השונות בהן מתמקדת התכנית: ערבית, עברית ואנגלית. בכך, מצטיידת התכנית את המורים לשפות בכלים ובמיומנויות חשובים שיסייעו להם לחזק את הידע השפתי בקרב כלל התלמידים.

מטרות התכנית

- טיפוח מומחים בתחום הוראת השפה לתלמידים בגילאים שונים, באמצעות הרחבת בסיס הידע בתהליכי למידה ואסטרטגיות הוראה.
- העמקה בתחום הוראת השפה למורים, לגננות ולמורים בחינוך המיוחד המלמדים אוכלוסיות שונות, בטווחי גיל שונים ובהקשרים תרבותיים שונים.

*התכנית קיבלה אישור הסמכה מהמועצה להשכלה גבוהה.

ייחודיות התכנית

- התכנית פותחה על פי מודל ייחודי המבוסס על יתרונות הרב-לשוניות של הסטודנטים.
- התכנית מתמקדת באסטרטגיות ההוראה והלמידה של השפות.
- התכנית מתמודדת עם השפות השונות (בהקשר זה ערבית, עברית ואנגלית) במובן הכולל, כלומר קיימים יחסי גומלין והעשרה בין השפות, ואין הן נפרדות זו מזו. דבר זה בפני עצמו מסייע ליצירת אקלים לשוני עשיר בבית הספר, ותורם במתן פתרונות מוצלחים בתחום השפה במובנה הכולל.

למי מיועדת התכנית?

התכנית מופנית בראש ובראשונה לקהל יעד של סטודנטים ערבים רב-לשוניים, שהערבית היא שפתם הראשונה, והם בעלי שליטה טובה גם בשפות עברית ואנגלית.

בנוסף, התכנית פתוחה למועמדים אשר השפה הערבית אינה שפתם הראשונה, אך שליטתם בערבית היא ברמה אקדמית סבירה. על כל המועמדים לעמוד בדרישות הקבלה של התכנית.

תנאי קבלה

בעלי תואר B.Ed או B.A שלמדו התמחות שפתית למורים בחינוך היסודי או העל-יסודי באחד מהתחומים הבאים: לשון ו/או ספרות ערבית, לשון ו/או ספרות עברית,

בלשנות ו/או ספרות אנגלית, בעלי ציון ממוצע של 80 לפחות בלימודי התואר הראשון ובעלי תעודת הוראה בתחום התמחות זה.

1. מורים לגיל הרך ולחינוך המיוחד בעלי ציון ממוצע 80 לפחות בלימודי התואר הראשון ובעלי תעודת הוראה.

2. נוסף לכך שליטה טובה בשפה הערבית (ברמת שפת אם), נדרשת שליטה בסיסית ביתר השפות של התכנית: יכולת לתקשורת בעל-פה וקריאת ספרות מקצועית. בקיאות זו תיבדק במסגרת ראיון הקבלה לתכנית.

3. כל מועמד יתקבל למקבץ השפתי על פי תחום הדעת שהוכשר אליו בלימודי התואר הראשון. בוגרי תואר ראשון במסלולים חינוך מיוחד והגיל הרך יוכלו להעמיק במקבץ השפתי בערבית, וייתכן שיידרשו להשלמות.

4. ועדת קבלה.

5. ניסיון 3 שנים לפחות בהוראה.

הערה: אפשר לקבל מורים/מורות בעלי תואר ראשון ותעודת הוראה בלי ניסיון עד 10% מהמכסה לקבלה.

הנרשמים לתכנית בתשע"ט ייהנו ממלגה בשווי 20% משכר הלימוד.

מבנה תכנית הלימודים (21 ש"ש)

לימודי תשתית (4 ש"ש):

שפה וחשיבה, הוראת שפה בסביבה מתקשבת ושיטות מחקר: כמותי ואיכותי.

מקבץ שפתי (12 ש"ש):

שפה בהקשרים חברתיים ותרבותיים:

נוף לשוני, התפתחות הכשירות האוריינית, שונות לשונית ושונות תרבותית ומה שביניהן, שפה בעידן הגלובליזציה, הרפרטואר הלשוני הערבי בקרב דוברי הערבית בישראל, פרגמטיקה, סוגיות בבלשנות השוואתית, התפתחות הלשון.

למידה והוראה:

חובה - אסטרטגיות בהוראה ובלמידה: שפת אם ושפות נוספות, תכניות לימודים בשפה והערכתן, הוראת שפות לתלמידים עם ליקויי למידה, סמינריון.

בחירה - סוגיות בהערכת ידע לשוני ותרבותי, המורה כחוקר וכמבקר לשוני, מודלים של חינוך דו-לשוני, הוראת שפות ללומדים צעירים.

מקבץ שפתי ייחודי (4 ש"ש התמחות):

ערבית, עברית ואנגלית

סדנת הנחיה לכתובת עבודת גמר יישומית (1 ש"ש)

עבודת גמר יישומית

היקף הלימודים

הלימודים מתקיימים בהיקף כולל של 21 ש"ש במשך שנה אחת, יום אחד בשבוע.

יום שני החל משעה 12:15 - ועד שעה 19:45

שנה א

יום ב 12:15-19:45

שנה ב

יום ב 12:15-19:45

תכנית הלימודים לפי שנים

סה"כ שעות	שנה ב		שנה א		מקבצים וקורסים
	סמסטר ב	סמסטר א	סמסטר ב	סמסטר א	
4 ש"ש	א. לימודי תשתית (חובה) (משותפים לכל תלמידי M.Ed.)				
			1	1	מחקר כמותי ואיכותני בהוראה ולמידה של שפה
				1	שפה וחשיבה
			1		הוראת שפה בסביבה מתוקשבת
ב. מקבץ שפתי כללי מקבץ משותף לכל התלמידים					
5 ש"ש	ב.1. שפה בהקשרים חברתיים ותרבותיים (סה"כ: בחירה של 5 ש"ש)				
			1		נוף לשוני
				1	התפתחות הכשירות האוריינית
		1			שונות לשונית ושונות תרבותית ומה שביניהן
		1			שפה בעידן הגלובליזציה
				1	הרפרטואר הלשוני הערבי בקרב דוברי ערבית בישראל
				1	פרגמטיקה
		1			סוגיות בבלשנות השוואתית
				1	התפתחות הלשון
7 ש"ש	ב.2. למידה והוראה (5 ש"ש חובה ו-2 ש"ש בחירה)				
					חובה
				1	אסטרטגיות בהוראה ובלמידה: שפת אם ושפות נוספות

סה"כ שעות	שנה ב		שנה א		מקבצים וקורסים
			1		תכניות לימודים בשפה והערכתן
			1		הוראת שפות לתלמידים עם ליקויי למידה
			1	1	סמינריון משותף: מדיניות החינוך הלשוני בעולם הערבי
					בחירה: 2 ש"ש מהקורסים הבאים
			1		המורה כחוקר וכמבקר לשוני
				1	מודלים של חינוך דו-לשוני
			1		הוראת שפות ללומדים צעירים
ג. מקבץ שפתי - התמחות (אחד מתוך שלושה) 4 ש"ש					
					ג.1 ערבית שפת אם (4 ש"ש)
	1				לשונה של הסיפורת הערבית
	1				סוגיות בדיאלקטולוגיה ערבית
	1	1			סמינריון: התפתחות לשונית ואוריינית בשפה הערבית
ג.2 ערבית שפה שנייה (4 ש"ש)					
	1				לשונות במגע: ערבית וערבית שפות הדרות בכפיפה אחת
	1				סוגיות לשון בשירה ובסיפורת העברית בת ימינו

סה"כ שעות	שנה ב		שנה א		מקבצים וקורסים
	1	1			סמינריון: תהליכים ומגמות בגיבוש העברית התקנית בת זמננו
					ג.3 אנגלית שפה זרה (4 ש"ש)
	1				חקר הוראת האנגלית כשפה זרה
		1			אנגלית בישראל: מעמד ושימוש
	1	1			סמינריון: תכניות לימודים להוראת השפה האנגלית
1 ש"ש		1			סדנת הנחיה לכתיבת עבודת גמר יישומית
21 ש"ש					סה"כ

חינוך ומורשת ערבית בישראל

תכנית לתואר שני (M.Ed.)

ראש התכנית: ד"ר מוסטפא בדראן

רכזת מנהלית: יארא חאג יחיא

מיקום: ורד 603/4

טלפון: 09-7473184

דואר אלקטרוני: yara@beitberl.ac.il

סגל התכנית: ד"ר אורית אבוהב, ד"ר מוסטפא בדראן, ד"ר סאיד בשארה, ד"ר וורוד ג'וסי, ד"ר עלי ותד, פרופ' קוסאי חאג' יחיא, ד"ר בועז לב טוב, ד"ר נאסרה מחאג'נה, ד"ר דליה מרקוביץ, ד"ר פאדי נחאס, ד"ר נג'ואן סעאדה, ד"ר אילנה פאול בנימין.

תפקידו של החינוך הוא לחזק את זהותן הייחודית של קבוצות חברתיות, ובמקביל לחזק את חבריהן במפגשים הבין-תרבותיים מחויבי המציאות. אחת המטרות של החינוך הערבי בישראל היא "להכיר את השפה, התרבות, ההיסטוריה, המורשת והמסורת הייחודית של האוכלוסייה הערבית" (מתוך חוק חינוך ממלכתי תשי"ג – 1953).

לשם כך, מערכת החינוך הערבית נדרשת לתהליכים חינוכיים ותרבותיים שיבססו את זיקתה למרכיבים המהותיים של המורשת הערבית, ובראשם הלשון והספרות הערבית. אנשי חינוך ערבים זקוקים להתמחות בדרכים ובמיזמוניות שיסייעו להם להתקרב למקורות מורשתם. מחנכים שתחזקו אצלם תחושת הזהות והמורשת התרבותית, והם ירכשו את המיומנויות החינוכיות הללו, יוכלו להנחיל אותם לתלמידיהם ולהכין אותם ביסודיות לחיים של ביטחון ושל גאווה במורשתם הייחודית ולהשתלבות בחברה מרובת תרבויות. חיזוקו של ידע זה בקרב מורים הוא תנאי ראשון להנחלתו הראויה בקרב התלמידים הערבים.

תכנית התואר השני בחינוך ומורשת ערבית בישראל תאפשר להעמיק, ללמוד ולחקור היבטים של המורשת הערבית שאינם זוכים לתשומת הלב הראויה בתכניות הלימודים במערכת החינוך הערבית הקיימת. חיזוק זהותו התרבותית הייחודית של האזרח הערבי בישראל יהיה הבסיס שיאפשר לו להעמיק את מעורבותו החברתית ואת השתתפותו הפעילה בחיים החברתיים והכלכליים, מתוך מחויבות ערכית לרב-תרבותיות, לסובלנות ולשותפות שוויונית במדינה.

מטרות התכנית

מטרת העל של התכנית היא לחזק את הידע ואת המיומנויות של מורים ערבים באשר למורשתם התרבותית, לזהותם ולשפה הערבית, המהווים יסודות מוצקים במורשת הערבית בישראל.

- טיפוח ופיתוח עתודת מורים ומחנכים ערבים בישראל שיהיו מומחים במורשת ערבית ובעשייה החינוכית בהקשרה.
- הרחבת הידע של הלומדים והעמקתו ברכיבים שונים של המורשת הערבית: שפה, ספרות, היסטוריה, ערכים, סמלים, טקסים, מנהגים ואמנויות.
- חיזוק הזהות התרבותית של הלומדים וגיבושה, תוך הקפדה על פתיחות לתרבויות אחרות בישראל ובעולם (הכרת השונה וכיבודו).
- רכישת כלים לעיצוב השקפת עולם אישית לצד כלים להתבוננות פנימית ולטיפוח מחויבות מוסרית כלל-אנושית.
- חתירה לפיתוח כלים חינוכיים עדכניים לשם קידום המטרות שלעיל, וזאת לנוכח היעדר תחום דעת ספציפי בנושא המורשת התרבותית הערבית בבתי הספר הערביים בישראל והבורות בכל הקשור לזהות ולערכים.

תכנית הלימודים

תכנית הלימודים כוללת לימודי תשתית אקדמיים ופרופסיונליים ברמה של לימודי תואר שני, ולימודי יסוד חיוניים לנושא המורשת הערבית והחינוך בחברה מרובת תרבויות. לצד כל אלה כוללת תכנית הלימודים סדרה של קורסים דיסציפלינריים של תחום המורשת התרבותית, כגון: קורסים של תרבות, לשון, ספרות ושירה,

היסטוריה, דת, דרמה, אמנויות, מוזיאונים, ערכים, זהות, פולקלור ועוד. במסגרת הסמינריונים והכנת עבודת הגמר היישומית יידרשו הסטודנטים הן להעמקה בסוגיות של המורשת הערבית והמפגש בינה לבין תרבויות אחרות והן לחקירת החינוך הערבי בחברה בישראל ולפיתוחו. נוסף על כך, יהיה בתכנית רכיב של למידה חוץ-כיתתית אקסטר-קוריקולרית ובו יכללו סיורים לימודיים, סיורים במוזיאונים ובאתרים ארכיאולוגיים, ביקורים בתערוכות ובמוסדות תרבות שונים, מופעי תיאטרון ומוזיקה, צפייה בסרטים ומפגשים עם דמויות מפתח הקשורות בתחומי המורשת התרבותית הערבית. במסגרת זו יערכו גם ימי עיון. בתכנית ילמדו מרצים בכירים מהמכללה ומחוצה לה, ומרבית הקורסים בתכנית יתקיימו בשפה הערבית.

למי מיועדת התכנית?

- תכנית הלימודים לתואר שני ב"חינוך ומורשת ערבית בישראל" מיועדת לאנשי חינוך ערבים בישראל, אך תהיה פתוחה לכל אדם שעומד בתנאי הקבלה ושולט בשפה הערבית (שהיא שפת ההוראה של רוב הקורסים ושפתם של חלק מפרטי הקריאה בהם).
- התכנית מופנית לאנשי חינוך מכל הדיסציפלינות השואפים להרחיב את השכלתם ואת כישוריהם החינוכיים בתחום שבו היא עוסקת, בעיקר לאלה מהם השואפים להשפיע בסוגיות חינוך ומורשת ערבית בבתי הספר, בעמותות חינוכיות ובחינוך הבלתי פורמלי כמורים, כמחנכים וכחוקרים. כך תהיה להם השפעה בכל התחומים בבתי הספר הערביים בישראל.

תנאי קבלה

- תואר אקדמי ראשון (B.Ed., B.A.) ממוסד מוכר להשכלה גבוהה בציון ממוצע של 80 לפחות. מועמדים עם רקע אקדמי אחר זכאים להתקבל בכפוף לדרישות ולהשלמות.
- תעודת הוראה.
- עמידה בהצלחה בריאיון קבלה המתמקד באישיותו החינוכית של המועמד ובמידת סובלנותו כלפי האחר, וכן בגישה לידע מורשתי בהקשר לחינוך רב-תרבותי.

אקרדיטציה על לימודים קודמים ודרישות נוספות

אקרדיטציה על חלק מן הקורסים תינתן על פי לימודים רלוונטיים שנלמדו ב-6 השנים האחרונות לתואר שני במוסד אקדמי מוכר. מועמדים שיעמדו בהצלחה בתנאי קבלה אלה אך תחסר להם תשתית אקדמית ראויה בתחומי חינוך ומורשת (ברמה של תואר ראשון), יידרשו ללימודי 4 ש"ש השלמה בקורסים קיימים בלימודי התואר הראשון:

- שפה ערבית למתקדמים (1 ש"ש)
 - החברה הערבית (1 ש"ש)
 - מורשת ערבית-אסלאמית (1 ש"ש)
 - הספרות הערבית המודרנית (1 ש"ש)
 - תרבות וחינוך ערכי (1 ש"ש)
 - הלאומית הערבית (1 ש"ש).
- דרישות אלה ייקבעו על ידי ועדת הקבלה וכתנאי לקבלה ללימודים.

היקף ומבנה הלימודים

לימודי חינוך ומורשת ערבית בישראל מתקיימים בהיקף כולל של 21 ש"ש למשך שנתיים. הלימודים מתקיימים ביום ב' 12:15-19:30

תכנית הלימודים "חינוך ומורשת ערבית בישראל" מורכבת מלימודי תשתית ומלימודי התכנית גופה. לימודי התשתית כוללים קורסי חובה, ולימודי התכנית כוללים קורסי חובה, קורסי בחירה ולמידה חוץ-כיתתית אקסטרה-קוריקולרית. נוסף על אלה כוללת התכנית שני סמינריונים לבחירה מתוך ארבעה, והגשת פרויקט גמר יישומי או הגשת בחינה סופית.

התכנית לתואר שני בחינוך ומורשת ערבית בישראל: נושאי הלימוד וסדר

הלימודים

שנה ב	שנה א	הנושא
	1	מחקר כמותי למתקדמים
	1	מחקר איכותני למתקדמים
	1	מסורת ושינוי בתכנון לימודים
	1	החינוך הערבי בישראל בעידן הגלובליזציה
	1	חינוך לרב-תרבותיות בחברה מרובת תרבויות
	1	תרבות ולימודי תרבות
	1	שונות לשונית ושונות תרבותית בהקשר החינוכי
	1	זהות וזהויות: דילמות של מורים ותלמידים
	1	מורשת ערבית וחינוך ערכי
בחירת סמינריון אחד מהשניים:		
	2	סוגיות בחינוך לדמוקרטיה בחברה מרובת תרבויות
	2	חינוך וזהות בהוראת השפה הערבית
בחירת שניים מהקורסים הבאים (בשנה א וגם בשנה ב)		
	1	הסמיולוגיה של השפה כאומנות וויזואלית
	1	קורס בחירה מתכנית התואר השני בהוראת שפות
	1	קורס בחירה מתכנית התואר השני בהוראת שפות
	1	הכפר הערבי המסורתי
השתתפות בימי עיון וסיורים		
		השתתפות ביום עיון שנה א
		השתתפות בסיור לימודי שנה א
סה"כ שעות שנה א: 13 ש"ש		
שנה ב'		
1		ערכי מורשת וחינוך בספרות הפלסטינית ובהוראתה
1		ביטויי המורשת הערבית בתכניות הלימודים הערביות
1		אמנות פלסטינית כפרשנות במורשת הערבית
1		החינוך הבלתי פורמלי בחברה הערבית בישראל
1		אתרי מורשת ערבית
1		מורשת ותרבות ערבית אצל אבן ח'ולדון (נ. 1406)
בחירת סמינריון אחד מהשניים:		
2		סוגיות נבחרות במורשת הערבית בישראל: ידע המורה ותפקידו
2		השלכת המפגש בין העולם הערבי לתרבות המערבית בבית הספר הערבי
השתתפות בימי עיון וסיורים		

שנה ב	שנה א	הנושא
		השתתפות ביום עיון שנה ב
		השתתפות בסיור לימודי שנה ב
סה"כ שעות שנה ב: 8 ש"ש		
סה"כ שעות בתכנית: 21 ש"ש		

שנה ב	שנה א	לימודי השלמה (ההיקף ייקבע על פי הרקע האקדמי של כל סטודנט)
נושא		
	1	שפה ערבית למתקדמים
	1	החברה הערבית
	1	מורשת ערבית-אסלאמית
	1	הספרות הערבית המודרנית
	1	תרבות וחינוך ערכי
	1	הלאומיות הערבית
סה"כ שעות השלמה: 6 ש"ש		